

Stockholms stads hälsovårdsnämnd och i samband därmed stående institutioner.

Hälsovårdsnämnden.

Vasagatan 6, C. (postgirokonto nr 50324); t. hälsovårdsnämnden. Nämnden sammanträder i regel varannan tisdag kl. 14,30.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Enligt hälsovårdsstadgan för riket den 19 juni 1919 skall varje stad utgöra ett hälsovårdsområde. Inom varje sådant område skall finnas en hälsovårdsnämnd, vilken det åligger att ägna uppmärksamhet och tillsyn åt allt, som kan inverka på allmänna hälsotillståndet i staden. Hälsovårdsnämnd skall sålunda övervaka efterlevnaden av i hälsovårdsstadgan m. fl. författningar givna föreskrifter om den allmänna hälsovården, verka för åstadkommande av goda sanitära förhållanden med avseende å behovet av vatten- och avloppsledningar, bostäder och badmöjligheter m. m.

Genom beslut den 22 dec. 1932 har stadskollegiet, enligt bemyndigande av stadsfullmäktige, uppdragit åt hälsovårdsnämnden i Stockholm att, jämte de nämnden enligt allmänna författningar tillkommande uppgifter, handhåva förvaltningen av stadens laboratorier, desinfektionsanstalt, isoleringsanstalt, avlusningsanstalt och karantänsstallar samt de fristående poliklinikerna, polikliniken för könssjuka å St Görans sjukhus samt tuberkulosbyrån, ävensom att handlägga ärenden rörande distriktsläkarnas, stadsjuksköterskornas, förlossningsläkarnas och de kommunalt anställda barnmorskornas verksamhet.

Epidemisjukhusets förvaltning skall enligt epidemilagens bestämmelser jämväl handhåvas av hälsovårdsnämnden. Emellertid har nämnden anmodat sjukhusdirektionen (se sid. 120) att fr. o. m. den 1 jan. 1933 å nämndens vägnar ombesörja upphandling av förnödenheter för epidemisjukhuset liksom för stadens övriga sjukhus.

Genom k. brev den 11 mars 1932 har hälsovårdsnämnden bemyndigats att, beträffande sinnessjukhus, som avses i 104 § i stadgan angående sinnessjukvården i riket och för vars driftkostnad staden i sista hand helt ansvarar, tills vidare i den ordning dittills skett meddela erforderliga föreskrifter i de hänseenden, som avses i nämnda författningsrum, dock med vissa angivna inskränkningar. I kraft av detta bemyndigande har hälsovårdsnämnden uppdragit åt

sjukhusdirektionen att fr. o. m. den 1 jan. 1933 å nämndens vägnar handhåva förvaltningen av stadens sinnessjukhus med iakttagande av föreskrifterna i nämnda k. brev.

Beträffande stadens sjukhusvård i övrigt, vilken omhänderhaves av sjukhusdirektionen, se sid. 122.

Hälsovårdsnämnden består, enligt k. brev den 19 mars 1920, förutom av ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, av polismästaren och förste stadsläkaren såsom självskrivna ledamöter samt fyra andra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter för de valda ledamöterna utses av stadsfullmäktige för en tid av fyra år. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande.

Av de nuvarande ledamöterna och suppleanterna äro resp. två utsedda för tiden t. o. m. år 1935 och två för tiden t. o. m. år 1937.

För revision av nämndens och underlydande styrelsens räkenskaper och förvaltning utse stadsfullmäktige jämlikt revisionsstadgan årligen fem revisorer jämte tre suppleanter för dem.

Författningar m. m. Hälsovårdsstadga 19 juni 1919, med ändr. 19 mars 1920, 26 sept. 1921, 30 maj 1930, 5 juni 1931 och 30 dec. 1932. Epidemilag 19 juni 1919. K. brev 19 mars 1920 med särskild föreskrift rörande sammansättningen av hälsovårdsnämnden i Stockholm. Instruktion för Stockholms stads hälsovårdsnämnd 9 april 1920, med ändr. 23 okt. 1924 och 6 juli 1930. K. brev 11 mars 1932 ang. befogenhet för Stockholms stads hälsovårdsnämnd att meddela föreskrifter beträffande vissa sinnessjukhus. Stadskollegiets beslut 22 dec. 1932 ang. fördelning av vissa arbetsuppgifter mellan hälsovårdsnämnden och sjukhusdirektionen. Hälsovårdsnämndens beslut 10 jan. 1933 ang. uppdrag åt sjukhusdirektionen att handhåva vissa förvaltningsuppgifter med avseende å epidemisjukhuset och sinnessjukhusen. Instruktion för hälsovårdsnämndens sekreterare, antagen av nämnden 8 febr. 1922.

Stat år 1934. Utgifter: 3,760,231 kr. (därav att täckas med lånemedel 418,000); inkomster: 337,170 kr. (därav bidrag och ersättning av statsmedel 75,000 kr.).

Hälsovårdsnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Karlsson, Victor E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset vardagar 11—12.

Vice ordförande.

Haglund, S. E. P., professor.

Övriga ledamöter.

Hallgren, E. S., polismästare (självskr.).

Rietz, A. E., förste stadsläkare (självskr.).

Borgström, J. W., spårvägsman, stadsfullm.

*Grimlund, O. B., redaktör.

*Johansson-Visborg, Anna S., fru, stadsfullm.

Suppleanter.

*Andersson, J. Eric, spårvägsman, stadsfullm.

*Garsten, B. C., ombudsman, stadsfullm.

Ivarsson-Pauli, R. Gulli, prakt. läkare.

Mattsson, S., skötare.

Kassaförvaltare.

Rietz, A. E.; Johansson-Visborg, Anna S. (suppl.).

Sekreterare (24)

(gemensam med sjukhusdirektionen och fattigvårdsnämnden).

Tham, K. G. K. M.

Hälsovårdsnämndens revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av 1933 års räkenskaper och förvaltning).

(Jfr sid. 68.)

Björlin, O. S., prakt. läkare.

Granqvist, A. M., tf. domänkamrerare.

Henning, K. A., direktör, stadsfullm.

Karlsson, Karl A., förbundsordförande, stadsfullm., ordf.

Ohlson, V. G. H., tjänsteman.

Suppleanter:

Andersson, A. H., snickare.

Ingmanson, O. G., kontrollör.

Landin, J. W., kassadirektör.

Hälsovårdsnämndens byrå och expedition.¹⁾

Vasagatan 6, C. (postgirokonto nr 50324); t. »hälsovårdsnämnden»; expeditionstid: 10—12, 12,30—14,30.

Den dagliga ledningen av hälsovårdsförvaltningen tillkommer förste stadsläkaren (ang. tillsättning, instruktion m. m. se nedan), som

* Angiver att vederbörande skall avgå med utgången av år 1935.

¹⁾ Viss personal är t. v. gemensam för hälsovårdsnämndens byrå och expedition samt sjukhusdirektionens expedition; jfr sid. 121.

varje söckendag å av nämnden bestämd tid är tillstädes å nämndens expedition, varest även sundhetsinspektören (se sid. 115), förste och andre stadsveterinärerna (se sid. 115), bostadsinspektören (se sid. 119) och nämndens ingenjör (se sid. 115) träffas dagligen å vissa tider (se nedan).

Instruktioner. Instruktion för hälsovårdsnämndens ombudsman, antagen av nämnden 5 febr. 1915, med ändr. 16 jan. 1924 och 9 juni 1926. Instruktion för hälsovårdsnämndens kamrerare, antagen av nämnden 23 febr. 1906.*Stat år 1934.* Utgifter: 286,371 kr.; inkomster: 47,800 kr.*Förste stadsläkare (29).*

Rietz, A. E.; t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 14—15, lördagar 13—14.

Sundhetsinspektör (25).

Ströman, R. A.; t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 13—14.

Förste stadsveterinär (23).

Åfeldt, N. O. E; t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 13—14.

Andre stadsveterinär (21).

Larsson, R.; t. 23 05 65; mottagningstid: 15—16.

Bostadsinspektör (23).

Engstrand, G. N.; t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 13—14.

Ingenjör (21).

Ericsson, G. J. I.; t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 13—15.

Ombudsman (22)

(befattningen uppförd å fattigvårdsnämndens stat).

Hellichius, N. M.; expedition och mottagningstid: se under fattigvårdsnämnden, sid. 152.

Aktuarie (18)

(å ombudsmansexpeditionen)

(befattningen uppförd å fattigvårdsnämndens stat).

Lindquist, C. G. A. (se sid. 152).

Bokhållare (13)

(å ombudsmansexpeditionen)

(befattningen uppförd å fattigvårdsnämndens stat).

Vakant, *tjfr.* Korsner, K. M. H.

En amanuens å ombudsmansexpeditionen (1,740 kr.).

HN

Aktuarie (18)

(föreståndare för pensionsbyrå)

(befattningen uppförd å fattigvårdsnämndens stat).

Vakant, *tjff.* Carlsson, B. A. B. (se sid. 152).

Kamrerare (20).

Lundberg, I.; t. »hälsövnärdsnämnden» och
11 90 80; mottagningstid: 10—12, 12,30—
14,30.

Kontorsskrivare (11).

Ahnfelt, Inga L., fru.

Registrator (11).

Sjögren, Marta.

En *extra bokhållare* (4,200 kr.), en *kontorsskrivare* (9), tre *extra kontorsskrivare* (2,760—2,460 kr.), två *extra kontorsbiträden* (2,100—1,860 kr.), en *förrädsförvaltare* (300 kr.).

Förste vaktmästare (7).

Åhrman, K. O.

En *vaktmästare* (6), två *automobilförare* (8), en *automobilförare* (7), två *telefonbiträden* (1,980—1,740 kr.), ett *vaktmästarbiträde* (1,200 kr.), en *extra automobilförare* (2,460 kr.).

Stads- och distriktsläkare m. fl.

(Ang. sjukhusläkarna se under de särskilda sjukhusen, sid. 110, 125 ff.; ang. sundhetsinspektören, förste och andre stadsveterinären, bostadsinspektören m. fl. se under hälsövnärdsinspektionen, sid. 114, och bostadsinspektionen, sid. 118.)

Förste stadsläkaren i Stockholm tillsättes jämlikt kungl. brev den 17 juni 1881 av en valnämnd, bestående av överståthållaren, vilken i nämnden förer ordet, sex av och bland stadsfullmäktige särskilt för varje gång utsedda ledamöter samt hälsövnärdsnämndens ledamöter utom förste stadsläkaren eller den, som i hans ställe tjänstgör i hälsövnärdsnämnden. Vederbörandes kompetens prövas dessförinnan av medicinalstyrelsen; fullmakt för den utnämnde utfärdas av överståthållarämbetet. Förste stadsläkaren, som är självskriven ledamot i hälsövnärdsnämnden, åligger att ägna sorgfällig uppmärksamhet åt allt, som kan inverka på sundheten och allmänna hälsotillståndet i huvudstaden och bör han för sådant ändamål vidtagna behöfliga undersökningar samt från distriktsläkarna förskaffa sig noggrann kännedom om hälsotillståndet i stadens olika delar och med dem samråda i sådana viktigare hälsövnärdsfrågor, som ligga inom deras verksamhetsområde. Förste stadsläkaren är chef för personalen vid den hälsövnärdsinspektion,

som lyder under hälsövnärdsnämnden och skall hava tillsyn över stadens allmänna sjukvård och äger i följd härav att hålla sammanträden med distriktsläkarna. Pinner han därvid brister, vilka det icke ankommer på honom att avhjälpa, skall han hos hälsövnärdsnämnden föreslå nödiga åtgärder. Han är förman för andre stadsläkaren och distriktsläkarna samt har inseende över i staden praktiserande fältskärer, tandläkare och barnmorskor. Förste stadsläkaren åligger att bereda och införa hälsövnärdsnämnden föredragna alla ärenden, som angå stadens allmänna hälsövnärld och sjukvård (utom sjukhusen). Å tid, som hälsövnärdsnämnden bestämmer, bör han i allmänhet varje söckendag vara tillstädes å nämndens byrå för att tillhandagå med erforderliga upplysningar. Han må icke innehava eller förestå annan tjänstebefattning.¹⁾

Andre stadsläkaren tillsättes på enahanda sätt som förste stadsläkaren. Honom åligger bland annat, att på förordnande av överståthållarämbetet eller rådhusrätten verkställa inom staden och dess område förekommande rättsmedicinska besiktningar och liköppningar i enlighet med gällande föreskrifter, att meddela erforderligt läkarbetyg för inträde å vårdhem, att på begäran av enskild person avgiva utlåtande eller betyg över beskaftenheten av sjukdom och kroppsskada, att besörja sjukvården inom stadens fångelser samt att hava närmaste tillsynen över fältskärstugor i staden. I övrigt har andre stadsläkaren att ställa sig till efterrättelse överståthållarämbetets särskilda föreskrifter i tjänsten samt att lämna det tjänstebiträde, som hälso- och fattigvårdsnämnderna av honom åska till fullgörande av vad honom enligt instruktion åligger.¹⁾

Distriktsläkarna tillsätts av hälsövnärdsnämnden medelst förordnanden tills vidare. Distriktsläkarens huvudsakliga åligganden äro: att utan särskild ersättning med läkarehjälptillhandagå alla i distriktet boende fattiga sjuka, vilkas medellöshet blivit behöfligen styrkt, att utfärda betyg för sådana i distriktet boende sjuka, som söka fattigunderstöd eller skola intagas å fattigvårdsanstalt, samt för person, som söker inträde å vårdhem och vilkens tillstånd icke tillåter honom att inställa sig å andre stadsläkarens tjänsterum. Distriktsläkare bör hava sin bostad inom det honom anvisade distriktet.

För att med sjukvård i hemmen tillhandagå omedelade och mindre bemedlade hava av staden anställt tolv s. k. stadssjuksköterskor. Vården lämnas kostnadsfritt åt omedelade; mindre bemedlade erlägga däremot viss nedsatt avgift, lämpad efter råd och lägenhet. Med denna verksamhet avses såväl att bereda bättre

¹⁾ Stadsfullmäktige hava den 17 febr. 1930 för sin del godkänt och medicinalstyrelsens prövning underställt ett förslag till ny instruktion för förste och andre stadsläkarna samt stadsdistriktsläkarna i Stockholm. Instruktionsförslaget har ännu ej blivit fastställt.

vård i hemmen för sjuka inom nämnda befolkningsgrupper som och att minska kraven på sjukhusvård. (Jfr även nedan sid. 109.)

I Brännkyrka finnes dessutom anställd en sjukvårdssyster, och i Bromma finnas två fattigvårdssystrar, gemensamma för hälsovårds- och fattigvårdsnämnderna.

Förlossningsläkare antagas av hälsovårdsnämnden för beredande av tillgång till erforderlig läkarbehandling i hemmen vid barns börd eller missfall samt för biträde vid tillsyn över barnmorskor. Åt medellösa lämnas biträde kostnadsfritt.

För Brännkyrka är anställd en barnmorska. I övriga delar av staden hava obemedlade personer rätt till fri vård av barnmorskor, som staden betalar efter viss taxa för varje förlossning. Dessutom kunna mindre bemedlade erhålla förlossningshjälp till nedsatt avgift av vissa barnmorskor, vilka här för åtnjuta ersättning av staden.

*Instruktioner m. m.*¹⁾ K. brev till ÖA ang. förändrade bestämmelser för tillsättning av stadsläkare i Stockholm 17 juni 1881. Instruktion för förste stadsläkaren i Stockholm 3 dec. 1881. Instruktion för andre stadsläkaren i Stockholm 3 dec. 1881. Hälsovårdsnämndens instruktion för distriktsläkarna i Stockholm 19 mars 1883, med ändr. 26 nov. 1897. Instruktion för förlossningsläkare, antagen av hälsovårdsnämnden 11 febr. 1910. Instruktioner för läkarna inom förutvarande Brännkyrka socken, fastställda av hälsovårdsnämnden 17 jan. 1913.

Förste stadsläkare (29).

Rietz, A. E. (se sid. 105); hälsovårdsnämndens expedition, Vasagatan 6, C.; t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 14—15, lördagar 13—14.

Andre stadsläkare (23).

Hultkvist, G. E.; Kornhamnstorg 4, St.; t. 10 05 11; mottagningstid: 9,30—10,30.

Läkardistriktet.

Nikolai läkardistrikt

(omfattande Storkyrkoförsamlingen).

Distriktsläkare (18).

Engström, R. O.; mottagning: Kornhamnstorg 4, St.; t. 10 46 92 (bostaden: 40 35 37); mottagningstid: 9—10.

Klara och Jakobs läkardistrikt

(omfattande Klara och Jakobs församlingar samt den del av Adolf Fredriks församling, som ligger söder om Kammakargatan mellan Klaraviken och Upplandsgatan samt söder om Tegnérsgatan mellan Upplandsgatan och Döbelnsgatan).

Distriktsläkare (17).

Heineman, I. D.; Kungsgatan 3, C.; t. 10 65 50; mottagningstid: 10—11.

Kungsholms läkardistrikt

(omfattande Kungsholms församling).

Distriktsläkare (17).

Österberg, J. H.; Kungsholmstorg 16, K.; t. 50 20 40; mottagningstid: vardagar 8,30—9,30, sön- och helgdagar 9,30—10,30.

S:t Görans läkardistrikt

(omfattande S:t Görans församling samt Stora och Lilla Essingen).

Distriktsläkare (17)

(avlönas enligt 18:e gr.).

Ottander, C. O. C.; S:t Eriksgatan 23, K.; t. 50 28 05; mottagningstid: 8—9.

Adolf Fredriks västra läkardistrikt

(omfattande området mellan Hälsingegatan söderut till Frejgatan, denna gata till Upplandsgatan, denna gata till Kammakargatan samt denna gata fram till Klaraviken).

Distriktsläkare (18).

Schmidt, F. W.; Odengatan 70, Va.; t. 30 23 89, 38 65 28; mottagningstid: 9—10.

Adolf Fredriks östra läkardistrikt

(omfattande området mellan Hälsingegatan söderut till Frejgatan, denna gata till Upplandsgatan, denna gata till Tegnérsgatan, denna gata till Döbelnsgatan, denna gata till Odengatan, denna gata till Sveavägen och denna vägs förlängning norrut till Brunnsviken).

Distriktsläkare (17).

Kåge, G. M.; Drottninggatan 108, Va.; t. 30 49 99; mottagningstid: vardagar 8,30—9,30, sön- och helgdagar 8,30—9.

Johannes läkardistrikt

(omfattande Johannes församling samt den del av Engelbrekts församling, som ligger norr om Odengatan och väster om Stockholm—Rimbojärnvägen).

Distriktsläkare (18).

Dalén, K. L. E.; Tegnérsgatan 15, Va.; t. 10 52 23; mottagningstid: 9—10.

¹⁾ Se noten å föregående sida.

HN

Östermalms västra läkardistrikt

(omfattande den del av Engelbrekts församling, som ligger öster om Birger Jarls- och Odengatorna, samt den del av Hedvig Eleonora församling, som ligger väster om Sibylle-, Stor- och Jungfrugatorna).

Distriktsläkare (17).

Höglund, G.; Brahegatan 28, n. b., Ö.; t. 60 33 49 (bostaden: 60 14 32); mottagningstid: vardagar 9—10, sön- och helgdagar 10—11.

Östermalms östra läkardistrikt

(omfattande den del av Hedvig Eleonora församling, som ligger öster om Sibylle-, Stor- och Jungfrugatorna, samt Oscars församling).

Distriktsläkare (17).

Nyström, E. J.; Artillerigatan 28, Ö.; t. 67 27 15; mottagningstid: 8,30—9,30.

Katarina norra läkardistrikt

(omfattande de delar av Katarina och Sofia församlingar, som begränsas av Södermalmstorg, Götgatan till Folkungagatan, denna gata till Renstiernas Gata, denna gata till Tjärhovsgatan, denna gata till Erstagatan samt denna gata till Stadsgården).

Distriktsläkare (17).

Rasch, F. W.; Folkungagatan 61, 2 tr., Sö.; t. 40 00 58; mottagningstid: 9—10.

Katarina södra läkardistrikt

(omfattande den del av Katarina församling, som begränsas av Skånegatan från Timmermanskagatan till Götgatan, denna gata till Blekingegatan, denna gata till Nytorget, detta torg och Nytorrgsgatan till Folkungagatan, denna gata till Götgatan, denna gata till Högbergsgatan samt församlingsgränsen västerut).

Distriktsläkare (18)

(avlönas enligt 17:e gr.).

Vakant, *tjff.* Sandborgh, L. A.; Folkungagatan 54, 1 tr., Sö.; t. 40 45 50 (bostaden: 11 71 31); mottagningstid: 9—10.

Sofia östra läkardistrikt

(omfattande de delar av Katarina och Sofia församlingar, som begränsas av Erstagatan från Stadsgården till Tjärhovsgatan, denna gata till Renstiernas Gata, denna gata till Folkungagatan, denna gata till Nytorrgsgatan, denna gata till Nytorget samt Värmdögatan; dessutom den till Sofia församling hörande delen av Hammarbyområdet).

Distriktsläkare (18).

Åkerberg, C. L. K.; Folkungagatan 110, 3 tr., Sö.; t. 40 06 04; mottagningstid: vardagar 9—10, sön- och helgdagar 8,30—9.

Sofia västra läkardistrikt

(omfattande de delar av Katarina och Sofia församlingar, som i norr begränsas av Skånegatan från Timmermanskagatan till Götgatan, denna gata till Blekingegatan, denna gata till Värmdögatan samt denna gata till Hammarby sjö).

Distriktsläkare (18).

Knaust, O. W.; Folkungagatan 50 (Götgatspalatset), 3 tr., Sö.; t. 41 52 26; mottagningstid: vardagar 10—11, sön- och helgdagar 8,30—9,30.

Maria läkardistrikt

(omfattande Maria församling).

Distriktsläkare (17).

Edrén, F. G.; Hornsgatan 29 B, Sö.; t. 41 48 50; mottagningstid: 9—10.

Högalids läkardistrikt

(omfattande Högalids församling).

Distriktsläkare (18).

Hulting, C. G.; Hornsgatan 57, Sö.; t. 41 47 88; mottagningstid: vardagar 9—10, sön- och helgdagar 10—11.

Liljeholmens läkardistrikt

(omfattande den del av Brännkyrka församling, som ligger norr och nordväst om stora landsvägen till Fittja och det vattenavlopp, som från trakten av Stensborg framgår till Årstaviken mellan Årsta och Sköntorp).

Distriktsläkare (18).

Rülcker, E. R. A. O.; Liljeholmsvägen 2, Liljeholmen, Stockholm 9; t. Liljeholmen 8; mottagningstid: vardagar 9—10, sön- och helgdagar 9,30—10.

Älvsjö läkardistrikt

(omfattande den återstående delen av Brännkyrka församling).

Distriktsläkare (18).

Malmgren, G. W. K.; Älvsjövägen 2 (Klings fastighet), Älvsjö 1; t. Älvsjö 104; mottagningstid: vardagar 9—10, sön- och helgdagar 10—11 (sept.—maj), 9—10 (juni—aug.).

Enskede läkardistrikt

(omfattande Enskede församling).

Distriktsläkare (17).

Ericsson, V. A.; Handelsvägen 20, 1 tr., Enskede 1; t. Enskede 13 44; mottagningstid: vardagar 9—10, sön- och helgdagar 10—10,30.

Bromma läkardistrikt

(omfattande Bromma församling med undantag av Stora och Lilla Essingen).

Distriktsläkare (17).

Zandren, S. A.; Alviksvägen 1, Äppelviken; t. Äppelviken 5 02; mottagningstid: vardagar 9—10, sön- och helgdagar 10,30—11.

Stadssjuksköterskor.

För vård i hemmen av obemedlade och mindre bemedlade sjuka finnas anställda tolv *stadssjuksköterskor*, varav tio å ordinarie stat (jfr ovan sid. 106). Biträde av dessa sjuksköterskor kan av läkare rekvideras hos sjukhuscentralen, se sid. 122 (t. »hälsovårdsnämnden»: »sjukhuscentralen»).

I Brännkyrka är anställd en *sjukvårdssystem*, varjämte i Bromma finnas anställda två *fattigvårdssystrar*, gemensamma för hälsovårds- och fattigvårdsnämnderna.

(Sjukvårdssystrar, för vård av fattiga sjuka i hemmen, finnas även anställda hos vissa sjukvårdsföreningar, av vilka flera erhålla understöd av ett på fattigvårdsnämndens stat uppfört anslag till vård av fattiga sjuka i hemmen; se sid. 327.)

Avlöningar. Tio stadssjuksköterskor: lönegrupp 7; två stadssjuksköterskor: 2,640 kr.; en sjukvårdssystem i Brännkyrka: 3,060 kr.; två fattigvårdssystrar i Bromma: lönegrupp 6 (halva avlöningsbeloppet utgår från hälsovårdsnämnden och halva från fattigvårdsnämnden).

Förlossningsläkare.

Avlöningar. Tre läkare: vardera arvode 600 kr.

För Östermalm och Norrmalm.

Felländer, J.; Södra Blasieholmshamnen 4 A, C.; t. 10 88 86; mottagningstid: vardagar 14—15.

För Staden Mellan Broarna och Södermalm.

Befattningen är förenad med en av underläkartjänsterna vid södra barnbördshuset; se sid. 134.

För Kungsholmen.

Gårdlund, C. H. W. A.; Odengatan 9, Ö.; t. 10 22 10; mottagningstid: vardagar 15,30—16,30 samt efter överenskommelse per telefon.

Barnmorskor.

I Brännkyrka församling är anställd en barnmorska. Beträffande den övriga staden se sid. 107.

Avlöningar m. m. Till kommunalt anställd barnmorska i Brännkyrka 2,640 kr. Till barnmorskor för fattigförlossningar i hemmen

1,600 kr. Ersättning till vissa barnmorskor, skyldiga att tillämpa av stadsfullmäktige fastställda taxa, 1,800 kr.

Epidemisjukhuset.

Valhallavägen, nära Roslagsgatan, uppfartsväg från Ingemarsgatan, Va. (postgirokontonr 1082); t. 23 23 30 (växel).

Mottagningstid: sjuka intagas alla tider på dygnet.

Besökstid: varje dag kl. 12,30.

För anhöriga finnes tillfälle att efter erhållet tillstånd i besöksrummen kl. 12,45 samtala med de patienter, vilkas tillstånd det medger. Upplysningar om patienternas tillstånd meddelas till anhöriga varje helgfri dag kl. 12,30 av sjukhusets överläkare. Telefonupplysningar angående patienterna lämnas kl. 9—10 och 18—19.

Sjukvårdsavgifter: se sid. 123.

Enligt epidemilagen den 19 juni 1919 skall varje epidemidistrikt äga tillgång till erforderligt antal platser å särskilda epidemisjukhus för vård av personer, som äro behäftade med sådan smittosam sjukdom, som omförmäles i nämnda lag (jfr nedan).

I Stockholm, som utgör eget epidemidistrikt, lämnas sådan sjukvård å stadens epidemisjukhus, som för närvarande har 616 platser (inberäknat tre kolerabaracker om 100 platser, som enligt beslut år 1905 uppförts vid sjukhuset). Av nämnda platser äro emellertid f. n. endast cirka 450 faktiskt disponibla för epidemisjukvård.

De sjukdomar för vilka enligt epidemilagen (med följdförfattningar) vård skall beredas å epidemisjukhus äro: pest, kolera, smittkoppor, fläckfeber, nervefeber, paratyfus, scharlakansfeber, difteri, akut barnförlamning, smittsam hjärnfeber, återfallsfeber, sömnsjuka, undulantfeber och rödsot. I mån av utrymme behandlas dessutom mässling, kikhosta, vattenkoppor, epidemisk influensa m. fl. sjukdomar.

Vid sjukhuset meddelas av överläkaren klinisk undervisning i epidemiologi åt medicine kandidater, som å sjukhuset fullgöra assistenttjänstgöring.

Till sjukhusets driftkostnader utgår statsbidrag med 2 kr. per underhållsdag för varje enligt epidemilagen kostnadsfritt vårdad sjuk.

Författningar. Epidemilag 19 juni 1919. K. kung. 7 sept. 1920 ang. statsbidrag för driften av epidemisjukhus. Instruktion för kommissarien (numera sysslomannen) vid epidemisjukhuset, fastställd av hälsovårdsnämnden 11 maj 1894. Avtal mellan hälsovårdsnämnden och karolinska institutet ang. klinisk undervisning i epidemiologi vid epidemisjukhuset 5 maj 1911. Reglemente för de vid epidemisjukhuset anställda befattningshavare, vilkas löneförhållanden äro reglerade genom kollektivavtal, fastställt av hälsovårdsnämnden 26 sept. 1933.

HN

Stat år 1934. Utgifter: 1,194,872 kr. (däruv att täckas med lånemedel 418,000 kr.); inkomster: 118,700 kr. (dessutom statsbidrag 75,000 kr.).

Styrelse.

Hälsovårdsnämnden (jfr sid. 104, 105).

Styresman och överläkare (23)

(dessutom styresmansarvode 1,300 kr. och undervisningsarvode från karolinska institutet 4,000 kr.).

Bergman, R. K.; mottagningstid: vardagar kl. 12,30—13.

Underläkare

(5,700 kr.¹).

Friberg, C. F. S.; Hidén, A. E.; Olin, G. C. O.

Öronläkare

(personligt arvode 3,900 kr.).

Arnoldson, N. J.

Elva *sjuksköterskor* (7), tre *e. o. sjuksköterskor* (2,640 kr.), tre *extra sjuksköterskor* (4—6 kr. per dag), ett *laboratoriebiträde* (6); dessutom avlönade enligt kollektivavtal: sextionio *sjuksköterskebiträden* (1 b).

Predikant

(1,000 kr.).

Hansson, O. A., kyrkoherde i Sollentuna.

Syssloman (19).

Åhlin, A. H. D.; t. 23 23 30; mottagningstid: 9—13.

Bokhållare (13).

Marchander, T. K. V.

En *extra kontorskrivare* (3,480 kr.).

Maskinist och desinfektör (13).

Hallström, O. H.

Vaktmästare (7).

Carlsson, J. L.; Wahlström, S. L.

En *biträdande maskinist* (10), en *snickare* (7), en *vaktmästare* (6), en *reparatör* (6), en *husmoder* (7), en *köksförestånderska* (7), en *biträdande köksförestånderska* (4), en *tvättförestånderska* (4), två *telefonister* (2,340—1,980 kr.), en *portvakt* (1).

Avlönade enligt kollektivavtal: sex *eldare* (2 b), en *bilförare* (2 b), fyra *gårdskarlar* (2 a), en *första kokerska* (1 d), två *kokerskor* (1 c), en *kallskänka* (1 b), tre *första köksbiträden* (1 b), två *matsalsbiträden* (1 b), två *sömmerskor* (1 b), ett *första tvätt-*

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr.

biträde (1 b), en *strykerska* (1 b), sex *köksbiträden* (1 a), sju *tvättbiträden* (1 a), sex *städerskor* (1 a).

Polikliniker.

Så kallade polikliniker, varmed förstås läkarmottagningar, där behandling meddelas åt fattiga sjuka, som ej behöva slutanestaltsvård, äro anordnade i Stockholm, dels vid serafimerlasarettet, i syfte att härigenom erhålla ökat undervisningsmaterial, dels vid olika stadens sjukhus, dels ock såsom fristående institutioner, utan sammanhang med sjukhus. De sistnämnda poliklinikerna hava efter hand blivit av staden och hälsovårdsnämnden helt övertagna. Staden underhåller f. n. tre fristående polikliniker (se nedan). Under hälsovårdsnämnden hör därjämte könsjukpolikliniken vid St Görans sjukhus (sid. 112). Avdelningarna för behandling av könsjukdomar vid dessa polikliniker motsvara de i § 5 av lagen den 20 juni 1918 angående åtgärder mot utbredning av könsjukdomar omförmälda polikliniker.

Beträffande avgifter vid de fristående poliklinikerna gäller, att medellösa personer erhålla kostnadsfri behandling; därjämte må efter läkares beprövande dörstades även behandlas bemedlade personer, av vilka läkaren är berättigad att för egen räkning uppbära ersättning av intill 2 kr. för varje besök, dock högst 1 kr. fr. o. m. sjätte besöket. Vid polikliniken för köns- och hudsjukdomar vid St Görans sjukhus sker behandling av könsjukdomar i smittsamt skede kostnadsfritt och behandling av hudsjukdomar mot en avgift för stockholmsbo av 1 kr. pr gång och för landsortsbo av 2 kr. pr gång eller mot avlämnande av vederbörligt intyg om medellöshet.

Staden lämnar även bidrag till andra polikliniker (se å avd. 4): serafimerlasarettets, diakonissjukhusets, kronprinsessan Lovisas vårdanstalts, karolinska institutets barnpoliklinik å Norrtulls sjukhus, tandläkarinstitutets ävensom vanföreståndsanstalts polikliniker. Dessutom har staden egna polikliniker i förening med vissa sjukhus, nämligen Sabbatsbergs, St Görans, St Eriks och Maria sjukhus samt Sachsska barnsjukhuset (se sid. 125, 127, 129, 131, 132, 133). Dessa förvaltas emellertid gemensamt med vederbörande sjukhus av sjukhusdirektionen.

Instruktioner m. m. Instruktion för läkare vid de av Stockholms stads hälsovårdsnämnd inrättade polikliniker, fastställd av hälsovårdsnämnden 24 jan. 1919. Lag 20 juni 1918 ang. åtgärder mot utbredning av könsjukdomar, med ändr. Instruktion för läkare vid de, jämlikt gällande lag ang. åtgärder mot utbredning av könsjukdomar 20 juni 1918, i Stockholm inrättade polikliniker, fastställd av hälsovårdsnämnden 24 jan. 1919. K. kung. 13 dec. 1918 ang. ersättning av statsmedel för läkarundersökning

läkemedel m. m. enligt § 6 i lagen 20 juni 1918 ang. åtgärder mot utbredning av könssjukdomar, med ändr.

Stat år 1934. Utgifter: 184,675 kr.; inkomster: 3,270 kr.

Stadens poliklinik vid Kornhamnstorg.

Kornhamnstorg 4, 2 och 3 tr., St.; t. 10 46 92 (avd. för barn-, tand- och ögonsjukdomar), 10 2216 (övriga avdelningar).

Föreståndare

(200 kr.).

Hæggström, A. E.

Barnsjukdomar.

Mottagningstid: måndagar, torsdagar och lördagar 12—13.

Läkare

(2,100 kr.).

Nordenson, A. G.; Hägg, A. D.

Hudsjukdomar.

Mottagningstid: tisdagar, torsdagar och lördagar 9—10.

Läkare

(2,100 kr.).

Moberg, V. L.

Kvinnosjukdomar.

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fredagar 9—9,30.

Läkare

(2,100 kr.).

Nilsson, Ada K.

Tandsjukdomar.

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fredagar 8,30—9,30.

Tandläkare

(2,100 kr.).

Vakant, t.jf. Almgård, E. A.

Könssjukdomar (kvinnliga patienter).

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18,30—19; tisdagar, torsdagar och lördagar 11—11,30.

Läkare

(7,000 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).

Salén, f. af Klintberg, S. A. M. (Signe).

Assistentläkare

(5,000 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).

Rossander, Gunhild.

Könssjukdomar (manliga patienter).

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fredagar 11—11,30; tisdagar och torsdagar 18,30—19 samt lördagar 13,30—14.

Läkare

(6,300 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).

Grönqvist, K. J. R.

Ögonsjukdomar.

Mottagningstid: måndagar och torsdagar 18—19; tisdagar, onsdagar och fredagar 12—13.

Läkare

(4,500 kr.).

Lindblad, A. Y.

Öron-, näs- och halssjukdomar.

Mottagningstid: vardagar 13—13,30.

Läkare

(4,500 kr.).

Flodquist, L. G.; Hæggström, A. E.

Tre sköterskor (6), två sköterskebiträden (I c), ett extra skrivbiträde (1,980 kr.), två städerskor (I b).

Stadens poliklinik å Norrmalm.

Döbelnsgatan 59/61, n. b., Va.; t. 38 40 34.

Könssjukdomar (kvinnliga patienter).

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fredagar 9,30—10; tisdagar och torsdagar 18,30—19; lördagar 14—14,30.

Läkare

(7,300 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).

Sjöquist-Rhodin, Tyra M.

Könssjukdomar (manliga patienter).

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fredagar 18,30—19; tisdagar, torsdagar och lördagar 11—11,30.

Läkare

(6,300 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).

Almkvist, S. L.

Assistentläkare

(3,000 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).

Cederquist, O. G. B.

Ögonsjukdomar.

Mottagningstid: tisdagar, torsdagar och lördagar 16—16,30.

Läkare
(2,100 kr.).

Uddgren, Gerda S.

En *sköterska* (6), en *extra sköterska* (800 kr.), ett *sköterskebiträde* (1 c), två *extra skrivbiträden* (900 kr.), en *städerska* (750 kr.).

Stadens poliklinik å Östermalm.

Jungfrugatan 27, n. b., Ö.; t. 60 15 85.

Hudsjukdomar.

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fredagar 12—12,30.

Läkare.

Janzon, B. I. (jfr nedan).

Öron-, näs- och halssjukdomar.

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fredagar 9,30—10.

Läkare
(2,100 kr.).

Klingspor, S. W.

Könssjukdomar (kvinnliga patienter).

Mottagningstid: tisdagar, torsdagar och lördagar 9,30—10; måndagar, onsdagar och fredagar 18,30—19.

Läkare

(7,000 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).

Paykull, S. S. E. (Lilly).

Assistentläkare

(3,600 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).

Magnell-Nauclér, Valborg V. E.

Könssjukdomar (manliga patienter).

Mottagningstid: måndagar, onsdagar och fredagar 11,30—12; tisdagar och torsdagar 18,30—19; lördagar 14—14,30.

Läkare

(6,300 kr.; avlöningen utgår av statsmedel).

Janzon, B. I.

En *sköterska* (6), ett *sköterskebiträde* (1 c), ett *extra skrivbiträde* (1,980 kr.), en *städerska* (810 kr.).

Polikliniken för köns- och hudsjukdomar vid S:t Görans sjukhus.

Stadshagen, K. (postgirokonto nr 1083); t. »S:t Görans sjukhus» (växel); 53 41 54 (kontoret).

Könssjukdomar:

Mottagningstid, för män:

vardagar utom lörd. 12,30—13,30, 18,30—19, lörd. 12,30—13,30, 17—17,80.

för kvinnor: vardagar utom lörd. 11,30—12,30, 18,30—19, lörd. 11,30—12,30, 17—17,30.
Hudsjukdomar:
Mottagningstid, för män: vardagar 12,30—13,30.
för kvinnor: vardagar 11,30—12,30.

Läkare

(avlönade av statsmedel med var och en 6,500 kr.; bidrag från staden 1,000 kr. åt var och en för behandling av hudsjukdomar).

Strandberg, J. V., Kjellberg, Gerda E.; Rhodin, N. J.; Willners, K. G.

Tre *assistentläkare* vid polikliniken för könssjukdomar (avlönade av statsmedel med var och en 1,800 kr.).

En *vaktmästare* (7), nuv. inneh. (10), två *sköterskor* (6), ett *kontorsbiträde* (2,340 kr.), ett *skrivbiträde* (600 kr.). Avlönade enligt kollektivavtal: sex *sköterskebiträden* (1 a).

Stockholms stads tuberkulosbyrå.

Herkulesgatan 1, C.; t. 23 23 95, 23 23 96, 23 23 97, 23 23 98; expeditionstid: vardagar 9—14.

Tuberkulosbyrån har till uppgift att åt lung-sotssjuka meddela råd och upplysningar till sjukdomens bekämpande och förekommande av smittas spridande samt att, om den sjuke är medel-lös eller mindre bemedlad, lämna nödigt under-stöd. Byrån förvaltas under hälsovårdsnämndens överinseende av en särskild dispensärstyrelse, bestående av fem ledamöter jämte två supplean-ter, utsedda av hälsovårdsnämnden. Förste stads-läkaren utövar närmaste tillsynen över byråns verksamhet. Byråns arbete ledes av en föreståndare, som skall vara en legitimerad och i tuber-kulossjukdomens diagnos, behandling och profylax kunnig läkare.

För tuberkuloshotade barn har byrån år 1934 anordnat ett barnhem vid Orhems gård i Enske förs. med plats för omkr. 25 barn vinter-tid och omkr. 40 barn sommartid.

Understöd åt sjuka, som anlita byråns hjälp, bestämmas av ett förtroenderåd, bestående av byråns föreståndare och fyra personer med fyra suppleanter, varav hälften utses av hälsovårdsnämnden och hälften av fattigvårdsnämnden, med iakttagande, att upplysning inhämtas från fattigvårdsnämnden, innan understöd utdelas, och att anmälan göres, då utdelning av understöd ägt rum. Ej må understöd lämnas åt sjuk, som icke äger hemorts rätt i Stockholm.

Reglemente. Reglemente för Stockholms stads tuberkulosbyrå, fastställt av hälsovårdsnämnden 12 dec. 1933.

Stat år 1934. Utgifter 376,987 kr.

Dispensärstyrelse.

Ivarsson-Pauli, R. Gulli, prakt. läkare; Johanson-Visborg, Anna S., fru, stadsfullm.; Jonson, Agnes A., fröken; Rietz, A. E., förste stads-

läkare, ordf.; **Théel**, f. Roth, Elisif, fru, stadsfullm.

Suppleanter: **Jacobsohn**, G. L., prakt. läkare; **Petersson**, f. Dahl, E. A. R. (Ella), fru.

Förtroenderåd.

Jansson, f. Kling, Beda F., fru, **Kjellin**, G. V. (se nedan), **Nordgren**, f. Johansson, Anna V., fru (utsedda av hälsovårdsnämnden); **Boström**, Clara G., fröken, **Zetterlund**, G. E., fattigvårdsinspektör (utsedda av fattigvårdsnämnden).

Suppleanter: **Lindley**, f. Jonsson, Elin J., fru, **Wassén**, f. Pettersson, Amy K., fru (utsedda av hälsovårdsnämnden); **Carlsson**, B. A. B., aktuarie, **Elmgren**, A. H., kanslist (utsedda av fattigvårdsnämnden).

Läkare, tillika föreståndare
(7,800 kr.).

Kjellin, G. V.

Läkare
(6,600—5,000 kr.).

Lindvall, A. H.; **Naclér**, R.; **Erlandsson**, S. G.; **Björkquist-Wolontis**, Sigrid; **Wallén**, H. F.; **Gentz**, C. M. A.

Röntgenläkare.
(4,000 kr.).

Jäderholm, K. B.

Röntgensköterska och husmoder
(3,180 kr.).

Molander, Helga M. P.

Vaktmästare
(2,640 kr.).

Magnusson, C. L.

Sex *assistenter* (9), en *extra assistent* (3,420 kr.), en *kontorsskrivare* (2,100 kr.), två *extra kontorsbiträden* (2,820—1,980 kr.), två *städerskor* (1,380 kr.).

Personal vid barnhemmet (se ovan) var vid tidpunkten för kalenderns tryckning ännu icke tillsatt.

Stockholms stads ympningsväsen.

Grundvalen för stadens nuvarande ympningsväsen bildar lagen den 2 juni 1916, som stadgar, att varje barn skall ympas, senast under det kalenderår, då det fyller sex år. I vissa fall kan dock undantagande från ympningsplikt medgivas.

Staden är f. n. indelad i sju ympningsdistrikt. För vart och ett av dessa är anställd en (undantagsvis två) ympare (i regel vederbörande distriktsläkare), som under den bildare årstiden en gång i veckan på av hälsovårdsnämnden upplåtna lokaler i de skilda stadsdelarna går allmänheten till handa med kostnadsfri skyddskoppypning. Ympare skall göra anteckning om varje av honom utförd ympning i en ymp-

ningsjournal. Utdrag av denna journal skall enligt lagen före den 10 januari varje år för näst föregående år insändas till vederbörande pastorsämbete för anteckningar i församlingsboken. Enligt medicinalstyrelsens medgivande insändas emellertid i Stockholm samtliga utdragen enligt särskilda formulär till förste stadsläkaren och överlämnas sedermera till mantalskontoret för anteckning i folkregistret.

Ympare förordnas av hälsovårdsnämnden och erhåller ersättning av statsmedel.

Hälsovårdsnämnden bestämmer under våren tider och lokaler för de under maj—sept. månader pågående offentliga ympningsmötena. Ympning sker å andra tider vid de mottagningar, vederbörande läkare håller i egenskap av distriktsläkare (se sid. 107).

Författningar. Lag 2 juni 1916 ang. skyddskoppypning, med ändr. K. instruktion 24 nov. 1916 för de i lagen om skyddskoppypning avsedda ympare och besiktningsförrättare, med ändr.

1:a ympningsdistriktet

(omfattande Storkyrkoförsamlingen).

Ympare.

Engström, R. O.

2:a ympningsdistriktet

(omfattande Klara, Adolf Fredriks, Gustav Vasa och Matteus församlingar).

Ympare.

Schmidt, F. W.

3:e ympningsdistriktet

(omfattande Jakobs, Johannes, Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars församlingar).

Ympare.

Nyström, E. J.

4:e ympningsdistriktet

(omfattande Högalids, Maria, Katarina och Sofia församlingar).

Ympare.

Olsson, E.; **Hulting**, C. G.

5:e ympningsdistriktet

(omfattande Brännkyrka församling).

Ympare.

Malmgren, G. W. K.

6:e ympningsdistriktet

(omfattande Kungsholms, St Görans och Bromma församlingar).

Ympare.

Ljungström, V., f. d. distriktsläkare.

HN

7:e ympningsdistriktet

(omfattande Enskede församling).

Ympare.

Ericsson, V. A.

Besiktningsläkare för fartyg.

Jämlikt §§ 2 och 4 i kungl. kungörelsen den 30 april 1920 angående åtgärder till förekommande av pestens, kolerans, fläckfeberns, återfallsfeberns och smittkoppornas införande i riket åligger det hälsovårdsnämnden att utse besiktningsmän (företrädesvis läkare) för besiktning av passagerare och besättningar å fartyg, som anlända från utrikes ort. Medicinalstyrelsen har den 19 juli 1920 utfärdat instruktion för besiktningsmännen i fråga.

Besiktningsläkare.

Förste stadsläkaren.
Sundhetsinspektören.

Hälsovårdsinspektionen.

Vasagatan 6, C.; t. >hälsovårdsnämnden>; expeditionstid: vardagar 8—19.

Hälsovårdsinspektionen avser att bereda hälsovårdsnämnden biträde vid tillsynen över ordningen i staden, vad hälsovården angår. Inspektionens chef närmast under förste stadsläkaren är sundhetsinspektören, som tillsättes av hälsovårdsnämnden. Till hälsovårdsinspektionen räknas också nämndens ingenjör, förste och andre stadsveterinärerna samt föreståndaren för och biträdande veterinären vid nämndens anstalter för födoämneskontroll, vilka hava sin huvudsakliga verksamhet vid födoämneskontrollen (se sid. 115); de antagas av hälsovårdsnämnden och skola vara legitimerade veterinärer med för besiktningsman vid offentlig köttkontroll stadgad kompetens.

Sundhetsinspektören åligger huvudsakligen: att åt hälsovårdsinspektionens tillsyningsmän lämna nödig undervisning i allmän hälsovärdslära och annat, som till deras yrke hör, att själv eller genom den övriga personalen såväl under systematiskt anordnade som tillfälliga besök i stadens olika delar undersöka de sanitära förhållandena, att särskilt ägna sin uppmärksamhet åt infektionssjukdomarnas förhållanden i staden och att dagligen hålla förste stadsläkaren underrättad om inträffade fall av i epidemilagen omförmälda sjukdomar och i anledning därav vidtagna åtgärder, att utöva ledningen av stadens desinfektions-, isolerings- och avlusningsanstalter, att varje helgfri dag på bestämd tid vara för allmänheten tillgänglig å nämndens expedition. Vid förfall för förste stadsläkaren är sundhetsinspektören skyldig att hans tjänsteåligganden bestrida, såvida han därtill förordnas.

Förste stadsveterinären åligger att hålla tillsyn över kött, mjölk och andra animala födoämnen, som i staden hållas till salu eller dit införas för sådant ändamål, över transporter av hithörande födoämnen samt över sådana lägenheter och platser, där animala födoämnen försälas eller till försäljning bearbetas eller förvaras, att lämna hälsovårdsinspektionens personal nödig undervisning i födoämneskontroll och tillse, att densamma äger god kännedom om sina skyldigheter härutinnan och om de författningar och föreskrifter, varpå dessa grundas. Han skall därjämte förestå stadens karantänsanstalter för från utrikes orter sjöledes införda djur samt ägna sorgfällig uppmärksamhet åt sådana förhållanden inom staden, som kunna menligt inverka på husdjurens sundhet eller bland dem beförda uppkomsten och spridningen av smittsamma sjukdomar. Han skall på kallelse närvara vid nämndens sammanträden samt äger även bevista slakthus- och saluhallsstyrelsens sammanträden.

Andre stadsveterinären har att biträda förste stadsveterinären i honom tillkommande göromål. Han skall därjämte vid förfall för förste stadsveterinären eller föreståndaren för anstalterna för födoämneskontroll bestrida deras tjänsteåligganden.

Nämndens ingenjör åligger att granska förslag och ritningar till rörlednings- och s. k. sanitära installationsarbeten samt att utöva kontroll över dylika arbeten ävensom att å nämndens vägnar avgiva yttrande till industriverkstyrelsen över ansökningar om entreprenörsrättigheter för avloppsledning. Sådana ansökningar må icke av industriverkstyrelsen beviljas, med mindre hälsovårdsnämnden tillstyrkt desamma (jfr sid. 244). Ingenjören har vidare att förrätta till hälsovårdsnämndens område hörande undersökningar i fråga om teknisk hygien beträffande bostäder, samlingslokaler, fabriker och näringar samt att häröver avgiva utlåtande, ävensom att i övrigt utföra de andra uppdrag och undersökningar, som nämnden, förste stadsläkaren eller sundhetsinspektören påkallar.

Föreståndaren för och biträdande veterinären vid hälsovårdsnämndens anstalter för födoämneskontroll åligger att å nämndens mjölkhygieniska laboratorium samt dess kontrollbyråer för importerade, anhängna och inlämnade födoämnen utföra erforderliga undersökningar samt handhåva närmaste ledningen i fråga om mjölkkontrollen. Föreståndaren åligger därjämte att ansvara för, att influtna medel i föreskriven ordning till nämnden inlevereras, samt att granska inkomna räkningar och anstalternas räkenskaper. Han skall vid förfall för förste och andre stadsveterinärerna bestrida deras åligganden. Biträdande veterinären är skyldig att vid förfall för föreståndaren bestrida hans åligganden.

I övrigt utgöres hälsovårdsinspektionen av en kommissarie, en underinspektör, 9 förste tillsyningsmän (därav 2 å extra stat) och 30 tillsyningsmän (därav 5 å extra stat).

Kommissarien utövar det närmaste förmanskapet över tillsyningsmännen och vägleder dessa vid deras arbete, övervakar, att hälsovårdsnämndens uppmaningar angående avhjäljande av sanitära olägenheter efterkommas, samt är efter förordnande åklagare i sundhetsmål.

Underinspektören är anställd som förman vid den år 1908 tillkomna rörinspektionen för tillsyn över rörlednings- och s. k. sanitära installationsarbeten.

Av förste tillsyningsmännen tjänstgöra tre vid rörinspektionen, en vid mjölkkontrollen, en vid kommunala yrkesinspektionen och fyra vid övrig hälsovårdsinspektion.

Tillsyningsmännen åligger huvudsakligen: att vaksamt efterspana befintliga sanitära olägenheter samt att även hava uppmärksamheten fäst på efterlevnaden av de föreskrifter rörande sundheten och snyggheten i staden, vilkas övervakande författningsenligt tillhör allmänna polisen samt, om de finna något i detta avseende att anmärka, därom till kommissarien avgiva rapport.

Desinfektion i bostäder verkställes av hälsovårdsinspektionen jämlikt epidemilagen den 19 juni 1919 samt lagen den 4 sept. 1914 angående vissa åtgärder mot utbredning av lungsoth, ävensom i andra fall på begäran av enskilda eller där särskilda omständigheter anses påkalla en dylik åtgärd. Desinfektörer äro tillsyningsmännen vid hälsovårdsinspektionen med biträde av extra personal.

Författningar. Hälsövarðsstadga 19 juni 1919, med ändr. 19 mars 1920, 26 sept. 1921, 30 maj 1930, 5 juni 1931 och 30 dec. 1932. Reglemente ang. avloppsledningar för spillvatten inom hus och tomtor, fastställt av ÖÅ 8 juli 1908, med ändr. 23 april 1930. Särskilda föreskrifter ang. avloppsledningar för spillvatten m. m. inom hus och tomtor i Stockholm, antagna av hälsovårdsnämnden 6 dec. 1918. Instruktion för Stockholms [hälsopolis], fastställd av hälsovårdsnämnden 8 okt. 1880. Instruktion för sundhetsinspektören, fastställd av hälsovårdsnämnden 5 maj 1931. Instruktion för förste och andre stadsveterinärerna i Stockholm, fastställd av medicinalstyrelsen 6 febr. 1932. Allmän veterinärinstruktion, fastställd av k. mt 17 nov. 1933.

Stat år 1934. Utgifter: 374,840 kr.

Sundhetsinspektör (25).

Ströman, R. A.; t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 13—14.

Förste stadsveterinär (23).

Åfeldt, N. O. E.; t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 13—14.

Andre stadsveterinär (21).

Larsson, R.; t. 23 05 65; mottagningstid: 13—14 å Östra Järnväggsgatan 8.

Ingenjör (21).

Ericsson, G. J. I.; t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 13—15.

Föreståndare för hälsovårdsnämndens anstalter för födoämneskontroll (21).

Kempe, E. H. (se nedan).

Kommissarie (18).

Regné, C. O. F.; t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 13—14.

Underinspektör (15).

Dahl, G. E.

Förste tillsyningsmän (13).

Wahl, J. A. (för mjölkkontrollen); **Wedin, E. W.;** **Lindén, A. G.;** **Rune, F.;** **Andersson, A.;** **Larsson, J. Hj.** (sistnämnda tre vid rörinspektionen); **Ternell, E. E.** (för kommunala yrkesinspektionen).

Extra förste tillsyningsmän

(5,070 kr.).

Eklund, P. F.; **Rosén, G. A.**

Tjugufem *tillsyningsmän* (11), fem *extra tillsyningsmän* (4,140—2,820 kr.).

Anstalter för födoämneskontroll.

I enlighet med hälsovårðsstadgan samt andra författningar och hälsovårðsföreskrifter åligger det hälsovårðsnämnden att hålla tillsyn över i staden till salu hållna födoämnen och dryckesvaror och att övervaka, att endast enligt lagen ang. köttbesiktning och slakthus besiktigt och stämplat, färskt kött till salu hålles.

Dessutom skall nämnden enligt förordningen ang. kontroll vid införsel till riket av köttvaror och djurfett handhava undersökning och stämpling av sådana varor samt därjämte enligt hälsovårðsstadgan utöva kontroll över andra från utlandet till eller över Stockholm importerade födoämnen.

För utövande av denna kontroll har nämnden bl. a. inrättat ett mjölkhygieniskt laboratorium samt kontrollbyråer för undersökning dels av utav allmänheten inlämnade eller av hälsovårðsinspektionen anhallna födoämnen, dels ock av importerade födoämnen.

Författningar. Hälsövarðsstadgan 19 juni 1919, med ändr. Giftstadgan 7 dec. 1906, med ändr. Medicinalstyrelsens kung. 20 dec. 1930 ang. undersökning och bedömning av mjölk. Lag 13 okt. 1913 ang. köttbesiktning och slakthus, med ändr. K. förordn. 29 juni 1917 ang. förbud i vissa fall mot användande av vilseledande varubeteckningar vid handel med födoämnen, med ändr. K. förordn. 14 juni 1928 ang. högsta tillåtna vattenhalten i smör. K. förordn. 30 sept. 1921 ang. kontroll vid införsel till

HN

riket av köttvaror och djurfett, med ändr. Medicinalstyrelsens kung. 6 mars 1922 med föreskrifter ang. veterinärundersökning vid införsel till riket av köttvaror och djurfett, med ändr. Medicinalstyrelsens kung. 22 mars 1922 och senare beträffande stämplat och märken, som under vissa förhållanden berättiga till införsel i riket utav köttvaror och djurfett. Taxa å avgifter för i Stockholm verkställd undersökning och stämpling av till riket införda köttvaror och djurfett, fastställd av medicinalstyrelsen 1 april 1933. Taxa å avgifter för undersökning av importerade födoämnen (med undantag av köttvaror och djurfett) samt för undersökning av inlämnade mjölkprov, antagen av hälsovårdsnämnden 24 nov. 1920.

Stat år 1934. Utgifter: 184,923 kr.; inkomster: 42,000 kr.

Kontrollbyråerna för importerade, an- hållna och inlämnade födoämnen samt mjölkhygieniska laboratoriet.

Östra Järnväggsgatan 8, C.; t. 23 05 65 (växel); expeditionstid: 9—16, lördagar 9—15 (kassan 10—14, lördagar 10—13).

Undersökningen av importerade födoämnen verkställs under ordinarie tultid, och skall anmälan därom göras mellan kl. 9 och 10.

Föreståndare (21).

Kempe, E. H. (se sid. 115); t. 23 05 65 (växel), efter kl. 17 23 05 67; mottagningstid: 13—14.

Biträdande veterinär (19).

von Zweigbergk, K. G.

Två extra tillsyningsmän (4,380—3,880 kr.), fem mikroskopister (6), en mikroskopist (4), tre extra mikroskopister (2,280—1,980 kr.), en bokföreläsare och kassör (3,060 kr.), ett extra kontorsbiträde (1,980 kr.), två laboratoriestäderskor (1,500—1,380 kr.), en vaktmästare (7), en vaktmästare (6), två extra vaktmästare (2,760—2,460 kr.). Dessutom extra veterinärer, mikroskopister och stämplat i mån av behov mot av hälsovårdsnämnden fastställd eller i varje särskilt fall bestämd timavlön.

Kontroll av ladugårdar, från vilka försäljes »kontrollerad mjölk».

Utan hälsovårdsnämndens tillstånd får mjölk icke säljas under benämning »barnmjölk», »kontrollmjölk» eller annan beteckning, som angiver antingen en särskilt sund beskaffenhet hos mjölken eller också att den varit föremål för särskild kontroll. Sådant tillstånd meddelas endast under villkor, dels till läkare och veterinär, som av hälsovårdsnämnden antagits för ut-

övande av tillsyn å produktionen av kontrollerad mjölk, efter verkställd besiktning av ladugården intyget, att de sanitära förhållandena inom och omkring ladugården med därtill hörande inrättningar samt hälsotillståndet hos den med mjölken sysselsatta personal och de hygieniska förhållanden, under vilka densamma lever, äro fullt tillfredsställande, ävensom att ladugården med avseende på såväl inredning som skötsel tillfredsställer hygienens fordringar och att samtliga de i ladugården uppställda djuren äro friska, och dels att anordningar, som av hälsovårdsnämnden kunna godkännas, äro vidtagna för mjölkens behandling inom Stockholm.

Har dylikt tillstånd meddelats, skall ladugården stå under tillsyn av läkare och veterinär, som av hälsovårdsnämnden för detta ändamål antagits.

För tillstånd att sälja mjölk såsom barnmjölk erfordras dessutom, att ladugårdsbesättningen icke visat tecken till tuberkulos.

Kostnaden för kontrollen skall av ladugårdens ägare eller innehavare gäldas enligt av hälsovårdsnämnden fastställd taxa.

Instruktioner m. m. Instruktion för kontrollläkare och kontrollveterinär för ladugårdar, från vilka försäljning sker av kontrollerad mjölk, fastställd av hälsovårdsnämnden 30 juni 1905. Program för ladugårdar, från vilka försäljes kontrollerad mjölk, av hälsovårdsnämnden fastställt 30 juni 1905. Taxa för kontrollläkare och kontrollveterinär för ladugårdar, från vilka försäljning sker av kontrollerad mjölk, av hälsovårdsnämnden fastställd 9 april 1920. Hälsovårdsnämndens beslut 5 jan. 1932 ang. bemyndigande för förste stadsläkaren att i förekommande fall återkalla tillstånd till leverans av »kontrollerad mjölk».

Kontrollläkare.

Andersson, L. I., f. d. förste stadsläkare.

Kontrollveterinär.

Nystedt, S. P., f. d. förste stadsveterinär.

Hälsovårdsnämndens laboratorium.

Stat år 1934. Utgifter: 151,130 kr.; inkomster: 31,100 kr. (därav 19,100 kr. likvider från vissa stadens egna myndigheter).

Kemiska avelningen.

Vasagatan 13, gårdshuset, 2 tr., C.; t. 11 90 82; laboratoriet öppet: 9—16.

På avelningen utföras kemiska undersökningar av vatten och angående till salu hållna födoämnen, dryckesvaror och njutningsmedel samt i öfrigt analyser och andra arbeten av hygienisk-kemisk art, som äro behövliga för de under hälsovårdsnämnden lydande anstaltens verksamhet.

Instruktioner. Hälsovårdsnämndens instruktioner för föreståndaren för nämndens kemiska laboratorium 5 nov. 1929 och för assistenten vid nämndens kemiska laboratorium 7 juni 1922.

Föreståndare (21).

Sundberg, Th.; mottagningstid: 14—15.

Assistent

(4,800 kr.).

Ahlberg, E. G.

En *extra assistent* (2,760 kr.), ett *laboratoriebiträde* (2) samt *tillfälliga biträden* i mån av behov.

Bakteriologiska avdelningen.

Vasagatan 13, gårdshuset, 1 tr. (postadress: Stockholm 1); t. 10 15 02, 20 52 62; laboratoriet öppet: vardagar utom lördagar 9—17, lördagar 9—14, sön- och helgdagar 9—12.

På avdelningen utföras bakteriologiska undersökningar rörande till nämndens verksamhet hörande frågor, ävensom utredningar i hälsovårdsärenden, för vilkas bedömning bakteriologisk sakkunskap erfordras, samt undersökningar i diagnostiskt syfte (beträffande difteriprov kostnadsfritt för i Stockholm mantalsskrivna personer, eljest enligt taxa) av de prov, som för dylikt ändamål från de praktiserande läkarna i staden (eller landsorten) till laboratoriet insändas.

Instruktion. Hälsovårdsnämndens instruktion för föreståndaren vid nämndens bakteriologiska laboratorium 12 april 1901.

Bakteriolog

(6,300 kr.).

Vakant, *tjff.* **Bjuström, O. E.**

Vaktmästare (7).

Lundgren, D. A.

TVå *laboratoriebiträden* (4), en *extra vaktmästare* (2,100 kr.), ett *extra laboratoriebiträde* (1,860 kr.), en *städerska* (1,320 kr.) samt *tillfälliga biträden* i mån av behov.

Biologiska avdelningen.

Vasagatan 13, gårdshuset, n. b., C.; t. 11 90 84; laboratoriet öppet: 9—16.

Avdelningen verkställer undersökningar av livsmedel, vatten m. m.

Föreståndare (21).

Huss, H. A.; mottagningstid: 14—15.

Assistent

(4,800 kr.).

Widell, S. H.

Ett *laboratoriebiträde*.

Kliniska avdelningen.

Vasagatan 13, gårdshuset, 2 tr., C.; t. 11 90 85; prov emottagas 9—16; undersökningar utföras 9,30—12,30 och 15—16.

På avdelningen utföras olika medicinsk-kemiska undersökningar (å blod, urin m. m.) samt undersökningar av basaloinsättningen, allt enligt av hälsovårdsnämnden fastställd taxa (den senaste av 7 jan. 1932). Enligt hälsovårdsnämndens beslut äro undersökningarna kostnadsfria för personer, som styrkt sin medellöshet eller av vissa läkare prövas vara i behov av kostnadsfri undersökning.

Laborator

(arvode enligt taxa).

Andreen-Svedberg, E. Andrea; mottagningstid 9,30—10,30.

En *städerska* (900 kr.).

Stockholms stads desinfektionsanstalt.

Gotlandsgatan 52, Sö. (intagning för desinfektering); Östgötagatan 56, Sö. (avhämtning av kläder); t. 40 98 56; expeditionstid: 8—19.

Å desinfektionsanstalten finnas tvenne desinfektionsugnar för desinfektion av gång- och sängkläder. Anstalten, som är avsedd för allmänna inrättningar och enskilda personer i Stockholm, verkställer desinfektion kostnadsfritt, då densamma är föranledd av lungrot, kolera, smittkoppor, tyfus, tyfoidfeber, scharlakansfeber, difteri eller rödsot. I övriga fall och då anstalten betjänar personer och institutioner utom Stockholm erlägges avgift enligt av hälsovårdsnämnden fastställd taxa.

Beträffande desinfektion i bostäder se ovan under hälsovårdsinspektionen (sid. 115).

Stat år 1934. Utgifter: 15,964 kr.

Redogörare

(300 kr.).

Olsson, E. V. (se Maria sjukhus).

Vaktmästare (6).

Pettersson, C. A. E.

Stockholms stads isoleringsanstalt.

Brännkyrkagatan 62, Sö.; t. 41 57 79; expeditionstid: hela dygnet.

Isoleringsanstaltens ändamål är att härbärgera och ställa under observation personer från smittade hem. Anstalten rymmer, förutom kök,

HN

förrådsrum, bostad för förestånderskan, expeditionsrums samt tvenne badavdelningar, en för män och en för kvinnor, elva rum med olika ingångar samt en särskild avdelning på tre sovrum och matrum, avsedd att vid utrymmande av någon större lägenhet bereda tillflykt även åt en större familj. Å hela anstalten kan samtidigt intagas ett fyrtiotal personer. Tillsynen över anstalten utövas av sundhetsinspektören.

Stat år 1934. Utgifter: 9,790 kr.

Redogörare.

(Se ovan under desinfektionsanstalten.)

Olsson, E. V.

Förestånderska

(1,980 kr.).

Rune, f. Magnusson, E. (Elin).

Stockholms stads avlusningsanstalt.

Ropsten; t. Värtan 35; expeditionstid 10—16.

Å avlusningsanstalten verkställs besiktning och avlusning av personer och fartyg, kommande från fläckfebersmittat område. Anstalten har en beräknad kapacitet av 200 personer per dag, inklusive kläder och reseffekter. — Vid anstalten finnes jämväl anordnad två cyanvatekammare för utrotande av ohyra i möbler m. m.

Stat år 1934. Utgifter: 3,500 kr.

Personal.

En *eldare* jämte tillfälliga biträden.

Stockholms stads karantänsstallar.

F. d. järnvägen å Djurgården, Ö.

Enligt k. kungörelserna den 1 maj 1885 och 18 maj 1894 får införsel sjöledes av nötboskap och andra kreatur icke ske annorstädes än i de städer, som ha för djuren inrättade karantänslokaler. Staden har i anledning härav inrättat ett karantänsstall å Djurgården (inom f. d. järnvägen) med plats för tolv större djur.¹⁾ Vidare har en särskild karantänsanstalt inrättats vid slakthuset (se sid. 279), avsedd för från Finland och Estland importerade slaktdjur, varjämte visst område vid slakthuset upplåtits som reservkarantänsstall.

Huvudstadens karantänsanstalter för kreatur stå enligt stadsfullmäktiges beslut den 16 sept. 1898 under hälsovårdsnämndens överinseende och förvaltning.

¹⁾ Ett annat såsom karantänslokal uppfört stall å Djurgården användes numera icke för detta ändamål (byggnaden är med nyttjanderätt upplåten åt enskild).

Reglemente. Hälsovårdsnämndens ordningsregler för karantänsanstalter för sjöledes från utrikes ort införda djur 14 sept. 1921.

Stat år 1934. Utgifter: 900 kr.; inkomster: 200 kr.

Avlöningar m. m. Djurimportörerna betala efter av hälsovårdsnämnden fastställd taxa.

Karantänsveterinär.

Nystedt, S. P., f. d. förste stadsveterinär.

Karantänsveterinärssuppleanter.

Larsson, R., andre stadsveterinär; von Zweigbergk, K. G., biträdande veterinär vid hälsovårdsnämndens anstalter för födoämneskontroll.

En *karantänsvakt* samt tillfällig arbetskraft.

Stockholms stads bostadsinspektion.

Vasagatan 6, C; t. »hälsovårdsnämnden»; expeditionstid: 13—14.

Allmänna bestämmelser angående bostadsinspektion finnas numera i hälsovårdsstadgan den 19 juni 1919, i vilken stadgas, att återkommande besiktning genom hälsovårdsnämndens försorg skall anordnas av byggnader, som inrymma boningsrum, ävensom boningsrum i allmänhet, därvid särskild hänsyn skall ägnas beskaffenheten och skötseln av sådana bostäder, där missförhållanden i sanitärt hänseende mest kunna befaras. Stadens bostadsinspektion har till uppgift att i enlighet med hälsovårdsnämndens närmare föreskrifter biträda nämnden vid denna tillsyn. Det åligger i sådant avseende bostadsinspektionens personal att övervaka, att utrymde bostäder och till desamma hörande utrymmen, såsom kök, avträden, förstugor, trappor, källare, vindar samt andra i nära förbindelse med bostaden stående utrymmen, befinna sig i ett sunt och snyggt skick, ävensom att verka för att bostäderna av invånarna användas på ett sätt, som överensstämmer med sundhetens fordringar. Bostadsinspektionens personal har därvid särskilt att övervaka efterlevnaden av föreskrifterna i hälsovårdsstadgan och andra gällande författningar eller ordningsföreskrifter rörande bostädernas i huvudstaden sundhet och snygghet, såvida icke deras övervakande enligt lag tillkommer annan myndighet. Dock skall det även i sistnämnda fall vara bostadsinspektionens skyldighet att söka uppmärksamma förhandenvarande brister och därom meddela vederbörande myndighet underrättelse.

Bostadsinspektionen avsynar, ur sundhetssynpunkt, nyuppförda byggnader och större ombyggnader, upptager och företager utredning över klagomål i fråga om dåliga lägenheter samt undersöker såväl under systematiskt anordnade som tillfälliga besök i stadens olika delar bostädernas sanitära förhållanden och tillser där-

vid, att bostäder icke till följd av olämpligt byggnadssätt, bristande underhåll, överbefolkning eller dålig skötsel äro hälsovådliga. Finnes något att i detta hänseende anmärka, söker bostadsinspektionen genom råd och anvisningar ernå nödig rättelse eller anmäler förhållandet genom förste stadsläkaren till hälsovårdsnämnden.

Bostadsinspektören, som skall vara legitimerad läkare, är förman för personalen vid bostadsinspektionen. Det åligger honom, bland annat, att lämna assistenterna undervisning i allmän hälsovårdslära, särskilt beträffande bostädernas hygien. Han har även att verkställa de besiktningar, som kräva hans erfarenhet eller annars på grund av sin grannliga natur böra av honom utföras. Han skall varje söckendag å bestämd tid vara för allmänheten tillgänglig å nämndens expedition samt vid förfall för förste stadsläkaren eller sundhetsinspektören uppehålla den av dessa tjänster, vartill han förordnas.

Författningar. Hälsovårdsstadga 19 juni 1919, med ändr. 19 mars 1920, 26 sept. 1921, 30 maj 1930, 5 juni 1931 och 30 dec. 1932. Hälsovårdsnämndens instruktion för bostadsinspektionen 25 febr. 1910. Instruktion för bostadsinspektören, fastställd av hälsovårdsnämnden 24 nov. 1931.

Stat år 1934. Utgifter: 49,499 kr.

Bostadsinspektör (23).

Engstrand, G. N.; t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 13—14.

Förste assistent (13).

Thedin, C. A.

Assistenter (10).

Hökerberg, Manda E.; **Flodin, E. J. O. (Elsa);**
Österberg, A. K. (Karin); Ahlzén, Ebba B.,
tjl., *tjfr.* **Perman, Birgit; Eriksson, C. Dag-**
mar K.

Utrotandet av råttor.

Hälsovårdsinspektionen, Vasagatan 6, C.;
t. »hälsovårdsnämnden»; expeditionstid:
8—19.

I syfte att motverka smittospridning och skadegörelse genom råttor i huvudstaden har ett anslag å 20,000 kr. ställts till hälsovårdsnämndens förfogande för åtgärder till utrotande av dessa djur. Anslaget användes till systematisk utläggning av råttgift. De fastighetsägare och övriga personer, vilka önska inköpa råttgift, kunna erbjuda sådant hos hälsovårdsinspektionen till självkostnadspris.

Genom kungl. förordning den 30 maj 1930 om ändring i vissa delar av hälsovårdsstadgan har hälsovårdsnämnderna i riket bemyndigats att, i den mån så anses av behovet påkallat, meddela föreskrifter om vidtagande av erforderliga åtgärder för utrotande av råttor och möss.

Stockholms stads sjukhusdirektion och i samband därmed stående institutioner.

Sjukhusdirektionen.

Vasagatan 6 (postadress: Stockholm 1; postgirokonton nr 50324); t. »hälsovårdsnämnden». Direktionen sammanträder i regel varannan fredag kl. 14.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Enligt lag den 22 juni 1928 om vissa av landsting eller kommun drivna sjukhus (sjukhuslagen) åligger det stad, som ej deltagar i landsting, att för dem, som hava sin vistelseort eller hemort inom staden, ombesörja anstaltsvård för sjukdom, skada eller kroppsfel i den mån icke annan drager försorg om sådan vård. Samma skyldighet föreligger beträffande anstaltsvård vid barnsönd.

I anslutning till nämnda sjukhuslag utfärdade k. m:t den 16 sept. 1932 reglementet för Stockholms stads sjukhus, varigenom förordnades, att de stadens sjukhus eller avdelningar därav, vid vilka meddelas vård, som avses i sjukhuslagen, fr. o. m. den 1 jan. 1933 skola förvaltas av en gemensam sjukhusdirektion, såframt icke beträffande visst sjukhus hinder häremot möter i donationsbrev eller stadsfullmäktige annorlunda besluta. Sjukhusdirektionen skall enligt beslut av stadsfullmäktige den 21 nov. 1932 bestå av sju ledamöter, av vilka en, ordföranden, utses av stadskollegiet bland borgarråden och de övriga sex jämte fyra suppleanter för de valda ledamöterna utses av stadsfullmäktige för en tid av fyra år. Direktionen utser årligen inom sig en vice ordförande.

Med avseende å sinnessjukvården har staden i ett år 1925 mellan staten och staden ingånget avtal förbundit sig att för framtiden (med vissa undantag) omhändervärd anstaltsvården för i staden hemortsberättigade sinnessjuka, mot viss ersättning här för av statsmedel. Angående sinnessjukhus, som staden jämlikt berörda avtal upprätthåller, gäller vad i stadgan angående sinnessjukvården i riket den 19 sept. 1929 är föreskrivet angående kommunala sinnessjukhus. Genom k. brev den 11 mars 1932 har hälsovårdsnämnden bemyndigats att beträffande sinnessjukhus, som avses i § 104 i nyssberörda stadga och för vars driftkostnad staden i sista hand ansvarar, meddela vissa erforderliga föreskrifter. I kraft av detta bemyndigande har

hälsovårdsnämnden uppdragit åt sjukhusdirektionen att fr. o. m. den 1 jan. 1933 å hälsovårdsnämndens vägnar jämväl handhåva förvaltningen av stadens sinnessjukhus.

Undantagna från sjukhusdirektionens förvaltning äro dels epidemisjukhuset, som jämlikt epidemilagen förvaltas av hälsovårdsnämnden, dels Sachsska barnsjukhuset, som jämlikt donationsbestämmelser förvaltas av en särskild styrelse. Emellertid har hälsovårdsnämnden enligt beslut den 10 jan. 1933 uppdragit åt sjukhusdirektionen att ombesörja upphandling av förnödenheter för epidemisjukhuset.

Genom beslut den 22 dec. 1932 har stadskollegiet, jämlikt bemyndigande av stadsfullmäktige, uppdragit åt sjukhusdirektionen att, jämte de direktionen enligt allmänna författningar tillkommande uppgifter, handhåva förvaltningen av konvalescenthemmen, sjuktransportväsendet och centraltvättinrättningen samt handlägga ärenden angående öppen vård av psykiskt sjuka, utackordering av konvalescenter samt bidrag till och ersättningar åt främmande sjukvårdsinrättningar, sjukkasor och andra föreningar eller enskilda anstalter för sjukvård.

För förvaltningen av konvalescenthemmen, barnsanatoriet Tjörnan och den öppna vården av psykiskt sjuka har direktionen tillsatt särskilda styrelser (se nedan).

Direktionen handhar sjukhusförvaltningen med biträde av en sjukhusdirektör. Denne har enligt reglementet för Stockholms stads sjukhus att leda förvaltningen av sjukhusen och söka befordra deras ändamålsenliga skötsel och utveckling. (I övrigt har instruktion för sjukhusdirektören ännu ej fastställts.)

Författningar m. m. Lag om vissa av landsting eller kommun drivna sjukhus (sjukhuslagen) 22 juni 1928, med ändr. K. stadga ang. lasarett, sjukstugor och tuberkulovårdsanstalter (sjukhusstadga) 22 juni 1928, med ändr. K. reglemente för Stockholms stads sjukhus 16 sept. 1932. Stadskollegiets beslut 22 dec. 1932 ang. fördelning av vissa arbetsuppgifter mellan hälsovårdsnämnden och sjukhusdirektionen. Sjukhusdirektionens beslut 21 dec. 1932 ang. sjukhusdirektörens åligganden. Spisordning och utspisningsstat för stadens sjukhus, antagen av hälsovårdsnämnden 19 febr. 1909, med ändr. 28 nov. 1913. (Ang. avgiftsreglemente se nedan.) Reglemente för de vid sjukhusdirektionens underlydande anstalter anställda befattningshavare, vilkas löneförhållanden äro reglerade ge-

nom kollektivavtal, fastställt 23 aug. 1933. Kollektivavtal 15 mars 1934 ang. löneförhållanden för arbets-, köks-, tvätt- och städerskepersonal vid Stockholms stads sjukhus (gällande t. o. m. 31 dec. 1935).

Stat år 1934. Utgifter: 21,729,934 kr. (däruv att täckas med lånemedel 400,000 kr.; dessutom inom linjen förda, år 1933 beviljade lånemedelsanslag 140,000 kr.); inkomster: 8,515,765 kr. (däruv bidrag och ersättning av statsmedel 2,048,400 kr.).

Sjukhusdirektionens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Karlsson, Victor E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset vardagar 11—12.

Vice ordförande.

Öman, I., redaktör, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Anderson, Knut H., tjänsteman, stadsfullm.
Eggert, G. E., direktör, stadsfullm.
Höjer, Sigrid, föreståndarinna.
Ivarsson-Pauli, R. Gulli, prakt. läkare.
Johansson, Erik G., ombudsman, stadsfullm.

Suppleanter.¹⁾

Ahlberg, C. A. H., arkitekt.
Johansson-Visborg, Anna S., fru, stadsfullm.
Nilsson, Olof, direktör, stadsfullm.
Öhman, H. G., prakt. läkare.

Kassaförvaltare.

Högberg, A. G., sjukhusintendent.
Ohlson, G. A., assistent (ställföreträdare).

Sekreterare (24).

(Gemensam med hälsovårdsnämnden och fattigvårdsnämnden. Befattningen uppförd å hälsovårdsnämndens stat.)

Tham, K. G. K. M.

Upphandlingsdelegerade för stadens sjukhus.

Delegerade hade vid tidpunkten för kommunalkalenderns tryckning icke utsetts.

Sekreterare

(420 kr.).

Tham, K. G. K. M. (se ovan).

Sjukhusdirektionens revisorer.

Sjukhusdirektionens (och Sachsska barnsjukhusets) räkenskaper och förvaltning granskas av samma revisorer, som äro utsedda för hälsovårdsnämndens räkenskaper och förvaltning (se sid. 105).

Sjukhusdirektionens expedition.¹⁾

Vasagatan 6, (postadress: Stockholm 1); (postgirokonto nr 50324); t. »hälsovårdsnämnden»; expeditionstid: 10—12, 12,30—14,30.

Stat år 1934: Utgifter: 273,863 kr.

Sjukhusdirektör (29).

Franzén, A. K. (förordn. t. o. m. 28/2 1938); t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 14—15, lördagar 13—14.

Sjukhusintendent (21).

Högberg, A. G.; t. »hälsovårdsnämnden»; mottagningstid: 14—15, lördagar 13—14.

Sjukhusdirektörens assistent

(4,200 kr.).

Ohlson, G. A.

Sjukhusintendentens assistent

(4,200 kr.).

Ljungdahl, K. F. G.

Social kurator (10).²⁾

Norén, Jane; mottagningstid: alla vardagar utom lördagar 14—15.

Ett extra kontorsbiträde (2,100 kr.).

För sjukhusdirektionen och hälsovårdsnämnden gemensamma befattningshavare

(befattningarna uppförda å hälsovårdsnämndens stat) (se sid. 106).

¹⁾ Enligt direktionens beslut skola ordföranden samt ledamöterna hrr Anderson och Johansson samt fru Ivarsson-Pauli vid förfall i första hand ersättas av suppleanterna fru Johansson-Visborg och hr Öhman i nu nämnd ordning och vice ordföranden samt ledamöterna hr Eggert och fr. Höjer i första hand av suppleanterna hrr Ahlberg och Nilsson i nu nämnd ordning.

¹⁾ Viss personal är t. v. gemensam för hälsovårdsnämndens byrå och expedition samt sjukhusdirektionens expedition, jfr sid. 105.

²⁾ Med uppgift att bistå å sjukhusen intagna personer i fråga om vården av deras personliga angelägenheter samt med skyldighet att biträda sjukhusdirektionen vid utredningar rörande nedläggning i eller befrielse från sjukhusavgift.

Sjd

Kamrerare (20).

Lundberg, I; t. »hälsovårdsnämnden» och
11 90 80; mottagningstid: 10—12, 12,30—
14,30.

Kontorsskrivare (11).

Ahnfelt, Inga L., fru.

Registrator (11).

Sjögren, Marta.

Förste vaktmästare (7).

Åhrman, K. O.

En *extra bokhållare* (3,900 kr.), en *kon-
torsskrivare* (9), tre *extra kontorsskrivare*
(2,640—2,280 kr.), ett *extra kontorsbiträde*
(1,980 kr.), en *vaktmästare* (6), två *telefon-
biträden* (1,860—1,740 kr.), ett *vaktmästar-
biträde* (1,020 kr.).

*För sjukhusdirektionen, hälsovårds-
nämnden och fattigvårdsnämnden
gemensamma befattningshavare*

(befattningarna uppförda å fattigvårdsnämndens
stat).

Ombudsman (22).

Hellichius, N. M.; expedition och mottagnings-
tid: se under fattigvårdsnämnden, sid. 152.

Aktuarie (18)

(å ombudsmansexpeditionen).

Lindquist, C. G. A. (se sid. 152).

Aktuarie (18)

(föreståndare för pensionsbyrån).

Vakant, *tj.f.* Carlsson, B. A. B. (se sid. 152).

Bokhållare (13)

(å ombudsmansexpeditionen).

Berg, E. A. G., *tjl.*, *tj.f.* Sundberg, E. D.; Holmberg,
F. N. G. R., *tjl.*, *tj.f.* Werndahl, G. W.

Stockholms stads sjukhus.

(Adresser, telefoner, expeditionstider, se nedan
under respektive sjukhus.)

Stadens under sjukhusdirektionen lydande
sjukhus äro f. n. följande: Sabbatsbergs sjukhus,
St Görans sjukhus, St Eriks sjukhus, Maria
sjukhus, Åsö sjukhus, Norrtulls sjukhus, södra
barnbördshuset, Söderby sjukhus, sanatoriet vid
Hamra, barnsanatoriet Tjännan, Beckomberga
sjukhus, Långbro sjukhus samt Rånäs sjukhus.
Härtill kommer barnsjukhuset Simon och Ma-
thilda Sachs' minne, som enligt donationsbe-

stämmelser förvaltas av en särskild styrelse. —
Epidemisjukhuset lyder under hälsovårdsnämnden.

Den för sjukvården vid visst sjukhus ansva-
rige läkaren eller, där flera sådana finnas, den
av dem, som därtill av direktionen förordnas,
är enligt sjukhuslagen mellan direktionens sam-
manträden sjukhusets inför direktionen ansvarige
styresman. (Benämningen »styresman» mot-
svarar sålunda den förutvarande benämningen
»direktör» vid stadens sjukhus.) — För sjuk-
vården vid sjukhus eller avdelning därav an-
svariga läkare benämnas i sjukhusreglementet
överläkare.

Vid varje sjukhus skall finnas en av direk-
tionen tillsatt syssloman, som har att under
direktionens förmanskap och styresmannens in-
seende handhåva sjukhusets ekonomiska förvalt-
ning m. m. samt att under styresmannens för-
manskap övervaka ordningen inom sjukhuset och
mathållningen ävensom hålla uppsikt över un-
derordnad personal.

En utförlig redogörelse för Stockholms stads
sjukhusväsen ingår i Bih. nr 60 till stads-
kollegiets utlåtanden och memorial 1933.

Sjukhuscentralen.

*Vasagatan 6, 4 tr., C; t. »hälsovårdsnämnden»:
»sjukhuscentralen» (efter expedi-
tionstidens slut »hälsovårdsnämndens 1:a
eller 2:a linje» eller 10 72 11); expeditionstid:
9—19 (telefonvakt hela dygnet).*

Sjukhuscentralen har till uppgift att med led-
ning av från sjukhusen erhållna uppgifter föra
tablå över beläggningen å stadens sjukhus (med
undantag av epidemisjukhus, sanatorier och sin-
nessjukhus) samt att lämna anvisning å lediga
platser å dylika sjukhus till personer, som inne-
håva läkarremiss för sjukhusvård. Dessutom åligger
det sjukhuscentralen att lämna allmänheten
upplysning om formerna och villkoren för intag-
ning å stadens sjukhus och konvalescenthem,
sjukhusens tider för intagning och besök, sjuk-
husavgifter, stadens distriktsläkare och i staden
vakthavande läkare, stadssjuksköterskor och vil-
koren för deras anlåtande, annan sköterskevärd
för mindre bemedlade, stadens polikliniker, fat-
tigvårdens distriktsbyråer och andra frågor rö-
rande stadens sjukvård. Vidare skall sjukhus-
centralen förmedla sjuktransporter i samarbete
med brandkåren (jfr sid. 144).

Författning. Bestämmelser m. m. rörande
sjukhuscentralens verksamhet, fastställda av hälso-
vårdsnämnden 27 jan. 1931.

Chef.

Sjukhusdirektören.

Läkare
(3,600 kr.).

Erlandsson, S. G. G.

Tre *sjuksköterskor* (2,400 kr.).

Avgifter å stadens sjukhus.

För att å sjukhus intagas bör den sjuke själv eller genom ombud på den för varje sjukhus bestämda mottagnings tiden anmäla sig å sjukhusets mottagnings sal och därvid:

1:o) förete läkares intyg om sjukdomens beskaffenhet och flyttnings- eller åldersbetyg;

2:o) avlämna ansvarsförbindelse av vederhäftig person eller annan säkerhet för all sjukvårds- ävensom annan kostnad, som av sjukhuset bestrides. Är den sjuke mindre bemedlad, skall han eller hans ombud på särskild blankett, som erhålles å sjukhusets sysslomanskontor, skriva en ansökan om befrielse från, resp. nedsättning i sjukhusavgiften (jfr nedan).

Personer, träffade av olyckshändelse eller sjukdomsfall, som fordrar hastig hjälp, intagas alla tider på dygnet, och böra i sådant fall ovan angivna handlingar ofördröjligen därefter anskaffas.

Där ej på grund av allmän författning sjukhusvård skall kostnadsfritt åtnjutas¹⁾, eller nedsättning beviljats av sjukhusavgiftsdelegerade (se nedan), utgå avgifterna för vård å stadens sjukhus fr. o. m. den 1 jan. 1923 enligt följande av stadsfullmäktige den 18 dec. 1922 fastställda taxa (med ändr. den 19 dec. 1923 och 16 dec. 1929).

Avgift för betalande sjuka per dag:²⁾

för stockholmsbor: vid tuberkulossjukhusen (Söderby sjukhus samt Sabbatsbergs, S:t Görans och S:t Eriks sjukhus' tuberkulosavd.):

å allmänt rum	1 kr.
» halvenskilt »	5 »
» helenskilt »	10 »

vid epidemisjukhuset¹⁾ och Långbro sjukhus:

å allmänt rum	2,50 kr.
» halvenskilt »	5 »
» helenskilt »	10 »

vid barnsanatoriet Tjörnan och stadens konvalescenthem (med undantag av Lamms konvalescenthem samt 30 platser å Pålsons konvalescenthem, varest vården är avgiftsfri; jfr sid. 142):

å allmänt rum	2 kr.
-------------------------	-------

vid övriga sjukhus och avdelningar:

å allmänt rum	2,50 kr.
» halvenskilt »	6 »
» helenskilt »	12,50 »

för landsortsbor (vid samtliga sjukhus):

å allmänt rum	8 kr.
» halvenskilt »	13 »
» helenskilt »	20 »

¹⁾ Vård å allmänt rum vid epidemisjukhuset för epidemisk sjukdom samt vid S:t Görans sjukhus' avdelning för könssjuka är enligt gällande författningar kostnadsfri.

²⁾ Förslag ang. ändrade taxor torde under år 1934 komma att föreläggas stadsfullmäktige.

För patient å halv- eller helenskilt rum, som åtnöjes med samma kost som patient å allmänt rum, minskas dagavgiften med 1,50 kr.

För vårdarinna, som medföljer patient å halv- eller helenskilt rum, betalas en avgift motsvarande 30 % av den för patienten utgående avgiften.

För digivande moder, som medföljer sjukt dibarn, erlägges:

å allmänt rum	ingen avgift
» halvenskilt rum: för stockholmsbor	1 kr.
» landsortsbor	2 »
» helenskilt » : för stockholmsbor	2 »
» landsortsbor	4 »

För dibarn, som åtföljer moder, som på grund av sjukdom intagits å sjukhus, erlägges icke någon avgift.

För övriga anhöriga, som med vederbörligt tillstånd åtfölja patienter å allmänt rum vid stadens sjukhus, erlägges avgift för kost och logi med 3 kr. per dag.

För barn, som medföljer å Sachsska barnsjukhuset anställd amma, betalas 50 öre-per dag.

Vid tillämpning av taxan anses som stockholmsbo a) den som enligt gällande fattigvårdslag äger hemortsrätt i Stockholm, b) utländsk undersåte, som under de två sistförflutna åren varit mantalsskriven i Stockholm och under denna tid ej åtnjutit fattigvård, c) i stadens tjänst anställda, inom eller utom staden boende personer och deras familjemedlemmar, d) den, som i Stockholm insjuknat i sjukdom, vilken enligt epidemilagen medför rätt till fri vård å allmänt rum å epidemisjukhus, och på grund därav intagits å sjukhus samt e) den som utan att äga hemortsrätt i Stockholm är bosatt därstädes och själv erlägger avgiften.

För behandling å röntgenavdelningarna vid Sabbatsbergs, Maria och Åsö sjukhus samt å finsen-, röntgen- och ljusavdelningarna vid S:t Görans sjukhus erlägges avgifter enligt särskilda av hälsovårdsnämnden den 22 jan. och 19 nov. 1929 samt 11 mars och 10 juni 1930 fastställda grunder.

Poliklinikavgifter. För behandling å de vid vissa stadens sjukhus inrättade poliklinikerna gälla följande bestämmelser.

All behandling är kostnadsfri å de åt karolinska institutet upplåtta gynekologiska och örönpoliklinikerna vid Sabbatsbergs sjukhus. Vid övriga polikliniker är behandlingen kostnadsfri för medellösa, men andra besökande erlägga en avgift av 2 kr. för varje besök (fr. o. m. sjätte besöket 1 kr.), dock att vid behandling å kirurgisk poliklinik av olycksfall utom arbete första besöket alltid är kostnadsfritt. För behandling av olycksfall i arbete utgör avgiften 3—10 kr. för första besöket och 2—3 kr. per besök för efterbehandling. Vid poliklinisk behandling utom polikliniktid å sjukhuset ej intagna, icke medellösa personer äger läkaren uppbära skäligt arvode efter eget bestämmande (varav en del tillfaller sjukhuset). — Beträff-

Sjdfande avgifter vid S:t Görans sjukhus' poliklinik för köns- och hudsjukdomar samt vid de fristående poliklinikerna se sid. 110.

Författningar. Reglemente ang. avgifterna vid Stockholms stads under sjukhusdirektionen och hälsovårdsnämnden lydande sjukhus, antaget av SF 20 febr. 1922, med ändr. 18 dec. 1922, 19 dec. 1923, 21 jan. 1924 och 16 dec. 1929 (nytt reglemente är under utarbetande). 17 § av lag om vissa av landsting eller kommun drivna sjukhus 22 juni 1928 (enligt lydelse av 13 maj 1932). § 33 av stadgarna för Stockholms stads sjukhus, utfärdade av hälsovårdsnämnden (enligt lydelse av 10 jan. 1923 och 17 juni 1925). Bestämmelser rörande avgifter m. m. vid behandling å poliklinikerna vid Sabbatsbergs och Maria sjukhus samt Sackska barnsjukhuset och S:t Görans sjukhus, fastställda av hälsovårdsnämnden 17 juni 1925, 6 juli 1927 och 16 juni 1931.

Sjukhusavgiftsdelegerade.

Sjukhusavgiftsdelegerade, till antalet fyra jämte tre suppleanter, utses årligen i december månad av stadsfullmäktige med uppgift att jämte vederbörande borgarråd pröva frågor om nedsättning av sjukhusavgift. Ansökan om nedsättning i stadgade vårdavgifter (se ovan) inlämnas till sjukhusavgiftsdelegerade, vilka äga att med hänsyn till sökandens ekonomiska förhållanden besluta om nedsättning av sjukhusavgiften, dock ej till mindre än en krona per dag. Sådan nedsättning kan ock under vissa förutsättningar medgivnas personer, vilka enligt taxebestämmelserna ej äro att anse som stockholmsbor. Vid den undersökning, som bör föregå beslut om nedsatt avgift, skall biträde lämnas delegerade av fattigvårdsnämnden. — I fråga om fullständig befrielse från sjukvårdsavgift fattas beslut av vederbörande fattigvårdsstyrelse efter samråd med sjukhusavgiftsdelegerade.

Detta förfaringsätt tillämpas förutom för stadens egna sjukhus och konvalescenthem (samt vid stadens öppna vård av psykiskt sjuka, se sid. 140) även, då det gäller vård av stockholmsbor, beträffande serafimerlasarettet, allmänna barnbördshuset, kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn, diakonissanstaltens sjukhus (Ersta), radiumhemmet, sjukhuset Eira, konvalescenthemmen å Ribbingebäck och Skytteholm samt vid utfärdande av ansvarsförbindelser för vård å lungsots- och skroflossanatorier. Samma bestämmelser tillämpas därjämte vid utdelande av bandager o. d. å stadens sjukhus och å vanförestalten samt för erhållande av bad och behandling vid kurorter och brunnar.

Reglemente. Reglemente ang. avgifterna vid Stockholms stads under sjukhusdirektionen och hälsovårdsnämnden lydande sjukhus, antaget av SF 20 febr. 1922, med ändr. 18 dec. 1922, 19 dec. 1923, 21 jan. 1924 och 16 dec. 1929 (nytt reglemente är under utarbetande).

Stat år 1934 (för sjukhusavgiftsdelegerades expedition). Utgifter: 44,180 kr. (utom rörligt tillägg).

Sjukhusavgiftsdelegerade.

Karlsson, Victor E., borgarråd, stadsfullm. (självskr.), ordf. och kassavårdare; **Cervin**, N. H., fabrikör, stadsfullm., vice ordf.; **Jonson**, Agnes A., kontorist; **Lindley**, f. Jonsson, Elin J., fru; **Nilsson**, Olof, direktör, stadsfullm., vice kassavårdare.

Suppleanter: **Brunzell**, O., möbelhandlare, stadsfullm.; **Lundin**, f. Fornstedt, Sigrid A., barnavårdsman, stadsfullm.; **Östlund**, A. E., ombudsman.

Sekreterare.

Nilsson, C. R. (se nedan).

Expedition.

Regeringsgatan 11 B, 2 tr., C; t. 21 21 69 (föreståndaren), 11 96 95 (expeditionen), 11 85 95 (tillsyningsmännen); *mottagning för allmänheten: 11—14.*

Föreståndare

(5,700 kr.).

Nilsson, C. R.

Två assistenter (4,140—3,900 kr.), en extra kontorsskrivare (2,520 kr.), två extra skrivbiträden (2,540—2,000 kr.), en extra vaktmästare (2,880 kr.).

Sabbatsbergs sjukhus.

Dalagatan 9 & 11, Va. (postgirokonto nr 1074); t. »Sabbatsbergs sjukhus» (växel); 32 47 91 (kontoret).

Mottagningstider (för intagning av patienter):

medicinska sjukdomar: alla dagar 11—12
kirurgiska » » » 10—11
gynekologiska » » » 14—14,30
öron-, näs- och strupsjukdomar: alla dagar 8,30—9,30

ögonsjukdomar: vardagar 11,30—12, sönd- och helgdagar 9,30—10.

Polikliniktider:

medicinska polikliniken

män: vardagar 13—13,30

kvinnor: » 10—10,30

kirurgiska polikliniken » 10—11

gynekologiska polikliniken: vardagar 14—14,30

öron- » : » 8,30—9,30

ögon- » : » 11,30—12

foniatrika » : måndagar, onsdagar

och fredagar 11,30—12.

(Vid medicinska polikliniken mottagas i första hand patienter, som äro bosatta i andra stadsdelar än Kungsholmen och Bromma.)

Besöksstider:

allmänt rum: tisdagar, torsdagar och lördagar

14—15, sön- och helgdagar 13,30—15;

halvenskilt rum: alla dagar 11—14, 18—19;

helenskilt rum: alla dagar 10,30—16,30, 18—19;

isolerings- och tuberkulospaviljongerna: onsdagar

14—15, sön- och helgdagar 13,30—15.

Expeditionstid: å sysslomanskontoret 9—15.

Sjukvårds- och poliklinikavgifter: se ovan sid. 123.

Sabbatsbergs sjukhus inrymmer sammanlagt 728 egentliga sjukhusplatser, fördelade på åtta avdelningar: två medicinska med 284, två kirurgiska med 259, en gynekologisk med 60, en (provisorisk) barnbördsavdelning med 28, en ögonavdelning med 40 samt en avdelning för öron-, näs- och halsjukdomar med 57 platser; dessutom finnas å sjukhusområdet en isoleringsbyggnad med 13, två sommarpaviljonger med 52, ett konvalescenthem med 60 samt en upptagningsanstalt med 17 platser (inalles sålunda 870 platser). Läkarvården vid den gynekologiska avdelningen och avdelningen för öron-, näs- och strupsjukdomar bestrides, i förening med klinisk undervisning åt medicine kandidater, av karolinska institutets lärare i dessa ämnen, med biträde å gynekologiska avdelningen av en underläkare och en amanuens samt å öronavdelningen av tre amanuenser, samtliga avlönade av karolinska institutet, ehuru med viss tilläggersättning från staden.

Inom sjukhusets område ligger Isidor Dannströms konvalescenthem, vilket tillkommit på grund av testamenten av direktör Isidor Dannström och hans hustru, varigenom Sabbatsbergs sjukhusstyrelse år 1898 erhöll en summa av 140,000 kr. till upprättande av ett konvalescenthem för huvudsakligen konvalescenter från Sabbatsbergs sjukhus, att förvaltas som en särskild fond och redovisas på samma sätt som andra sjukhuset tillkommande medel. Hemmet har 60 platser, varav 30 för män och 30 för kvinnor. Läkarevården bestrides av sjukhusets läkare och vid hemmet äro anställda en sköterska, två extra sjukbiträden, två städerskor och en vaktkarl. I fråga om avgifter å konvalescenthemmet gälla samma bestämmelser som för sjukhuset.

Vid sjukhuset finnas inrättade polikliniker å kirurgiska, medicinska, gynekologiska, ögon- och öronavdelningarna. I anslutning till den sistnämnda har anordnats en foniatrisk poliklinik för behandling av röst- och talrubbingar. Beträffande mottagningstider å poliklinikerna se ovan; rörande poliklinikavgifter se sid. 123. — Angående sexualhygieniska polikliniken vid Sabbatsbergs sjukhus se sid. 139.

Enligt ett mellan stadsfullmäktige och svenska röda korset ingånget avtal angående upprättande och drivande av en sjuksköterskeskola vid Sab-

batsbergs sjukhus, vilket avtal trädde i kraft den 1 okt. 1927, har röda korset förbundit sig att ställa för sjukvårdsarbetet inom Sabbatsbergs sjukhus erforderligt antal sjuksköterskeelever (f. n. 150) till förfogande, mot att staden tillhandahåller röda korset för sjuksköterskeskolan och elevhemmet erforderliga lokaler. I enlighet med nämnda avtal har staden bekostat uppförandet vid sjukhuset av ett personalhus, huvudsakligen avsett till sjuksköterskeelever. Elevhemmet har efter färdigställandet av staden ställts till stiftelsen Rödakorshemmets förfogande.

Vissa arbeten med om- och tillbyggnad av sjukhuset pågå.

Instruktioner m. m. Instruktioner och ordningsstadgar att gälla vid Sabbatsbergs sjukhus, antagna av dess styrelse 28 juli 1904. Kontrakt mellan karolinska institutet och Stockholms stads hälsovårdsnämnd ang. gynekologisk klinik 22 aug. 1879. Kontrakt mellan karolinska institutet och hälsovårdsnämnden ang. klinik för öronsjukdomar 15 okt. 1910. Stadgar för Isidor Dannströms konvalescenthem, antagna av hälsovårdsnämnden 13 nov. 1903. Avtal ang. upprättande och drivande av en sjuksköterskeskola vid Sabbatsbergs sjukhus, godkänt av SF 19 maj 1924 och av överstyrelsen för svenska röda korset 16 jan. 1924.

Stat år 1934. Utgifter: 2,239,194 kr.; inkomster: 793,400 kr.

Styresman

(arvode 2,200 kr.).

Simon, M. H. J. (se nedan).

Överläkare.

Josefson, A. R. (förordn. t. o. m. ¹/₉ 1934), mottagningstid: 12—13, Wikner, R. P. E. (förordn. t. o. m. ³¹/₁₂ 1938), mottagningstid: 10,30—11, å medicinska avd. (21); Hybbinette, O. S. (förordn. t. o. m. ²⁸/₉ 1937), mottagningstid: 10—10,30, Giertz, K. H. (förordn. t. o. m. ³¹/₁ 1938), mottagningstid: 8,30—9, å kirurgiska avd. (21); Simon, M. H. J. (förordn. t. o. m. ³¹/₅ 1944), mottagningstid: 11,30—12,30, å röntgenavd. (21); Forsmark, E. (förordn. t. o. m. ³⁰/₉ 1936), mottagningstid: 11—11,30, å ögonavd. (18).

Överläkare

(avlönade av karolinska institutet).

Ahlström, E. O. M., mottagningstid: 12,30—13 (å gynekologiska avd.); Holmgren, N. G. F. son, mottagningstid: 10,30—11 (å öronavd.).

Extra överläkare

(arvode efter 7,800 kr. per år).

Salén, E. B., mottagningstid: 11—12 (å medicinska avd.).

SjD

Underläkare

(5,700 kr.¹).

Gårdstam, R. G. I., **Fredbärj**, K. T., **Lindborg**, N. E., **Lundquist**, J. H. A. (å medicinska avd.); **Skogsberg**, G. M. Y., **Crafoord**, C., **Beckman**, T. M., **Jonsson**, J. E., **Palmer**, I., en vakant (å kirurgiska avd.); **Sjögren**, H. S. C. (å ögonavd.); **Ringertz**, N. O. E. (å patologiska avd.); **Lundström**, C. E., **Mossberg**, E. G. H. (å röntgenavd.).

Extra underläkare

(arvode efter 5,700 kr. per år).

Juhlin Dannfelt, C. H. G. (å medicinska avd.).

Extra läkare

(3,000 kr.).

Hedly, Aina, **Nordenfors**, B. G. (å medicinska avd.); **Olsson**, G. F. (å ögonavd.); **Leander**, G. (å röntgenavd.).

Poliklinikläkare

(3,000 kr.).²

Vakant (å medicinska polikliniken); **Frenckner**, F. J. P. (å öronavdelningens foniatrika poliklinik).

Tre *assistentläkare* (oavlönade), två å kirurgiska och en å röntgenavd.; en *underläkare* och fyra *amanuenser* (avlönade av karolinska institutet), *underläkaren* och en *amanuens* å gynekologiska avd. samt tre *amanuenser* å öronavd.³)

Extra läkare vid barnbördsavdelningen

(7,000 kr.).

Rydberg, E. W.

Läkare för elektrokardiografiska undersökningar⁴).

Värnéus, A. G.

Läkare för endoscopiska undersökningar⁴).

Frenckner, F. J. P.

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr. Dessutom utgår till de å kirurgiska polikliniken tjänstgörande underläkarna särskilt arvode med sammanlagt högst 4,000 kr. per år, varå rörligt lönetillägg icke må beräknas, och till de å medicinska och ögonpoliklinikerna tjänstgörande underläkarna hälften av inflytande poliklinikavgifter.

²) Läkarna å medicinska polikliniken och å ögonpolikliniken äga därjämte uppbära hälften av inflytande poliklinikavgifter.

³) Till av karolinska institutet avlönade underläkare och amanuenser å gynekologiska och öronavdelningarna utgår dessutom tilläggsersättning av stadens medel.

⁴) Anslag i staten 2,000 kr.

Tandläkare

(2,400 kr.).

Thuréus, S. T.

Obducent och patolog

(5,500 kr.).

Bergstrand, K. J. H.

Åtta *operationssköterskor* (7), två *röntgensköterskor* (7), två *extra röntgensköterskor* (2,640 kr.), *fyrtiotre sjuksköterskor* (därav en vid konvalescenthemmet) (6), *fyra laboratoriebiträden* (6), ett *fotografiskt biträde* å röntgenavd. (6), *sju extra sjuksköterskor* (2,400 kr.), en *förestånderska för journalexpeditionen* (6), ett *extra laboratoriebiträde* å patologiska avd. (2,400 kr.; halva avlöningen utgår från karolinska institutet), en *extra sköterska* å foniatrika polikliniken (2,400 kr.), två *sjukgymnaster* (1,800 kr.), en *assistentköterska* (1,200 kr. jämte bostad och kost), *femtioen biträdande sjuksköterskor* (500 kr. jämte bostad och kost); dessutom avlönade enligt kollektivavtal: *tretton sjuksköterskebiträden* (1 a).

Predikant

(2,000 kr.).

Wolffbrandt, E. G., komminister i Adolf Fredriks förs., tf.

En *organist* (240 kr.).

Syssloman (20).

Johansson, A. G.; t. »Sabbatsbergs sjukhus» och 32 47 91; mottagningstid: 10—12.

Bokhållare (13).

Ellnert, E. F.

Kassör

(4,020 kr.).

Holmberg, Olena.

Tre *kontorsskrivare* (7), två *extra kontorsskrivare* (2,280—2,100 kr.), ett *extra skrivbiträde* å öronavd. (1,770 kr.).

Maskinist (13).

Swedman, N. H.

Vaktmästare (7).

Andersson, A.; **Jansson**, C. O. K.; en vakant.

En *biträdande maskinist* (10), en *extra maskinist* (3,060 kr.), två *extra tapetserare* (3,300 kr.), en *snickare* (7), en *extra snickare* (3,060 kr.), en *reparatör* (6), fem *vaktmästare* (6), en *husmoder* (8), en *köksförestånderska* (7), en *tvättförestånderska* (6), en *biträdande köksförestånderska* (4), en *biträdande tvättförestånderska* (3), en *baderska* (2), ett *extra ljusbehandlingsbiträde* (1,620 kr.), fyra *telefonbiträden* (2,200

kr.), ett *biträde* å röntgenavd. (2,025 kr.), en *portvakt* (1), en *biträdande portvakt* (1,500 kr.).

Avlönade enligt kollektivavtal: sju *eldare* (2 b), nio *drängar* (2 a), en *första kokerska* (1 d), två *kokerskor* (1 c), en *kallskänka* (1 b), sex *sömmerskor* (1 b), en *första husa* (1 b), fem *maskintvätterskor* (1 a), tjuguett *köksbiträden* (1 a), sjuttio två *städerskor* (1 a), sexton *tvätterskor* (1 a), sex *strykerskor* (1 b).

S:t Görans sjukhus.

Stadshagen, K. (postgirokonto nr 1083); t. »S:t Görans sjukhus» (växel); 53 41 54 (kontoret).

Mottagningstider (för intagning av patienter):

invärtas sjukdomar: alla dagar 11—12
kirurgiska > > > 8,30—9,30
könsjukdomar

män: vardagar 12,30—13,30
kvinnor: > 11,30—12,30

hudsjukdomar
män: > 12,30—13,30
kvinnor: > 11,30—12,30

lungtuberkulos: > 11—12

kirurgisk tuberkulos: vardagar 11,30

centrala röntgen- och ljusavdelningen:
vardagar 11—12
finseninstitutet: > 12—13.

Polikliniktider:

invärtas sjukdomar: vardagar 11—12
kirurgiska > : > 8,30—9,30
kirurgisk tuberkulos: onsdagar 16—17

Besökstider:

för patienter å helenskit rum: alla dagar 10—18;
för patienter å halvenskit rum: alla dagar 11—13,30, 18—19;
för patienter å allmänt rum:

å medicinska och kirurgiska avd.:
söndagar, tisdagar, torsdagar och lördagar 14—15;

å avd. för könsjukdomar:
tisdagar, torsdagar och lördagar 14—15;

å avd. för hudsjukdomar:
söndagar, tisdagar och torsdagar 14—15;

å tuberkulosavdelningarna:
söndagar och torsdagar 14—15.

Sjukvårds- och poliklinikavgifter: se ovan sid. 123 samt beträffande viss poliklinisk behandling sid. 110.

Antalet vårdplatser vid S:t Görans sjukhus är f. n. 849, av vilka 194 komma på avdelningen för könsjukdomar, 62 på avdelningen för hudsjukdomar, 183 på avdelningen för lungtuberkulos, 106 på avdelningen för kirurgisk tuberkulos, 136 på medicinska avdelningen, 140 på kirurgiska avdelningen samt 28 extra platser, inrymda i en isoleringspaviljong.

Å avdelningarna för köns- och hudsjukdomar finnas 36 platser för barn (därav 10 platser för

spädbarn). Intagna barn i skolåldern erhålla å sjukhuset skolundervisning.

Förutom en röntgen- och ljusavdelning finnes vid sjukhusets avdelning för hudsjukdomar ett finseninstitut. Ersättning för behandling å nu nämnda institutioner utgår enligt särskilda av hälsovårdsnämnden fastställda grunder (jfr sid. 123).

Vid sjukhuset hava upprättats en medicinsk och en kirurgisk poliklinik, vid vilka tillämpas samma avgifter som vid stadens övriga sjukhuspolikliniker (se sid. 123). Angående en vid sjukhuset upprättad poliklinik för köns- och hudsjukdomar se sid. 112. Beträffande mottagningstider å sjukhusets polikliniker se ovan.

En av överläkarbefattningarna å avdelningen för köns- och hudsjukdomar uppehålls av professorn i syfilidologi vid karolinska institutet, som där och å polikliniken, med biträde av en underläkare och en amanuens, båda avlönade av karolinska institutet, meddelar undervisning åt medicine kandidater; sådan undervisning meddelas även av den av staden avlönade överläkaren för köns- och hudsjukdomar samt av en av poliklinikläkarna, båda i egenskap av biträdande lärare vid karolinska institutet.

Vård av könssjuka inom Stockholm förekommer, förutom vid S:t Görans sjukhus, vid sjukhuset Eira, Stockholms stads och läns sjukhus, ävensom vid vissa av staden anordnade fristående polikliniker (se sid. 110).

Författningar. Instruktion för personalen vid S:t Görans sjukhus, fastställd 17 dec. 1913. Lag 20 juni 1918 ang. åtgärder mot utbredning av könsjukdomar, med ändr. Aftal mellan hälsovårdsnämnden och karolinska institutet ang. klinisk undervisning i syfilidologi vid S:t Görans sjukhus, godkänt av k. mt 22 maj 1925.

Stat år 1934. Utgifter: 2,164,380 kr.; inkomster: 747,200 kr.

Styresman

(arvode 2,200 kr.).

Marcus, K. J. (se nedan).

Överläkare.

Lindstedt, E. F. (förordn. t. o. m. ³¹/₇ 1940), mottagningstid: 11,30—12, å medicinska avd. (21); Treüll, N. A. (förordn. t. o. m. ³¹/₅ 1940), mottagningstid: 10—10,30, å kirurgiska avd. (21); Marcus, K. J. (förordn. t. o. m. ²⁸/₂ 1938), mottagningstid: 12—12,30, å avd. för köns- och hudsjukdomar (21); Westergren, A. V. A. (förordn. t. o. m. ³⁰/₄ 1944), mottagningstid: 11,30—12, å avd. för medicinsk tuberkulos (21); Waldenström, J. H. (förordn. t. o. m. ³¹/₈ 1942), mottagningstid: 11,30—12, å avd. för kirurgisk tuberkulos (21); Westermarck, N. J. H. (förordn. t. o. m. ³⁰/₄ 1940), mottagningstid: 11—12, å röntgen- och ljusavd. (21); Schaumann, J. (förordn. t. o. m. ²⁸/₂ 1937), mottagningstid: 12—12,30, å finseninstit. (18).

3.
Sjd

Överläkare

(avlönad av karolinska institutet).

Almkvist, J. R., mottagningstid: 11,30—12 (å avd. för köns- och hudsjukdomar).

Underläkare

(5,700 kr.¹).

Fritsch, W. P., Holmström, P. G. H. (å medicinska avd.); Lindvall, E. S., Husmark, J. E., Kaijser, R. G. S. (å kirurgiska avd.); Brandt, T. E., Tenlén, Saga (å avd. för köns- och hudsjukdomar); Johansson, G. A., Dahlquist, Irma E. W. (å avd. för lungtuberkulos); Stenport, K. W. G. (å avd. för kirurgisk tuberkulos); Hedenberg, M. O. Åsön, Ulfsparré, C. F. S. (å röntgen- och ljusavd.).

Extra läkare

(3,000 kr.).

Hellerström, S. C. A. (å medicinska avd.).

Läkare vid medicinska polikliniken

(3,000 kr.).

Berg, Henny M.

En underläkare och en amanuens å syfilidologiska kliniken (avlönade av karolinska institutet), en assistentläkare å avd. för medicinsk tuberkulos (oavlönad).

Läkare för elektrokardiografiska undersökningar.²)

Värnéus, A. G.

Obducent och patolog

(5,500 kr.).

Wahlgren, F. F.

Två operationssköterskor (7), två röntgensköterskor (7), en översköterska å finseninstitutet (6), en röntgensköterska å finseninstitutet (6), tjugufyra sjuksköterskor (6), en sköterska å serologiska laboratoriet (6), tre laboratoriebiträden (6), fyra sköterskor å finseninstitutet (5), sexton extra sjuksköterskor (2,400 kr.), ett fotografiskt biträde å röntgen- och ljusavd. (2,280 kr.), en röntgenassistent (2,100 kr.), ett operationsbiträde (4), två extra biträdande sjuksköterskor (1,860—1,980 kr.), femton assistentsköterskor (1,200 kr. utan rörligt tillägg, dessutom

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr. Dessutom utgår till de å medicinska och kirurgiska poliklinikerna tjänstgörande underläkarna extra ersättning av indflytande poliklinikavgifter.

²) Anslag i staten, 1,500 kr.

hostad och kost), två sjukgymnaster (3,120 kr.), två biträden för ljusbehandling å tuberkulosavd. (1,800 kr.); dessutom avlönade enligt kollektivavtal: etthundraåttiotvå sjuksköterskebiträden (1 a).

Predikant

(1,800 kr.).

Norrländer, Å. H., komminister i S:t Görans förs.

Sysselman (20).

Thorell, G. A. S.; t. 53 41 54; mottagningstid 12—14.

Bokhållare (13).

Segervall, N. G.

Kassör

(3,720 kr.).

Andersson, Inga J.

Två kontorsskrivare (7), tre extra kontorsskrivare (3,180—2,460 kr.), en extra kontorsskrivare å röntgen- och ljusavd. (2,460 kr.), ett extra kontorsbiträde å röntgen- och ljusavd. (2,100 kr.).

Maskinist (13).

Karlsson, G. O.

Vaktmästare (7).

Häll, H. Åsön; Melanoz, G. Q.

En biträdande maskinist (10), en extra biträdande maskinist (3,420 kr.), en snickare (7), en extra snickare (2,640 kr.), två vaktmästare (6), en extra vaktmästare (2,880 kr.), ett vaktmästarbiträde (1,200 kr.), två reparatörer (6), en extra målare (2,580 kr.), en badare (5; för desinfektionsgöromål 240 kr.), en husmoder (8), en köksförestånderska (7), en tvättförestånderska (4), en biträdande köksförestånderska (4), en extra biträdande husmoder (2,400 kr.), ett husmoders första biträde (2,520 kr.), fyra extra telefonister (2,340—1,980 kr.), en baderska (2), en portvakt (3), en portvakt (1).

Avlönade enligt kollektivavtal: sex eldare (2 b), tre sjukbärare (2 a), sex gårdskarlar (2 a), ett manligt köksbiträde (2 a), en första kokerska (1 d), ett första matsalsbiträde (1 c), tre kokerskor (1 c), tre första biträden (1 c), en kallsänkare (1 b), fem sömmerskor (1 b), fyra matsalsbiträden (1 b), tretton köksbiträden (1 a), två biträden vid linneförrådet (1 a), nitton städerskor (1 a), tre badbiträden (1 a).

S:t Eriks sjukhus.

Flemingsgatan 22. K. (postgirokonto nr 2034); t. »S:t Eriks sjukhus»; expeditionstid: 8,30—15 (lördagar och dag före helgdag 8,30—14); ang. särskilda avdelningar se nedan.

S:t Eriks sjukhus är fördelat på två avdelningar, en lasarettssavdelning med 885 platser, varav 748 åt medicinska avdelningen (279 i västra, 340 i östra och 129 i norra sjukhuset) och 137 åt kirurgiska avdelningen, samt en sinnessjukavdelning med 333 platser och en avdelning för alkoholister med 7 platser. Dessutom finnes vid sjukhuset (sedan år 1927) en kirurgisk poliklinik. Enligt med karolinska institutet träffat avtal meddelas av två av läkarna å sjukhusets lasarettssavdelning klinisk undervisning i medicin åt medicine kandidater.

Med godkännande i princip av en av stadskollegiets sjukhuskommitté (jfr sid. 287) framlagd plan för ordnande av stadens lasarettssjukvård, vilken bl. a. avsåg ett nedläggande av S:t Eriks sjukhus, beslöt stadsfullmäktige den 27 okt. 1930 bevilja ett anslag (785,000 kr.) till vissa provisoriska ändringsarbeten vid sjukhuset, vilka ansåges erforderliga för att sjukhuset skulle kunna på ett tillfredsställande sätt fungera under den övergångstid (beräknad till 6 å 8 år), som måste förflyta, innan andra vårdmöjligheter kunnat beredas för därstädes intagna patienter.

Stat år 1934. Utgifter: 2,882,140 kr. inkomster: 1,143,285 kr.

Styresman

(arvode 2,200 kr.).

Edholm, E. (se nedan).

Lasarettssavdelningen.

Mottagningstid (för intagning av patienter): alla dagar 10—12; dessutom å polikliniken alla dagar 9—10 (för män) och 10—10,30 (för kvinnor), för olycksfall hela dygnet.

Besöksstider: tisdagar, torsdagar och lördagar 14—15, söndagar 13,30—15.

Sjukvårds- och poliklinikavgifter: se ovan sid. 123.

Västra sjukhuset.**Överläkare (21)**

(dessutom undervisningsarvode från karolinska institutet 4,000 kr.).

Lindbom, E. O. (förordn. t. o. m. ³⁰/₆ 1938); mottagningstid: 11—11,30 (å medicinska avd.).

Överläkare (21).

Edholm, E. (förordn. t. o. m. ²⁸/₂ 1938); mottagningstid: 11—11,30 (å kirurgiska avd.).

Extra överläkare

(7,800 kr.).

Sandström, C.; mottagningstid: 11—11,30 (å röntgenavd.).

En assistentläkare (oavlönad).

Underläkare

(5,700 kr.¹).

Värnéus, A. G., Anderson, S. A., Eklund, N. G. (å medicinska avd.); Granefelt, E. G., Lindstedt, A. H. (å kirurgiska avd.); Ihre, B. J. E., Andersson, J. F. O. (å röntgenavd.).

Obducent och patolog

(5,500 kr.).

Hensen, F.

Läkare för elektrokardiografiska undersökningar²).

Bjerlöv, H. S. J.

Två assistentläkare (oavlönade).

En översköterska (7), en operationssköterska (7), två röntgensköterskor (7), tjugutre sjuksköterskor (6), tio extra sjuksköterskor (2,400 kr.), sju assistentsköterskor (1,200 kr.), ett extra laboratoriebiträde (2,400 kr.), ett extra fotografibiträde (2,100 kr.), ett extra kontorsbiträde (röntgen) (1,980 kr.), två sjukgymnaster (3,120 kr.), två laboratoriebiträden (2), en baderska (2); dessutom avlönade enligt kollektivavtal: nittiotre sjuksköterskebiträden (1 a), två baderskebiträden (1 a).

Östra sjukhuset

(sjukhuset omfattar endast medicinsk avd.).

Överläkare (21).

Vakant, t.jf. Svartz, Nanna C.

Extra överläkare

(7,800 kr.; dessutom undervisningsarvode från karolinska institutet 4,000 kr.).

Sahlgren, E. J. A.; mottagningstid: 11—11,30.

Extra överläkare

(6,000 kr.).

Vakant, t.jf. Berglund, H.; mottagningstid: 11—11,30.

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr. Dessutom utgår till de å kirurgiska avdelningen tjänstgörande underläkarna särskilt arvode med sammanlagt 600 kr. per år, varå rörligt lönetillägg ej må beräknas.

²) Anslag i staten 3,000 kr.

SjD

Underläkare

(5,700 kr.¹).

Magnusson, A. B. F.; Hedener, N. B.; en vakant.

Extra underläkare

(5,700 kr.).

Lindqvist, S. G. E.

Tre assistentläkare (oavlönade).

En översköterska (7), nitton sjuksköterskor (6), ett laboratoriebiträde (5), sju extra sjuksköterskor (2,400 kr.), ett extra laboratoriebiträde (2,400 kr.), en sjukgymnast (3,120 kr.), en extra assistentsköterska (1,200 kr.); dessutom avlönade enligt kollektivavtal: sjuttiotre sköterskebiträden (1 a).

Sinnessjukavdelningen.

Besökstid: torsdagar och söndagar 13—14.

Sjukvårdsavgifter: se ovan sid. 123.

Överläkare (21).

Eneström, Hj. E. (se även sid. 133) (förordn. t. o. m. ³⁰/11 1936); mottagningstid: 10,30—11.

Underläkare

(5,700 kr.¹).

Waller, G.; Reuterskiöld, S.

TVå föreståndarinnor (8), fem översköterskor (7), en extra översköterska (2,460 kr.), sjutton skötare (7), fyrtiosju sköterskor (5), trettio extra sköterskor (1,860 kr.).

Predikant

(3,600 kr.).

Heldt, T. E. O., pastor.

En organist och försångare (360 kr.).

Sysselman (21).

Svenson, S. A.; t. »S:t Eriks sjukhus»; mottagningstid: 9—11.

Kassör

(3,600 kr.).

Ljunggren, f. von Hausswolff, Marie-Louise.

Bokhållare (13).

Grill, C.; Fors, T. K. R.; en vakant.

En kontorsskrivare (7), tre extra kontorsskrivare (3,840—2,580 kr.), ett extra kontorsbiträde (1,860 kr.).

Maskinist (13).

Larsson, V.

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr. per år.

Vaktmästare (7).

Falk, A. L.; Svensson, J. A.; Svedberg, A.; Almgren, K. A.

Obduktionsvaktmästare (7).

Lätt, J. G.

Tre biträdande maskinister (10), en reparatör (6), två vaktmästare (6), tre extra hantverkare (3,180—2,640 kr.), två extra vaktmästare (2,580—2,160 kr.), en extra reparatör (2,820 kr.), en tvätt- och arbetsförestånderska (7), en köksförestånderska (7), två underförestånderskor (4), en överstäderska (2,160 kr.), fyra extra telefonister (1,740 kr.), ett vaktmästarbiträde (1,200 kr.).

Avlönade enligt kollektivavtal: tio eldare (2 b), en maskinskötare (2 b), en automobilförare (2 b), fyra sjukbärare (2 a), nio gårdskarlar (2 a), tre kökskarlar (2 a), en första kokerska (1 d), tre kokerskor (1 c), ett första matsalsbiträde (1 c), en kallskänka (1 b), fyra första köksbiträden (1 b), fyra sömmerskor (1 b), fyra strykerskor (1 b), två första tvättbiträden (1 b), tretton matsalsbiträden (1 b), femton köksbiträden (1 a), aderton tvättbiträden (1 a), femtiosju städerskor (1 a).

Maria sjukhus.

Wollmar Yxkullsgatan 25, Sö. (postgiro-konto nr 2056); t. 23 25 30 (växel).

Mottagningstid (för intagning av patienter): å medicinska avd.: alla dagar 9—10; å kirurgiska avd.: vardagar 11,30—12,30 (för kvinnor) och 13—14 (för män), sön- och helgdagar 9—10; mottagningstid å polikliniken: vardagar 11,30—12,30 (för kvinnor) och 13—14 (för män).

Besökstider:

allmänt rum: söndagar, tisdagar, torsdagar, lördagar 13—14; halvenskilt rum: alla dagar 11—14, 18—19; helenskilt rum: alla dagar 10,30—16,30, 18—19.

Expeditionstid: å sysslomanskontoret 9—14.

Sjukvårds- och poliklinikavgifter: se ovan sid. 123.

Maria sjukhus omfattar f. n. 283 vårdplatser, därav 178 å kirurgiska och 105 å medicinska avdelningen. — Stadskollegiets sjukhuskommitté (se sid. 287) har föreslagit, att sjukhuset framdeles nedlägges och att ersättning för de i sjukhuset befintliga vårdplatserna beredes å ett nytt centralsjukhus för de södra stadsdelarna.

Överläkarbefattningen å kirurgiska avdelningen uppehålls av ene professorn i kirurgi vid

karolinska institutet, som i samband därmed jämväl meddelar klinisk undervisning åt medicinska kandidater.

Vid sjukhuset är inrättad en kirurgisk poliklinik.

Instruktioner. Instruktioner för kommissarien (numera sysslomannen) och predikanten vid Maria sjukhus, utfärdade av styrelsen 3 febr. 1876.

Stat år 1934. Utgifter: 1,069,864 kr.; inkomster: 463,960 kr.

Styresman

(arvode 1,100 kr.).

Key, E. S. H. (se nedan).

Överläkare.

Tillgren, J. (förordn. t. o. m. ³⁰/₁₁ 1934), mottagningstid: 10,30—11, å medicinska avd. (21); Åkerlund, Å. O. (förordn. t. o. m. ³⁰/₄ 1935), mottagningstid: 9—9,30, å röntgenavd. (21); en vakant, å kirurgiska avd. (21).

Överläkare

(avlönad av karolinska institutet).

Key, E. S. H., mottagningstid: 13—13,30 (å kirurgiska avd.).

Extra överläkare

(arvode efter 6,300 kr. per år).

Hellström, J. G. L. (å kirurgiska avd.).

Underläkare

(5,700 kr.¹).

Lindén, O. E., Hindmarsh, J. H., Åkesson, N. J. (å kirurgiska avd.); Håkanson, E. G., Bark, E. H. (å medicinska avd.); Knutsson, K. F., Wolke, K. K. (å röntgenavd.).

Extra läkare

(3,000 kr.).

Sjöberg, H. (å medicinska avd.); Rödén, S. H. (å kirurgiska avd.).

Fyra *assistentläkare* (oavlönade), en å kirurgiska avd., två å medicinska och en å röntgenavd.

Läkare för elektrokardiografiska undersökningar²).

Bjerlöv, H. S. J.

Obducent och patolog

(4,000 kr.).

Wahlgren, F. F.

Fyra *operationssköterskor* (7), två *röntgensköterskor* (7), en *extra röntgensköterska* (2,640 kr.), femton *sjuksköterskor* (6), två *extra sjuksköterskor* (2,460—2,340 kr.), två *laboratoriebiträden* (6), ett *extra laboratoriebiträde* (2,400 kr.), ett *fotografbiträde* å röntgenavd. (2,400 kr.), ett *extra biträde* å läkarexp. och journalarkiv (2,400 kr.), två *massöser* (3,120 kr.), sex *assistent-sköterskor* (1,200 kr. utan rörligt tillägg, bostad och kost), trettio två *biträdande sjuksköterskor* (500 kr., bostad och kost); dessutom avlönade enligt kollektivavtal: femtioåtta *sjuksköterskebiträden* (1 a).

Predikant och organist

(1,240 kr.).

Ankar, G. A., komminister i Gustav Vasa förs.

Syssloman (19).

Olsson, E. V.; t. 23 25 30; mottagningstid: 9—11.

En *kontorsskrivare* (7), två *extra skrivbiträden* å röntgenavd. (2,160—1,770 kr.), ett *extra skrivbiträde* å polikliniken (1,770 kr.).

Maskinist (13).

Johnsson, S. A.

Vaktmästare (7).

Samuelsson, G. A.; Löfstedt, E. J.; Wiklund, E. O. A.

En *husmoder* (7), en *biträdande husmoder* (2,400 kr.), en *köksföreständerska* (7), en *biträdande köksföreständerska* (4), en *baderska* (2), en *portvakt* (1), en *portvakt* (1,200 kr.), ett *portvaksbiträde* (1,440 kr.).

Avlönade enligt kollektivavtal: fyra *eldare* (2 b), tre *sjukbärare* (2 a), en *gårdskar* (2 a), ett *manligt köksbiträde* (2 a), en *första kokerska* (1 d), tre *kokerskor* (1 c), ett *första matsalsbiträde* (1 c), ett *första tvättbiträde* (1 b), en *kallskänka* (1 b), ett *första spisbiträde* (1 b), fyra *sömmerskor* (1 b), ett *matsalsbiträde* (1 b), tolv *städerskor* (1 a), tio *köksbiträden* (1 a).

Åsö sjukhus.

Åsögatan 147, Sö. (postgirokonto nr 1084); t. 40 12 35, 41 42 20, 41 42 21 (växel); 43 09 60 (kontoret).

Mottagningstid (för intagning av patienter): varje dag 9—11.

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr. Dessutom utgår till de å kirurgiska polikliniken tjänstgörande underläkarna särskilt arvode med sammanlagt högst 4,000 kr. per år, varå rörligt lönetillägg icke må beräknas.

²) Anslag i staten 3,600 kr.

Sjd

Besökstid: tisdagar, torsdagar, lördagar och söndagar 14—15.

Sjukvårdsavgifter: se ovan sid. 123.

Åsö sjukhus (f. d. provisoriska sjukhuset) rymmer f. n. 102 platser, fördelade på en våning för manliga patienter med 34 sängar och två våningar för kvinnliga patienter med 68 sängar. — Stadskollegiets sjukhuskommitté (se sid. 287) har föreslagit, att sjukhuset framdeles nedlägges och att ett motsvarande antal vårdplatser anordnas å ett nytt centralsjukhus för de södra stadsdelarna.

Instruktion. Instruktion för sysslomanen vid [provisoriska sjukhuset], antagen av sjukhusets styrelse 12 nov. 1915.

Stat år 1934. Utgifter: 312,770 kr.; inkomster: 84,400 kr.

Styresman och överläkare (21)

(dessutom styresmansarvode 600 kr.).

Kahlmeter, T. G. (förordn. t. o. m. ³¹/₁₂ 1934); mottagningstid: 11,15—11,45.

Underläkare

(5,700 kr.).

Schnell, R. A.; en vakant.

Extra läkare ²⁾

(1,500 kr.).

Ehrensverd, J. N. G.

En *assistentläkare* (oavlönad).

Röntgenläkare

(4,500 kr.).

Hansson, N. H.

Öronläkare

(1,500 kr.).

Hambræus, C. M.

Läkare för elektrokardiografiska undersökningar ³⁾.

Björlov, H. S. J.

Obducent ⁴⁾.

Pettersson, A.

Fyra *sjuksköterskor* (6), ett *laboratoriebiträde* (6), två *extra sjuksköterskor* (2,400 kr.), en *extra röntgensköterska* (2,640 kr.), ett *extra laboratoriebiträde* (2,400 kr.), ett *extra biträde för ljus- och elektricitetsbehandling* (1,740 kr.), en *sjukgymnast* (3,120 kr.); dessutom avlönade enligt kollektivavtal: tjugue *sjuksköterskebiträden* (1 a).

¹⁾ Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr.

²⁾ Förordnas under sex månader av året (vintermånaderna).

³⁾ Anslag i staten 1,800 kr.

⁴⁾ » » » 1,000 kr.

Predikant

(900 kr.).

Ahlfeldt, R. A., komminister i Katarina förs.

En *organist och försångare* (240 kr.).

Syssloman (16).

Johansson, K. E.; t. 41 42 20, 43 09 60; mottagningstid: 10—12.

En *kontorsskrivare* (7).

Vaktmästare (7).

Gazelius, A. H. L.

En *vaktmästare* (6), en *extra värmeledningskötare* (2,880 kr.), en *köksförestånderska* (4), en *baderska* (2), en *portvakt* (1). Avlönade enligt kollektivavtal: tre *sjukskötare* (2 a), en *kokerska* (1 c), en *sömmerska* (1 b), ett *spisbiträde* (1 b), ett *biträde vid linneförrådet* (1 b), ett *matsalsbiträde* (1 b), fyra *köksbiträden* (1 a), en *städerska* (1 a).

Norrtulls sjukhus.

Norrtullsgatan 14. Va.; t. 23 28 50 (växel); kontorstid: 10—16 (under sommarmånaderna 10—15).

Mottagningstid (för intagning av patienter): vardagar 10—11.

Telefontid (för förfrågningar om patienter): alla dagar 14—15.

Sjukvårds- och poliklinikavgifter: se ovan sid. 123.

Besökstider: se nedan.

I samband med stadens förvärv av vissa fastigheter vid Norrtullsgatan, varest tidigare allmänna barnhusets barnhemsverksamhet varit inrymd (se kommunalkalendern för år 1933, sid. 151) förband sig staden enligt stadsfullmäktiges beslut den 19 okt. 1931 att intill dess en pediatrik klinik komme till stånd vid ett blivande rikssjukhus eller vid annan av karolinska institutet godkänd sjukvårdsinrättning i Stockholm, dock högst intill den 1 juli 1941, inom nämnda fastigheter upprätthålla ett stadens sjukhus för barn med 75 vårdplatser. Därest av k. mt så påfordras, skola 15 av dessa platser upplätas åt barn, vilka icke äga hemortsrätt i Stockholm. Sjukvårdsanstalten skall av staden under ovan angivna tid upplätas till karolinska institutet för undervisningsändamål såsom institutets pediatrika klinik. Läkarpården skall bestridas av karolinska institutet; dock skola vederbörande läkare jämväl erhålla arvoden från staden. Staden har vidare åtagit sig att under samma tid, som barnsjukhuset upprätthålles, jämväl upprätthålla en till sjukhuset ansluten pediatrik poliklinik.

I samband med träffandet av ovanberörda avtal förband sig staden jämväl att bereda vissa angivna befattningshavare vid allmänna barnhu-

set motsvarande anställning vid det av staden upprättade barnsjukhuset.

Staden äger årligen från statsverket utbekomma dels ett belopp av 60,000 kr. till bestridande av kostnaderna för barnsjukhuset, dels ett belopp av 5,700 kr. för upprätthållandet av den pediatrika polikliniken därstädes. Dessutom utgår till sjukhuset ett årligt bidrag av 50,000 kr. från allmänna barnhusets Stockholmsfond (se sid. 223).

Ovan omnämnda sjukvårdsanstalt utgör spädbarns- och sjukavdelningen vid Norrtulls sjukhus.

I ifrågavarande fastigheter har jämväl anordnats en sinnessjukavdelning med f. n. 160 vårdplatser, samtliga avsedda för kvinnor.

Stat år 1934. Utgifter: 744,367 kr.; inkomster: 246,330 kr. (därav statsbidrag 65,700 kr.).

Styresman

(arvode 1,000 kr.).

Wernstedt, W. E. (se nedan).

Spädbarns- och sjukavdelningen.

Besökstid: söndagar, tisdagar och torsdagar 14—15.

Överläkare

(3,500 kr.; dessutom avlöning från karolinska institutet).

Wernstedt, W. E.

Underläkare

(3,300 kr.; dessutom avlöning från karolinska institutet).

Magnusson, J. H.

Amanuens

(750 kr.; dessutom avlöning från karolinska institutet).

Söderling, B.

Radiolog

(2,000 kr.).

Magnusson, A. H. W.

Sex *sjuksköterskor* (2,400 kr.), aderton *sköterskebiträden* (540 kr. jämte fri bostad och kost), tio *ammor* (620 kr.).

Sinnessjukavdelningen.

T. 38 12 85, 43 28 50.

Besökstid: söndagar, tisdagar och torsdagar 13,30—14,30.

Överläkare

(2,000 kr.).

Eneström, Hj. E. (se S:t Eriks sjukhus).

Underläkare

(5,700 kr.).¹⁾

Nycander E. G.

En *föreståndarinna* (8), tre *extra föreståndarinnor* (2,880—2,220 kr.), två *första sköterskor* (6), *tjugusex sköterskor* (5), sju *extra sköterskor* (2,640—1,500 kr.), tre *sköterskelever* (1,880 kr.).

Predikant

(900 kr.).

Wiklund, E. V., komminister i Matteus förs.

Syssloman (16).

Vakant, t.jf. Hägglund, B. A. K.

En *bokhållare* (6,180 kr.), en *kontorskrivare* (5,190 kr.), en *maskinist* (3,360 kr.), en *vaktmästare* (4,020 kr.), en *köksförestånderska* (3,060 kr.), en *portvakt* (2,730 kr.), en *tvättförestånderska* (2,730 kr.), en *baderska* (1,860 kr.), ett *vaktmästarbiträde* (1,200 kr.).

Avlönade enligt kollektivavtal: fem *eldare* (2 b), tre *gårdskarlar* (2 a), en *första kokerska* (1 d), en *mjölkkoksföreståndarinna* (1 d), en *undervätsförestånderska* (1 d), en *kokerska* (1 c), två *kokerskor* (1 b), en *kallskänka* (1 b), två *matsalsbiträden* (1 b), en *husa* (1 b), en *sömmerska* (1 b), en *portvakt* (1 a), ett *telefonbiträde* (1 a), ett *laboratoriebiträde* (1 a), elva *städerskor* (1 a), ett *badbiträde* (1 a), två *tvättbiträden* (1 a), sex *köksbiträden* (1 a).

Barnsjukhuset Simon och Mathilda Sachs' minne.

Årstalunden, Sö. (postgirokonto nr 1071); t. 43 70 64 (växel); 43 11 98 (kontoret); 43 14 14 (avd. I); 43 65 64 (avd. II).

Mottagningstid (för intagning av patienter samt å polikliniken): vardagar 11—12.

Besökstid: söndagar och onsdagar 12,30—13,30.

Sjukvårds- och poliklinikavgifter: se ovan sid. 123.

Sjukhuset, som upprättats genom en donation den 12 febr. 1907 å 400,000 kr. av stärbhusdelägarna efter framlidne generalkonsuln Simon Sachs och hans maka Mathilda Sachs, är avsett för späda barn. Sjukhuset har 46 platser för sjuka barn, 8 platser för ambarn och 6 platser för medföljande digivande mödrar. Vid sjukhuset har även inrättats en poliklinik.

¹⁾ Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr.

SJD

Sjukhuset bör enligt donationsbestämmelserna förvaltas av en styrelse, bestående av högst sju ledamöter. Styrelsen utses av stadsfullmäktige, men donatorerna äga under sin livstid utse tre ledamöter. Enligt beslut av stadsfullmäktige utses styrelsen för en tid av ett år i sänder.

Stat år 1934. Utgifter: 152,750 kr.; inkomster: 52,900 kr. (därav 5,700 kr. ränta å donationsmedel).

Styrelse.

Carlsson, f. Lindskog, Anna R., fru, stadsfullm.,
Fürstenberg, A., livmedikus, vice ordf.,
Ivarsson-Pauli, R. Gulli, prakt. läkare, **Teng-**
born, I. J., generaldirektör (valda av stadsfullmäktige); **Ernberg**, J. H., överläkare,
Sachs, J. E., generalkonsul, ordf. och kassa-
förvaltare, **Heyman**, f. Thiel, Agda, fru
(valda av donatorerna).

Styresman och överläkare (19)

(dessutom styresmansarvode 600 kr.).

Ernberg, J. H. (förordn. t. o. m. ³¹/s 1939);
mottagningstid: kl. 10.

Underläkare

(5,700 kr.¹).

Pettersson, H. T.

En *obducent* (600 kr.), en *assistentläkare* (oavlönad).

Tre *sjuksköterskor* (6), en *extra sjuksköterska* (2,400 kr.), två *assistentköterskor* (1,200 kr. jämte bostad och kost), *tre-tion sjuksköterskeelever* (bostad och kost), åtta *ammor* (dagarvode jämte bostad och kost); dessutom avlönade enligt kollektivavtal: två *sjuksköterskebiträden* (1 a).

Predikant

(420 kr.).

Vakant.

Sysselman

(1,500 kr.).

Zettergren, E. R. (se sid. 135); mottagningstid: måndagar och onsdagar 12—14, fredagar 12—14 och 18—19.

En *husmoder* (7), en *värmelednings-skötare*, tillika *gårdskar* (6).

Avlönade enligt kollektivavtal: en *första kokerska* (1 d), ett *första köksbiträde* (1 b), en *sömmerska* (1 b), två *köksbiträden* (1 a), ett *mjölkköksbiträde* (1 a), tre *städerskor* (1 a), en *portvakt* (1 a).

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr. Underläkaren uppbär dessutom hälften av inflytande poliklinikavgifter samt ett arvode av 400 kr. för undervisning åt sjuksköterskeelever.

Södra barnbördshuset.

Wollmar Yakullsgatan 27, Sö. (postgiro-konto nr 2057); t. 23 25 40 (växel).

Mottagningstid: patienter intagas alla tider på dygnet.

Besöksstider: å allmänt rum måndagar, onsdagar, fredagar och söndagar 13—14; å halv-enskilt rum alla dagar 11—13 och 19—20.

Sjukvårdsavgifter: se ovan sid. 123.

Antalet sängplatser vid södra barnbördshuset är f. n. 111; dessutom finnas 15 förlösningssängplatser.

I samband med barnbördshuset är anordnad en statens anstalt för barnmorskeundervisning. Genom en överenskommelse år 1905 har staden åtagit sig att mot ett årligt bidrag av 5,000 kr. hålla lokaler för undervisningen och bostäder åt eleverna (f. n. 60 till antalet). Anstaltens överlärare och barnmorskelärare äro överläkare och biträdande läkare vid barnbördshuset.

Stadskollegiets sjukhuskommitté (se sid. 287) har föreslagit, att södra barnbördshuset framtiden nedläggas och att ersättning för sjukhusets vårdplatser beredes inom ett nytt central-sjukhus för de södra stadsdelarna.

Författningar. K. stadga för barnmorskeundervisningen 19 aug. 1921, med ändr. 29 juni 1926 och 1 nov. 1929. Chefens för eklestastikdepartementet ämbetsskrivelse 9 juni 1905 ang. anordnande av barnmorskeundervisning vid södra barnbördshuset m. m.

Stat år 1934. Utgifter: 369,535 kr.; inkomster: 162,450 kr. (därav statsbidrag 5,000 kr.).

Styresman och överläkare

(som överlärare vid barnmorskeläroanstalten avlönad av staten, styresmansarvode 600 kr.).

Vakant, *tj. f.* **Naeslund**, J. P.

Biträdande läkare

(som barnmorskelärare avlönad av staten).

Naeslund, J. P.

Underläkare

(5,700 kr.¹).

Zettergren, F. H.; **Marcus**, H.

En *obducent* och *patolog* (800 kr.), en *assistentläkare* (oavlönad).

En *operationssköterska* (7), sju *barnmorskor* (6) (därav en förordnad som överbarnmorska och en som assistentbarnmorska; dessa åtnjuta särskilt lönetillägg från statsverket), sex *sköterskor* (6), en *extra barnmorska* (2,400 kr.), en *extra sköterska* (2,400 kr.).

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr.

Prästerligt biträde

(1,500 kr.).

Ankar, G. A., komminister i Gustav Vasa förs.

Syssloman.

Olsson, E. V. (se Maria sjukhus).

Bokhållare (13).

Zettergren, E. R.

En kontorsskrivare (7).

Maskinist.

Johnsson, S. A. (se Maria sjukhus).

Vaktmästare (7).

Kåhrling, K. J. O.

En biträdande maskinist (10), en *husmoder* (gemensam med Maria sjukhus) (7), en *köksförestånderska* (gemensam med Maria sjukhus) (7), två *portvakter* (1,440 kr.); dessutom avlönade enligt kollektivavtal: två *eldare* (2 b), två *gårdskarlar* (2 a), två *sömmerskor* (1 b), ett *arbetsbiträde* (1 a), tio *städerskor* (1 a).

Söderby sjukhus.

Söderby, Uttran (postgirokonton nr 13304); t. Tumba 3 14 (kontoret); Tumba: »Söderby sjukhus» (växel).

Mottagningstid (för intagning av patienter): vardagar 10—11.

Besökstid: alla dagar 12—15.

Expeditionstid: å sysslomanskontoret 8—15,30.

Sjukvårdsavgifter: se ovan sid. 123.

Sjukhuset, som är uppfört å stadens egendom Söderby i Salems socken, är avsett att mottaga medellösa med hemortsrätt i Stockholm men även, om sådant utan men för sjukhusets egentliga uppgift låter sig göra, mindre bemedlade lungstötssjuka i alla stadier å 404 platser i allmänt rum samt 40 platser i enskilda och halvenskilda rum. Dessutom äger sjukhusdirektionen rätt att i särskilda fall medgiva intagning å sjukhuset av i Stockholm bosatta men där ej hemortsberättigade personer. Sjukhuset är uppdelat på två sjukavdelningar, var och en med en överläkare som chef.

Till driftkostnader för tuberkulossjukvård vid stadens tuberkulusanstalter utgår statsbidrag med 1,75 kr. per dag och patient å allmänt rum. I 1934 års stat hava dessa statsbidrag upptagits till ett belopp av 331,500 kr.

Författningar. K. kung. 28 juni 1918 ang. statsbidrag till driftkostnaderna vid tuberkulossjukvårdsanstalter, med ändr.

Stat år 1934. Utgifter: 1,010,410 kr.; inkomster: 355,200 kr.

Styresman

(arvode 1,300 kr.).

Gullbring, A. G. (se nedan).

Överläkare (25).

Gullbring, A. G. (förordn. t. o. m. ³⁰/s 1936), mottagningstid: 12—13; *Leffler*, J. K. F. (förordn. t. o. m. ³¹/12 1936), mottagningstid: 12,30—13.

Underläkare(5,700 kr.¹), fri kost eller ersättning därför.

Levin, N. K.; *Bluhm*, I. L.; *Jonsson*, E. W.; en vakant.

Läkare å röntgenavdelningen

(1,500 kr.).

Överläkarna.

Extra läkare

för behandling av halstuberkulos (2,000 kr.).

Erici, E. V.

Tandläkare

(2,500 kr.).

Burman, B.

Sjutton *sjuksköterskor* (6), en *sköterska* å röntgenavd., tillika *operationsbiträde* (6), fyra *extra sjuksköterskor* (2,400 kr.); dessutom avlönade enligt kollektivavtal: sextiofyra *sjuksköterskebiträden* (1 a).

Predikant och organist

(1,560 kr.).

Uddin, K. J. R., kyrkoherde i Markim.

Syssloman (19).

Herrman, N. V. A.; t. Tumba: »Söderby sjukhus» och 3 14; mottagningstid: 12—14.

Bokhållare (13).

Johansson, E. V.

En kontorsskrivare (7), ett *extra skrivbiträde* (2,520 kr.).

Maskinist (13).

Malmberg, K. L.

*Vaktmästare (7).*Holmberg, H. A.; *Lindell*, B. J. W.

En biträdande maskinist (10), en *extra biträdande maskinist* (3,420 kr.), två *snickare* (7), en *målare* (7), en *reparatör* (6), en *trädgårdsmästare* (6), en *extra automobilförare* (2,790 kr.), en *extra tapetserare* (3,300 kr.), en *kusk* (4), en *nattvakt* (4), en *husmoder* (7), en *köksförestånderska* (7), en *tvättförestånderska* (4), en biträdande

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlönningen höjas med 600 kr.

SJD

köksförestånderska (4), två baderskor (2), en portvakt (1).

Avlönade enligt kollektivavtal: sex *eldare* (2 b), fem *gårdskarlar* (2 a), ett *manligt köksbiträde* (2 a), en *första kokerska* (1 d), två *kokerskor* (1 c), ett *första matsalsbiträde* (1 c), fem *matsalsbiträden* (1 b), en *kallskänka* (1 b), ett *första tvättbiträde* (1 b), två *strykerskor* (1 b), tre *sömmerskor* (1 b), ett *första biträde* (1 b), fjorton *köksbiträden* (1 a), nio *tvättbiträden* (1 a), nio *stüderskor* (1 a).

Sanatoriet vid Hamra.

Tullinge (postgirokonton nr 13303); t. Tumba 35.

Sanatoriet, som inrättats å den av staden inköpta egendomen Hamra i Botkyrka socken, är avsett för vård av tuberkulösa barn och har 37 vårdplatser. En vid sanatoriet upprättad skola står under folkskoledirektionens uppsikt och ledning.

Stat år 1934. Utgifter: 56,945 kr.; inkomster: 12,950 kr.

Styresman och överläkare
(780 kr.).

Gullbring, A. G. (se Söderby sjukhus).

Redogörare
(400 kr.).

Herrman, N. V. A. (se Söderby sjukhus).

Föreståndarinna (6).

Gradelius, Märta.

En *lärarinna* (5), en *värmelednings-skötare och gårdskarlar* (2,580 kr.); dessutom avlönade enligt kollektivavtal: en *kokerska* (1 c), två *köksbiträden* (1 a), fem *sköterskebiträden* (1 a).

Barnsanatoriet Tjärnan.

Tjärnan, Kullsveden; t. Säter 11.

Barnsanatoriet Tjärnan (f. d. kronprinsessan Margaretas vårdanstalt för tuberkulösa barn) i Tjárnans by, cirka fem km från Säter, är avsett för fattiga, tuberkulösa barn från Stockholms stad i en ålder ej överstigande 12 år och med utsikt till fullt tillfrisknande eller åtminstone avsevärd förbättring. Sanatoriet, som förvaltas av en av sjukhusdirektionen utsedd styrelse, kan numera rymma 100 barn.

Vårdavgiften utgör 2 kr. per dag.

Stat år 1934. Utgifter: 184,605 kr.; inkomster: 76,870 kr. (däruv 4,600 kr. ränta å donationsmedel).

Styrelsens ledamöter

(arvoden: styresmannen 1,620 kr., andre styrelseledamöten 700 kr.).

Franzén, A. K., sjukhusdirektör, styresman (se nedan); Anderson, Knut H., tjänsteman, stadsfullm.

Redogörare
(900 kr.).

Lundberg, I., kamrerare.

Styresman.

Franzén, A. K. (se ovan).

Läkare
(4,000 kr.).

Berg, S.; t. Säter 39; mottagningstid: tisdagar och fredagar 15—17.

En *föreståndarinna* (3,300 kr.), en *maskinist* (3,180 kr.), en *befallningsman* (3,900 kr.), en *skomakare* (2,520 kr.), en *lärarinna* (1,980 kr.), två *sjuksköterskor* (2,820—2,100 kr.), en *eldare* (1,980 kr.), en *kokerska* (II b), en *bagerska* (I d), två *barnsköterskor* (I c), sexton *biträden* (I b).

Epidemisjukhuset.

Beträffande epidemisjukhuset, som sorterar under hälsovårdsnämnden, se sid. 109.

Sjukhuset Eira, Stockholms stads och läns sjukhus.

Rörande detta för staden och Stockholms län avsedda sjukhus, som icke är upptaget på stadens stat och icke sorterar under sjukhusdirektionen, se sid. 317.

Stockholms stads sinnessjukhus.

(Beträffande den av sjukhusdirektionen omhändertagna öppna vården av psykiskt sjuka se nedan sid. 140.)

Enligt år 1925 mellan staten och staden ingånget avtal angående sinnessjukvårdens ordnande, vilket avtal trädde i kraft den 1 jan. 1926, har staden åtagit sig att för framtiden (med vissa undantag) ombesörja och bekosta hela sin sinnessjukvård, mot viss ersättning härför av statsverket. I 1934 års stat har denna ersättning upptagits till ett belopp av 1,641,000 kr.

Stadens under sjukhusdirektionen lydande sinnessjukhus äro f. n. följande: Beckomberga, Långbro och Rånäs sjukhus. Dessutom finnas (jfr ovan) särskilda sinnessjukavdelningar vid St Eriks och Norrtulls sjukhus, vilka ävenledes stå under sjukhusdirektionens förvaltning. Slutligen besörjer staden vård av sinnessjuka genom utackordering i s. k. familjevård m. m. (stadens öppna vård av psykiskt sjuka; se sid. 140).

Författningar. Sinnessjuklag 19 sept. 1929, med ändr. K. stadga ang. sinnessjukvården i riket 19 sept. 1929, med ändr. Avtal mellan staten och Stockholms stad ang. sinnessjukvårdens ordnande, godkänt av k. m. 18 dec. 1925 och av SF 19 okt. 1925.

Beckomberga sjukhus.

Postadress: Ångby; t. Bromma kyrka
244, 245, 246, 247, 248, 249 (växel).

Mottagningstid (för överläkarna): vardagar 13—14.

Besökstid: tisdagar, torsdagar och söndagar 13—14.

Expeditionstid: å sysslomanskontoret 9—14.

Sjukvårdsavgifter: se ovan sid. 123.

Förfrågningar ang. patienter besvaras av resp. föreståndarinnan dagligen 14—15.

Beckomberga sjukhus, uppfört å den staden tillhöriga egendomen Beckomberga i Bromma, kommer fullt utbyggt att omfatta c:a 1,600 vårdplatser. Det har upprättats huvudsakligen för fullgörande av den staden jämlikt år 1925 med staten träffat avtal åvilande skyldigheten att övertaga vård av de förut å stats-hospital intagna, i huvudstaden hemortsberättigade sinnessjuka. De f. n. färdigställda byggnaderna omfatta 1,444 vårdplatser.

Ledningen av arbetena med sjukhusets uppförande handhaves av en av hälsovårdsnämnden för ändamålet tillsatt byggnadskommitté.

Stat år 1934 Ugifter: 3,278,950 kr. (därav att täckas med låne-medel 400,000 kr.); inkomster: 911,000 kr.

Byggnadskommitté

(utsedd av hälsovårdsnämnden).

Carlsson, Olof, ledamot av försäkringsrådet, stadsfullm.; **Chatillon-Winbergh**, G., förste ingenjör; **Karlsson**, Victor E., borgarråd, stadsfullm., ordf.; **Melin**, C. O., arkitekt; **Wiesel**, F. S., överläkare.

Sekreterare: **Malm**, P. L., f. d. stadskamrerare. Byggnadschef: **Henriksson**, G. R. H., kapten.

Styresman och överläkare (26)

(dessutom styresmansarvode 3,000 kr.).

Wiesel, F. S.; t. Bromma kyrka 235.

Överläkare (24).

Rabe, K. A. H.; **Wohlfahrt**, C. S. S.

Biträdande läkare (22).

Torbring, E. A.; **Sjögren**, P. V. H.; **Rosenström**, E. V.

Underläkare

(5,700 kr.¹), fri kost eller ersättning därför).

Lomm, H. B.; **Östlind**, S. H. V.; **Regné**, G. E.

Två föreståndarinnor (8), trettio skötare (7), tre översköterskor (7), fem första sköterskor (6), etthundrafyrtio sköterskor (5), två extra föreståndarinnor (2,880 kr.), fyrtioåtta extra översköterskor (2,640 kr.), fyrtiosju extra skötare (2,100 kr.), nittiofyra

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr.

extra sköterskor (1,800 kr.), tio skötare-elever (1,680 kr.), femton sköterskeelever (1,380 kr.).

Predikant

(900 kr.).

Ström, B. G. A., ständig adjunkt i Bromma förs. En organist (360 kr.).

Syssloman (21).

Ramgren, E. G.; t. Bromma kyrka 236; mottagningstid: 9—11.

Bokhållare (13).

Alström, H.

Kassör (11).

Sandström, A. F.

Tre kontorsskrivare (7), en extra bokhållare (3,900 kr.), ett extra kontorsbiträde (1,860 kr.).

Maskinist (14).

Torstensson, A. H.

Vaktmästare (7).

Brolin, P. E. H.

En biträdande maskinist (10), en maskinist (7), en trädgårdsmästare (10), fem hantverksföreståndare (9), en förrädmästare (8), en automobilförare (8), en automobilförare (7), tre hantverkare (7), tre reparatörer (6), en portvakt (2), en köksförestånderska (7), en husmoder (7), en arbetsförestånderska (6), en tvättförestånderska (5), en köksförestånderska (4; lön enligt grupp 7), en extra bokbindare (2,700 kr.), en reparatör (2,400 kr.), en extra vaktmästare (2,280 kr.), en portvakt (1,440 kr.), en arbetsförestånderska (2,400 kr.), en biträdande tvättförestånderska (1,680 kr.), fyra telefonbiträden (1,740 kr.).

Avlönade enligt kollektivavtal: sju eldare (2 b), en automobilförare (2 b), fyra gårdskarlar (2 a), tre manliga köksbiträden (2 a), en första kokerska (1 d), två kokerskor (1 c), ett första matsalsbiträde (1 c), en kallskänka (1 b), ett spisbiträde (1 b), nio matsalsbiträden (1 b), två arbetsbiträden (1 a), sexton köksbiträden (1 a), tre sömmerskor (1 b), tre strykerskor (1 b), aderton tvätter-skor (1 a), fyrtiotvå städerskor (1 a).

Långbro sjukhus.

Långbro, Älvsjö 1 (postgirokonto nr 1096) t. 8 + 5 0162, 8 + 5 01 63, Älvsjö 680, 681 (växel); 40 66 10 (överläkaren); 40 66 16 (kontoret).

Mottagningstid. Intagning av patienter sker alla tider på dygnet. Uppllysningar ang. de sjuka lämnas dagligen kl. 12,15—13.

SJD

Besöksid: söndagar, tisdagar och torsdagar 12,30—13,30.

Expeditionstid: å sysslomanskontolet 8—15,30.

Sjukvårdsavgifter: se ovan sid. 123.

Långbro sjukhus omfattar f. n. 840 vårdplatser. Sjukhuset är uppdelat på två avdelningar, under ledning av tvenne överläkare.

F. n. pågå vissa ombyggnadsarbeten vid sjukhuset för återställande av en vid eldsvåda skadad ekonomibyggnad. Ledningen av dessa arbeten handhaves av en av sjukhusdirektionen för ändamålet tillsatt byggnadskommitté.

Författningar. Ordningsregler för Långbro sjukhus, fastställda av sjukhusets styrelse 15 dec. 1910. Instruktion för sysslomannen vid Långbro sjukhus, fastställd av sjukhusets styrelse 18 maj 1911. Instruktioner för ekonomi- och sjukvårdspersonal vid Långbro sjukhus, fastställda av sjukhusets styrelse 3 aug. 1911.

Stat år 1934. Utgifter: 2,221,210 kr. (dessutom inom linjen fört år 1933 beviljat lånemedelsanslag 140,000 kr.); inkomster: 800,900 kr.

Byggnadskommittén för ombyggnaderna vid Långbro sjukhus.

Ahlberg, C. A. H., arkitekt; Eggert, G. E., direktör, stadsfullm.; Franzén, A. K., sjukhusdirektör; Karlsson, Wictor E., borgarråd, stadsfullm.

Styresman och överläkare (26)

(dessutom styresmansarvode 1,300 kr.).

Stenberg, S. O. (förordn. t. o. m. ³¹/7 1942); t. 40 66 10, 8 + 5 01 62, 8 + 5 01 63, Älvsjö 6 80, 6 81; mottagningstid: 12,30—13,15.

Överläkare (24).

Hubert, B. T. H.; t. 8 + 5 01 62, 8 + 5 01 63, Älvsjö 6 80, 6 81; mottagningstid: 12,15—13.

Biträdande läkare (22).

Abramson, D.; Hellberg, K. V., tjf. (se sid. 141), tjf. Jansson, T. H. N.; t. 8 + 5 01 62, 8 + 5 01 63, Älvsjö 6 80, 6 81.

Underläkare

(5,700 kr.¹), fri kost eller ersättning därför).

Holm, E. G. A.; Sehlstedt, C. P.; Jansson, T. H. N.; tjf., Adell, J. A. G.; t. 8 + 5 01 62, 8 + 5 01 63, Älvsjö 6 80, 6 81.

En uppsyningsman (10), fyra föreståndarinnor (8), nio förste skötare (8), trettioåttio skötare (7), trettio översköterskor (7), tjugu första sköterskor (6), sjuttio tre sköterskor (5), tjugunio extra skötare (2,100 kr.), en extra sjuksköterska (2,400 kr.),

¹) Efter ett års väl vitsordad tjänstgöring kan avlöningen höjas med 600 kr.

sextiofem extra sköterskor (1,800 kr.), fem skötareelever (1,680 kr.), åtta sköterskeelever (1,380 kr.).

Predikant

(900 kr.).

Hassler, J. E. A., ständig adjunkt i Brännkyrka förs.

En organist (360 kr.).

Syssloman (20).

Mathson, E. C. A. F.; t. 8 + 5 01 62, 8 + 5 01 63; mottagningstid: 12—14.

Bokhållare (13).

Holst, K. G.

Två kontorsskrivare (7), en extra kontorsskrivare (2,280 kr.), två kontorsbiträden (2,100—1,980 kr.).

Maskinist (13)

(dessutom för verkmästargöromål 600 kr.).

Bohman, G. A.

Vaktmästare (7).

Tingström, H. K. O.; Andersson, A. F.

En biträdande maskinist (10), en extra biträdande maskinist (2,940 kr.), en trädgårdsmästare (10), sju hantverksföreståndare (9), en automobilförare (8), en automobilförare (7), fyra hantverkare (7), en vaktmästare (6), två reparatörer (6), ett trädgårdsbiträde (4), en nattvakt (4), två portvakter (2), en köksförestånderska (7), en husmoder (7), en arbetsförestånderska (6), en tvättförestånderska (5), en biträdande köksförestånderska (4), en telefonist (2,520 kr.), en biträdande tvättförestånderska (2,160 kr.), en biträdande arbetsförestånderska (1,860 kr.).

Avlönade enligt kollektivavtal: nio eldare (2 b), tre automobilförare (2 b), fyra gårdskarlar (2 a), två manliga köksbiträden (2 a), en första kokerska (1 d), två kokerskor (1 c), två strykerskor (1 b), en kallskänka (1 b), två första biträden (1 b), åtta matsalsbiträden (1 b), en sömmerska (1 b), sjutton städerskor (1 a), ett portvaksbiträde (1 a), ett arbetsbiträde (1 a), elva tvättbiträden (1 a), sexton köksbiträden (1 a).

Sinnessjukavdelningarna vid S:t Eriks och Norrtulls sjukhus.

Beträffande sinnessjukavdelningen vid S:t Eriks sjukhus (333 vårdplatser) och sinnessjukavdelningen vid Norrtulls sjukhus (160 vårdplatser) se sid. 130 och 133.

Katarina sjukhus.

Katarina sjukhus har med 1933 års utgång nedlagts. Patienterna hava överflyttats till Beckomberga och Långbro sjukhus. Sjukhusets personal har i huvudsak placerats vid Beckomberga sjukhus.

Rånäs sjukhus.

Rånäs; t. Rånäs 17 (föreståndarinnan), Rånäs 18 (styresmannen).

Sjukvårdsavgifter: se sid. 123.

Besökstid: torsdagar och lördagar 13—14.

Rånäs sjukhus, som är inrymt i den av staten inköpta egendomen Rånäs slott i Fasterna socken, Stockholms län, har plats för 105 kvinnliga patienter.

Stat för 1934. Utgifter: 158,525 kr.; inkomster: 43,300 kr.

Styresman och läkare
(7,700 kr.).

Fogelgren, G. N.

Syssloman.

Vakant, *tj. Hägglund*, B. A. K. (se Norrtulls sjukhus).

En *föreståndarinna* (8), en *översköterska* (2,640 kr.), en *första sköterska* (6), åtta *sköterskor* (5), tio *extra sköterskor* (1,800 kr.).

Avlönade enligt kollektivavtal: en *värmeledningsskötare och automobilförare* (2 b), en *gårdskar* (2 a), en *första kokerska* (1 d), en *kokerska* (1 c), fyra *köksbiträden* (1 a).

Sabbatsbergs upptagningsanstalt
för hastigt insjuknade.

Dalagatan 9 & 11, Va.; t. »Sabbatsbergs sjukhus».

Upptagningsanstalten är avsedd för tillfällig vård av sjuka personer, som av en eller annan orsak äro i behov av att snarast möjligt intagas å sjukvårdsanstalt men på grund av gällande bestämmelser eller till äventyrs av brist på plats icke kunna till vård av dessa sjukhus omedelbart emottagas. Sjuk, som är försedd med remiss till inrättning för kroniskt sjuka eller av läkare utfärdadt intyg om behov av vård å dylik inrättning, må dock icke å anstalten emottagas, så framt icke sjukdom tillstött, som kräver oförförslig vård. För att å upptagningsanstalten intagas skall den sjuke vara dit införd av polisman eller dit remitterad av sjukhusdirektören eller fattigvårdsdirektören, och skall dylik sjuk emottagas alla tider på dygnet. Sjukhusdirektionen äger att förordna en av underläkarna vid Sabbatsbergs sjukhus att under inseende av vederbörande överläkare bestrida läkarevården vid anstalten.

Upptagningsanstalten är inrymd i en byggnad innehållande ett större sjukrum för män med 8 platser, tre mindre sjukrum för kvinnor med 5 platser, 4 isoleringsrum för oroliga patienter, jämte badrum, sköterskerum m. m.

Reglemente. Hälsovårdsnämndens reglemente för upptagningsanstalterna för hastigt insjuknade 28 sept. 1901.

Stat år 1934. Utgifter: 21,371 kr.

Läkare.

Se Sabbatsbergs sjukhus (sid. 125).

En *sköterska* (6); dessutom avlönade enligt kollektivavtal: tre *sjukvårdsbiträden* (1 a).

Syssloman.

Se Sabbatsbergs sjukhus (sid. 126).

Sexualhygieniska polikliniken vid
Sabbatsbergs sjukhus.

Mottagningstider: onsdagar 18—19, lördagar 8,30—9,30.

Poliklinikavgifter: se ovan sid. 123.

Sedan hälsovårdsnämnden, i anledning av i motion till stadsfullmäktige den 30 sept. 1929 (nr 25) av fru Anna Johansson-Visborg, framställt förslag att stadsfullmäktige måtte uppdraga åt hälsovårdsnämnden att snarast möjligt inrätta rådfrågningsbyråer för sexualhygieniska spörsmål för såväl män som kvinnor, till stadsfullmäktige avlämnat ett av hälsovårdsnämnden och sjukhusdirektionen gemensamt uppgjort förslag till inrättandet av en sexualhygienisk poliklinik vid Sabbatsbergs sjukhus, beslöt stadsfullmäktige den 30 juni 1933 låta inrätta en dylik poliklinik i enlighet med sistnämnda förslag.

Poliklinikens uppgift är att meddela råd och upplysningar i sexuella frågor.

Polikliniken lyder omedelbart under sjukhusdirektionen. Enligt reglementet åligger det den vid polikliniken anställda läkaren att utöva verksamheten vid polikliniken i enlighet med de riktlinjer för verksamheten vid densamma, som angivits i hälsovårdsnämndens och sjukhusdirektionens yttrande rörande inrättande av en sexualhygienisk poliklinik.

Reglemente. Reglemente för Stockholms stads sexualhygieniska poliklinik, fastställt av sjukhusdirektionen 11 okt. 1933.

Läkare.¹⁾

Kjellberg, Gerda E.

En *sköterska*.

¹⁾ Avlöning utgår med visst arvode efter antalet mottagningar samt med hälften av inbetalda poliklinikavgifter.

SjD Centraltvättinrättningen för stadens sjukhus.

Högbergsgatan 71 och Svedenborgsgatan 15, Sö.; t. 40 69 12.

Centraltvättinrättningen, som sorterar under sjukhusdirektionen, skall ombesörja tvätten för samtliga sjukhus å Söder och för S:t Görans sjukhus. I den mån tvättinrättningen vid Sabatsbergs sjukhus ej medhinner all därstädes förekommande tvätt, skall centraltvättinrättningen även utföra tvätt för detta sjukhus. Inrättningen har därjämte åtagit sig att ombesörja tvätten för barnsjukhuset Samariten samt Albert och Hulda Pålsons konvalescenthem (se sid. 141). Centraltvättinrättningen har en kapacitet av 3,000 kg tvätt per dag. Inrättningen är inrymd i en större lokal inom de staden tillhöriga s. k. Nürnbergsfastigheterna.

Instruktion. Instruktion för redogörare, [föreståndarinna] och [tvättmästare] vid centraltvättinrättningen, antagen av sjukhusstyrelsen 10 febr. 1925.

Stat år 1934. Utgifter: 280,260 kr.; inkomster: 280,260 kr. (ersättningar från sjukhus).

Redogörare (780 kr.).

Olsson, E. V.; telefoner och mottagningstid se under Maria sjukhus (sid. 131).

Tvättföreståndare (12).

Löw, F. E.

En *biträdande tvättföreståndarska* (5); dessutom avlönade enligt kollektivavtal: en *maskintvättare och reparatör* (3,264 kr. utom ålderstillägg), *femtio två kvinnliga biträden* (2,112 kr. utom ålderstillägg).

Stadens öppna vård av psykiskt sjuka.

Vid sidan av anstaltsvården av sinnessjuka har Stockholms stad anordnat öppen vård av lugnare sinnessjuka i enskilda hem på landet. För verksamheten, som är begränsad till vissa områden av Stockholms län, har inrättats ett centralhem, beläget å Ledinge gård vid Knivsta (se nedan). Centralhemmet har till uppgift att tjänstgöra dels som övergångsform mellan sinnessjukhuset och den öppna vården av psykiskt sjuka, dels som upptagningshem för patienter, vilka förte symptom på försämring. Vid centralhemmet finnes stationerad föreståndarinnan för den öppna vården, som är utbildad i sinnessjukvård och har till uppgift att en gång i veckan tillse de inom området vårdade patienterna. Överläkaren för den öppna vården är skyldig att minst en gång i månaden inspektera de sjuka. Verksamheten omfattar f. n. c:a 400 patienter.

De personer, som mottagas i öppen vård äro sådana, som efter undersökning å hjälpby-

rån för psykiskt sjuka (se nedan) förklarats därför lämpliga.

Beslut om psykiskt sjukas omhändertagande i öppen vård fattas av en särskild, för denna verksamhet tillsatt styrelse, styrelsen för den öppna vården av psykiskt sjuka. Styrelsen består av fem ledamöter och tre suppleanter, av vilka fyra ledamöter och två suppleanter utses av sjukhusdirektionen samt en ledamot och en suppleant av hjälpföreningen för psykiskt sjuka. Utom ovannämnda uppgift att bevilja vård av psykiskt sjuka i enskilda hem har styrelsen att handlägga övriga frågor rörande verksamheten och centralhemmet samt rörande hjälpbyrån för psykiskt sjuka, ävensom att bevilja konvalescentvård i enskilda hem och anstalter även åt andra än psykiskt sjuka.

Å styrelsen ankommande ärenden föredragas inför densamma av en överläkare, vilken i egenkap av föreståndare för den öppna vården och hjälpbyrån närmast har att svara för hithörande arbetsuppgifter. Administrativa- och expeditionsgörömlen handhavas under styrelsens och överläkarens ledning av en särskild expedition (se nedan). Utredningar rörande de omhändertagnas eller deras anhörigas förmåga att bidraga till vårdkostnaderna verkställas av sjukhusavgiftsdelegerade, vilka jämväl fastställa bidragsbeloppens storlek.

Författningar. K. stadga 19 sept. 1929 ang. sinnessjukvården i riket, med ändr. Instruktion för hälsovårdsnämndens [utackorderingsdelegerade], fastställd av hälsovårdsnämnden 1 nov. 1927, med ändr. 23 okt. 1928. Instruktion för över läkaren i Stockholms stads öppna vård av psykiskt sjuka, fastställd av hälsovårdsnämnden 26 maj 1931.

Stat år 1934. Utgifter: 462,610 kr.; inkomster: 119,550 kr. (därav 3,400 kr. ränta å donationsmedel).

Styrelse.

Haglund, S. E. P., professor, vice ordf., **Mattsson, S.,** skötare, **Moureaux, N. C.,** förste kansli-sekreterare, ordf. och kassagranskare, **Stenbeck, G. R.,** medicinalråd (utsedda av sjukhusdirektionen); **Stenberg, S. O.,** docent (utsedd av hjälpföreningen för psykiskt sjuka).

Suppleanter: **Eriksson, f. Johansson, Elsa D.,** fru, **Wittholm, f. Ekström, Karin S. L.,** fru (utsedda av sjukhusdirektionen); **Kleen, Else,** fru, skriftställarinna (utsedd av hjälpföreningen för psykiskt sjuka).

Sekreterare.

Danielsen, Helene (se nedan).

Kassaförvaltare.

Lundberg, I., kamrerare.

Expeditionen.

Vasagatan 6, C.; t. »hälsovårdsnämnden».

Föreståndarinna

(4,500 kr.).

Danielsen, Helene.

En *kontorsskrivare* (2,280 kr.), ett *kontorsbiträde* (2,340 kr.).

Den öppna vården av psykiskt sjuka.

Överläkare (25).

Vakant, *tjfr. Hellberg, K. V.* (jfr sid. 138); mottagning måndagar och torsdagar 15,30—16,30 (å hjälpbyrån), tisdagar och fredagar 10—12 (å sjukhusdirektionens exp.).

Föreståndarinna (8).

Carlberg, Kerstin A.

En *extra sjuksköterska* (2,400 kr.).

Centralhemmet.

Ledinge gård; postadress: Knivsta; t. Knivsta 13 A.

Som centralhem har sedan den 1 juli 1924 förhryts manbyggnaden vid Ledinge gård jämte trädgård. Hemmet har plats för 25 patienter.

Översköterska (7).

Fries, Anna V.

En *undersköterska* (2,100 kr.), en *trädgårdsmästare* (2,160 kr.), en *kokerska* (II a), ett *biträde* (I b).

Hjälphyran för psykiskt sjuka.

Hjälphyrans verksamhet omfattar dels poliklinisk mottagning två gånger i veckan (å serafimerlasarettet, måndagar och torsdagar kl. 15,30—16,30), dels social hjälpverksamhet bland psykiskt sjuka genom tvenne kuratorer (se nedan). Byrån sorterar under sjukhusdirektionen.

Föreståndare.

Överläkaren (se ovan).

Assistentläkare

(1,740—1,560 kr.).

Sjögren, P. V. H. (se sid. 137); **Jansson, T. H. N.** (se sid. 138).

Kurator

(4,800 kr.).

Rodhe, Gertrud H., mottagning: Östermalmsgatan 84, Ö., vardagar 10—12; t. 67 27 10.

Biträdande kurator

(3,600 kr.).

Carlson, Ida E. H.; mottagning: Roslagsgatan 15, Va.; vardagar 9—11; t. 30 82 58.

Ett *biträde åt kuratorerna* (2,100 kr.), två *skrivbiträden* (1,740—900 kr.).

Konvalescenthem.

Stadens under sjukhusdirektionen lydande konvalescenthem äro följande: Isidor Dannströms konvalescenthem, Albert och Hulda Pålsons konvalescenthem, Jacques och Galathée Lammss konvalescenthem för tuberkulussjuka, Heijkenskjölds konvalescenthem, stiftelsen Martin Gebers konvalescenthem samt Ihrfeltska barnhemmet. Dannströms konvalescenthem är beläget å Sabbatsbergs sjukhus' område och förvaltas i samband med detta sjukhus (se sid. 125). För vart och ett av övriga konvalescenthem har hälsovårdsnämnden tidigare utsett särskild styrelse, men fr. o. m. år 1930 hava dessa styrelser enligt hälsovårdsnämndens beslut ersatts av en för ifrågavarande fyra hem gemensam styrelse. För Martin Gebers konvalescenthem finnes dock en av sjukhusdirektionen utsedd särskild styrelse.

Styrelsens ledamöter äro utsedda av sjukhusdirektionen; i avseende å Pålsons konvalescenthem äro dock (på grund av donationsbestämmelser) förste stadsläkaren och fattigvårdsinspektören [fattigvårdsdirektören] självskrivna som ledamöter samt en ledamot och en suppleant utsedda av fattigvårdsnämnden (jfr nedan).

Styrelse.

(För Pålsons, Lammss och Heijkenskjölds konvalescenthem samt Ihrfeltska barnhemmet.)

Rietz, A. E., förste stadsläkare¹⁾, ordf.; **Öström, J. N. H.**, fattigvårdsdirektör¹⁾; **Adamsson, f. Hollman, Karin C. T.**, fru²⁾; **Schürer von Waldheim, f. Grönwall, Ruth A.**, fru; **Waller, A. E.**, verkmästare.

Suppleanter: **Höjer, Sigrid**, föreståndarinna; **Wiklund, Agnes K.**, sköterska²⁾.

Sekreterare

(500 kr.).

Sjögren, Marta, registrator.

Redogörare

(800 kr.).

Lundberg, I., kamrerare.

Isidor Dannströms konvalescenthem.

Se under Sabbatsbergs sjukhus (sid. 125).

Albert och Hulda Pålsons konvalescenthem.

Södertörns villastad nr 10; t. Södertörns villastad 25; expeditionstid: 11—13.

Hemmet har till ändamål att bereda underhåll och vård åt kvinnor, som efter genomgången

¹⁾ I avseende å Pålsons konvalescenthem självskriven ledamot.

²⁾ I avseende å Pålsons konvalescenthem utsedd av fattigvårdsnämnden.

SjD

sjukdom härav äro i behov och icke kunna i eget hem eller hos anhöriga på tillfredsställande sätt vårdas. Hemmet har tillkommit genom en av godsägaren Albert Pålson och hans hustru Hulda Pålson, född Hjertström, till Stockholms stad överlämnad donation å 200,000 kr., vars årliga avkastning skall användas till bestridande av utgifter för å hemmet intagna personers underhåll och vård. Staden har åtagit sig att tillhandahålla lokal för hemmet, bekosta dess inredning och uppsättning samt bestrida de ytterligare utgifter för detsamma, som ej täckas av denna donation och möjligen tillkommande donationers avkastning. Enligt donationsbrevet hava lasarettsläkare i Kalmar läns norra landstingsområde rättighet att ständigt få vid hemmet disponera över två platser.

Konvalescenthemmet är numera förlagt till en för ändamålet inköpt fastighet i Södertörns villastad, varest plats kan beredas för 52 kvinnliga patienter.

Jämlikt donationsbestämmelserna är vården å 30 av hemmets platser avgiftsfri; å övriga 22 platser utgår avgiften, där icke nedsättning eller befrielse beviljats, med 2 kr. per dag. Vårdtiden får i regel icke överstiga fyra veckor. Remiss till intagning sker genom hemmets läkare. Utredning om vederbörandes hemortsrätt och betalningsförmåga verkställas av sjukhusavgiftsdelegerade och fattigvårdsnämndens distriktsbyråer.

Konvalescenthemmet skall enligt donationsvillkoren förvaltas av en styrelse, bestående av förste stadsläkaren, fattigvårdsinspektören [fattigvårdsdirektören] och två ledamöter, utsedda en av fattigvårdsnämnden och en av hälsovårdsnämnden [sjukhusdirektionen] (jfr ovan).

Reglemente. Hälsovårdsnämndens stadgar för Albert och Hulda Pålsons konvalescenthem 24 aug. 1906.

Stat år 1934. Utgifter: 55,700 kr.; inkomster: 19,830 kr. (därav 9,350 kr. ränta å donationsmedlen).

Läkare
(620 kr.).

Nilsson, A. S.

Föreståndarinna (6).

Vakant, *tj. f.* Edgren, Signe E.

En *gårdskar*l (2,880 kr.), ett *biträde* åt *föreståndarinnan* (1,770 kr.), en *kokerska* (II b), tre *köksbiträden* (I b), två *städerskor* (I b).

Jacques och Galathée Lamms konvalescenthem för tuberkulossjuka.

Stora Gungan, Enskede; t. Enskede 250.

Tuberkuloshemmet har tillkommit på grund av en i testamente av änkefru Galathée Lamm

år 1913 till staden gjord donation å ett belopp av 100,000 kr. Beloppet skulle enligt donationsbestämmelserna användas till ett konvalescenthem för behövande personer, som vid något av stadens sjukhus behandlats för tuberkulos, mot villkor, att staden upplåte för ändamålet lämplig lokal och omhändertoge bestyret med förvaltningen av såväl penningmedlen som hemmet. Hemmet har upprättats å en staden tillhörig lägenhet i Enskede förs. Det har 9 platser, avsedda för kvinnor. Vården är kostnadsfri och platserna disponeras av stadens tuberkulosbyrå (se sid. 112) såsom ett led i dess verksamhet för understödande av medellösa tuberkulossjuka.

Stat år 1934. Utgifter: 13,810 kr.; inkomster: 6,930 kr. (därav 4,900 kr. ränta å donationsmedlen).

Föreståndarinna (5).

Vakant, *tj. f.* Wadman, Hilma.

En *kokerska* (I d).

Heijkenskjölds konvalescenthem.

Måsnaryd, Södertälje; t. Södertälje 16 63; expeditionstid 11—13.

Konvalescenthemmet har tillkommit på grund av en testamentarisk donation av översten S. L. Heijkenskjöld och hans maka å ett belopp av sammanlagt 400,000 kr., som år 1919 överlämnades till staden. För hemmets upprättande har arrenderats viss del av den Södertälje stad tillhöriga egendomen Måsnaryd vid sjön Måsnaren i Västertälje socken. Arrendet omfattar huvudbyggnaden och några mindre byggnader jämte park, trädgård och hagmark.

Konvalescenthemmet är avsett för medellösa eller mindre bemedlade kvinnor från Stockholms stad, vilka efter utskrivning från sjukhus äro i behov av konvalescentvård, samt har plats för 30 patienter. Remiss till intagning sker genom hemmets läkare. Utredning om vederbörandes hemortsrätt och betalningsförmåga verkställas av sjukhusavgiftsdelegerade och fattigvårdsnämndens distriktsbyråer. Vårdavgiften utgår, där icke nedsättning eller befrielse beviljats, med 2 kr. per dag.

Stat år 1934. Utgifter: 45,050 kr.; inkomster: 39,300 kr. (därav 22,500 kr. ränta å donationsmedlen).

Läkare
(400 kr.).

Nilsson, A. S.

Föreståndarinna (6).

Vakant, *tj. f.* Frölén, A. Linnéa.

En *gårdskar*l (2,880 kr.), en *dräng* (1,620 kr.), en *kokerska* (II a), fyra *biträden* (I b).

Stiftelsen Martin Gebers konvalescenthem.

Stadsfullmäktige beslöt den 30 sept. 1929 emottaga en donation av framlidne bankiren Martin Geber å 800,000 kr. till bildande av en under stadens inseeende ställd stiftelse med uppgift att bereda lantvistelse åt konvalescenter. Sedermera erbjöd sig advokaten Arvid Geber att till stiftelsen tillskjuta ytterligare medel av stjärhusets tillgångar nämligen dels ett belopp av 200,000 kr. (av vars årliga avkastning dock f. n. utgå livräntor till ett sammanlagt belopp av 4,700 kr. per år), dels ock vad som kunde utvinna av vissa till Stockholms enskilda bank överlämnade värdepapper. Denna senare donation mottogs av stadsfullmäktige den 15 sept. 1930. Donationsmedlen skola enligt stadsfullmäktiges beslut förvaltas av drätselnämnden.

Enligt testamentets bestämmelser skall donationen användas till bildande av en testators namn bärande stiftelse, som skall hava till ändamål att bereda lantvistelse åt konvalescenter, företrädesvis sådana, som efter genomgången sjukdom blivit från sjukhus utskrivna och som därefter äro i behov av rekreationsvistelse å landet men ej äro i besittning av erforderliga medel för att själva bekosta sig sådan. Konvalescenthemmet bör ordnas så, att såväl barn som vuxna kunna därstädes emottagas, varvid företrädesrätt att bliva intagen skall tillkomma den, som är skriven i Stockholm. Även utom Stockholm boende böra dock kunna vinna inträde på villkor, som Stockholms stad äger närmare bestämma.

Stadsfullmäktige beslöt den 15 maj 1933 att av donationsmedlen anvisa ett belopp av 875,000 kr. för uppförande av ett konvalescenthem i huvudsaklig överensstämmelse med ett förslag, som utarbetats av en av hälsovårdsnämnden tillsatt kommitté. Konvalescenthemmet skall enligt förslaget förläggas till den staden tillhöriga egendomen Orhem vid sjön Drevvikens norra strand. Antalet vårdplatser skall utgöra 120, därav 56 platser för vuxna och 56 platser för barn samt 8 isoleringsplatser. Stadsfullmäktige beslöt den 15 maj 1933 jämväl fastställa stadgar för stiftelsen Martin Gebers konvalescenthem.

Stiftelsen skall enligt donationsbestämmelserna stå under Stockholms stads omedelbara överinseeende, och dess angelägenheter skola handhavas av en styrelse, som skall bestå av fem ledamöter jämte två suppleanter för dem. Såväl styrelseledamöter som suppleanter utses av sjukhusdirektionen för en tid av fyra år. Av styrelseledamöterna böra minst två vara legitimerade läkare i Stockholm.

Konvalescenthemmets uppförande handhavas av en av styrelsen utsedd byggnadskommitté.

Stadgar. Stadgar för stiftelsen Martin

Gebers konvalescenthem, godkända av SF 15 maj 1933.

Styrelse.

Karlsson, Victor E., borgarråd, stadsfullm., ordf. och kassaförvaltare; **Geber**, A. E., advokat, vice ordf.; **Franzén**, A. K., sjukhusdirektör; **Jacobæus**, H. C., professor; **Johansson-Visborg**, Anna S., fru, stadsfullm.

Suppleanter: **Ahlberg**, C. A. H., arkitekt; **Höjer**, Sigrid, föreståndarinna.

Sekreterare tillika redogörare
(500 kr.).

Ohlson, G. A., assistent.

Byggnadskommitté.

Ahlberg, C. A. H., arkitekt (se ovan); **Karlsson**, Victor, E., borgarråd, stadsfullm. (se ovan); **Lichtenstein**, A., professor.

Av sjukhusdirektionen utsedda revisorer för granskning av stiftelsens räkenskaper och förvaltning under år 1933.

Cassel, I. E., auktoriserad revisor; **Karlsson**, Karl A., förbundsordförande, stadsfullm.

Suppleanter: **Björlin**, O. S., prakt. läkare; **Norman**, P. R., auktoriserad revisor.

Ihrfeltska barnhemmet.

Nya Torsvik nr 62, Heraserud, Lidingö I; t. 65 04 41.

Den villafastighet, Nya Torsvik nr 62 i Lidingö, i vilken Ihrfeltska barnhemmet är inrymt, har år 1920 av vice häradshövding Fredrik Ihrfelt donerats till staden för att under benämning »Ihrfeltska barnhemmet» användas till konvalescent- och vilohem för behövande, efter sjukhusvistelse kläna barn i åldern 3—11 år, tillhörande Stockholms kommun.

Hemmet kan mottaga högst 15 barn. Remiss till intagning meddelas av hemmets läkare. Utredning om vederbörandes hemortsrätt och betalningsförmåga verkställs av sjukhusavgiftsdelegerade och fattigvårdsnämndens distriktsbyråer. Vårdavgiften utgår, där icke nedsättning eller befrielse beviljats, med 2 kr. per dag.

Stat år 1934. Utgifter: 24,760 kr.; inkomster: 5,750 kr.

Läkare
(1,020 kr.).

Herlitz, C. W.

Föreståndarinna (5).

Hjorth, Ruth V.

En *kokerska* (II a), två *biträden* (I b), ett *extra biträde* (1,320 kr.).

SjD Stockholms stads sjuk- och djurtransportväsen m. m.

Ehuru en del av här nedan omnämnda beredskapsanordningar ej stå under inseende av sjukhusdirektionen, ha emellertid här för överskådlighetens skull på ett ställe sammanförts uppgifter om samtliga i huvudsadens tillgängliga anordningar för transport m. m. av sjuka personer eller av sjuka eller döda djur.

1) *Sjukvagnar*, avsedda för transport av sjuka eller skadade personer, vilkas transportörande i annat fordon eller på annat sätt skulle medföra skada eller ökat lidande.

Sådan vagn kan erhållas alla tider av dygnet antingen genom anmälan på telefon (namnanrop: *brandkåren*) eller genom bud till närmaste brand- eller polisstation samt genom patrullerande poliskonstapel.

Vid rekvisition skall om möjligt uppgivas: a) den sjukas eller skadades namn; b) sjukdomens eller skadans beskaffenhet; c) lägenheten eller platsen, varifrån och till vilken transporten skall ske.

Sjukvagn må inte anlitas utan att *verkligt behov* föreligger; missbruk härav kan medföra, att det ändamål, för vilket den är avsedd, ikke kan uppfyllas.

Ersättning för sjuktransport erlägges: med 5 kronor

vid transport inom stadens område — dock att transport av medellösa personer samt av personer, utsatta för olycksfall å allmän plats eller å allmänt ställe (varmed i detta sammanhang förstås gator, broar, torg och allmänna planteringar), är kostnadsfri;

med 20 kronor

vid transport från eller till plats, belägen utom stadens område, då för transporten åtgår en tid, icke överstigande en timme; vid längre tid med 5 kr. för varje utöver en timme påbörjad ny halvtimme.

Betalning för transport uppbäres vid transport till sjukhus genom resp. sjukhus' försorg samt vid transport från sjukhus eller från och till annan plats av brandkåren.

2) *Epidemivagnar*, avsedda att användas för transport av sjuka, som lida av eller misstänkas lida av kolera, smittkoppor, fläckfeber, scharlakansfeber, difteri (och croup) samt mässling, då sjukdomen är med difteri (croup) komplicerad. — Endast om sistnämnda förhållande är å sjukhusremissen angivet, utlämnas vagn för mässlingsjukas transporterande. För dessa transporter disponerar sjukhusdirektionen två epidemitransportautomobiler, vilka äro stationerade vid epidemisjukhuset.

Epidemivagn kan rekvireras alla tider på dygnet antingen genom polisstation eller sjukhuscentralen, om tydligt skrivet sjukhusremiss där företes, innehållande uppgift på den sjukas namn och sjukdom (svensk benämning), eller av läkare

personligen genom telefonbud till epidemisjukhuset (endast t. 23 23 30 — vaktmästaren).

I senare fallet skall läkaren uppgiva: a) sitt eget namn; b) den sjukas namn; c) dennes bostad; och d) dennes sjukdom.

Sjukhusremissen åtföljer i varje fall den sjuke till sjukhuset. Transporten är kostnadsfri.

3) *Djurtransportvagnar*. På framställning av svenska allmänna djurskyddsföreningen medgav drätselnämnden i januari 1901, att tvenne av den nämnda föreningen till allmänt begagnande upplåtna vagnar, särskilt konstruerade för transport av döda eller sjuka hästar och andra större djur, skulle få uppställas å Stockholms renhållningsverks stationer samt kunna genom bud eller telefon rekvireras enligt närmare fastställda föreskrifter. Uppdraget i fråga överflyttades fr. o. m. år 1905 till brandkåren, som förfogade över ständig vaktpersonal och lämplicare hästar. Sedan brandkårens automobilisering under år 1916 genomförts och samtliga hästar uttrangerats, hava i stället för nyssnämnda vagnar trenne kombinerade djurtransport- och olycksfallsautomobiler anskaffats. De kunna rekvireras på samma sätt som sjukvagn (se ovan).

Kungörelse om dessa transporter har utfärdats av överståthållarämbetet senast den 12 febr. 1921 med följande föreskrifter:

Vagnarna få användas:

1:o) för transport av hästar eller andra större djur, som nedfallit döda å allmän plats eller på grund av sjukdom eller av annan anledning icke kunna från sådan plats bortledas, till veterinärhögskolan eller, på begäran av djurets ägare eller innehavare, till enskilt stall eller förvaringsrum, därest detsamma är beläget inom huvudstadens område;

2:o) för transport av sjuka hästar eller andra större djur från och till enskild plats, som är belägen inom huvudstadens område; samt

3:o) för transport av hästar eller andra större djur vare sig sjuka eller friska i andra fall än ovan nämnda, då överenskommelse därom träffas för varje särskilt fall med branchefen.

Sådan vagn kan erhållas alla tider av dygnet antingen genom anmälan per telefon (namnanrop: *brandkåren*) eller genom bud till närmaste brand- eller polisstation samt genom patrullerande poliskonstapel.

Det åligger ägare eller innehavare av djur, som, på sätt i det föregående nämnts, blivit transporterade, att härför utgiva ersättning:

a) för det i 1:o) omförmälda fall med 10 kr.
b) för det i 2:o) omförmälda fall:
1) då transporten sker mellan kl. 6 och kl. 22 med 15 kr.

2) då transporten sker under övriga delen av dygnet med 25 kr.

c) för de i 3:o) avsedda fall efter överenskommelse med branchefen.

För upptagning av djur ur vattendrag, byggnadsgrunder, gropar o. d. erlägges, utöver gottgörelsen för förekommande transport, särskild

ersättning efter överenskommelse med brandchefen.

Betalning för transport m. m. uppbäres av brandkåren.

För transport av sjuka personer står jämväl till förfogande ett svenska röda korset tillhörigt sjuktransportflygplan, stationerat vid andra flygkåren, Hågernäs (t. Vigghyholm 28, 97, 2 20) och avsett för sjuktransporter huvudsakligen inom östra Svealand. För flygplanet erforderlig personal och hangar bekostas av statsmedel, under det att svenska röda korset åtagit sig att svara för driftkostnaderna. Härvid har dock förutsatts, att bemedlade sjuka själva skola bestrida transportkostnaderna (ca 60 kr. per flygtimme) samt att för obemedlade sjuka kostnaden skall bestridas av vederbörande landsting eller stad. Sjukhusdirektionen är bemyndigad att av i stadens stat till sjuktransporter anvisade medel bestrida kostnaderna för transport medelst ifrågakvarande flygplan av mindre bemedlade, i Stockholm hemortsberättigade personer, som på

grund av olycksfall eller hastigt påkommande sjukdom befinnas vara i behov därav.

På stadens bekostnad och genom svenska röda korsets försorg hava vidare å fem olika platser i huvudstaden (Johannes, Kungsholmens, Östermalms och Katarina brandstationer samt automobilpalatset, S:t Eriksgatan 117) upplagts sjukvårdsmaterialförråd, avsedda för röda korsets sjukvårdsberedskap. Denna sjukvårdsberedskap har till uppgift att — under samarbete med svenska motorklubben — på kallelse av vederbörliga polis-, brandkårs- och järnvägsmyndigheter ställas till myndigheternas förfogande för samarbitshjälp vid järnvägsolyckor, större eldsvådor, upplopp och andra tillfällen, då olycksfall kunna befäras uppstå.

Författningar. ÖÅ:s order 24 sept. 1903 ang. sjukbåtar å polisstationerna. Hälsovårdsnämndens tillkännagivande ang. transport av sjuka och skadade inom huvudstaden 12 dec. 1913, med ändr. ÖÅ:s kung. ang. transport av djur 12 febr. 1921.

Direktionen över Eastmaninstitutet.

Direktionen över Eastmaninstitutet.

Med skrivelse den 6 okt. 1930 erbjöd sig Mr George Eastman, Rochester, U. S. A., att till Stockholms stad donera ett belopp av 1,000,000 dollars till byggande och utrustning av en dispensaranstalt eller klinik för tandvård i Stockholm. Enligt donationsvillkoren skulle det donerade beloppet i första hand användas till byggnadens uppförande och utrustning; av överblivande donationsmedel skulle bildas en fond, varav avkastningen skulle få användas till bestridande av driftskostnader. På staden skulle ankomma att ställa erforderlig tomtmark till förfogande ävensom att bestrida övriga driftskostnader. Institutets huvudsyfte skulle vara att bereda tandvård (däri såvitt möjligt inbegripet tandreglering) för mindre bemedlade barn under 16 års ålder, bosatta i Stockholm eller dess förorter. Därför skulle vid kliniken anordnas en skola för utbildning av tandsköterskor. Det skulle ankomma på Stockholms stad att tillsätta styrelse för institutet, med uppgift att utöva tillsyn över verksamheten samt att utse institutets direktör. För valet av direktör skulle erfordras godkännande av donator eller dennes medarbetare, doktor H. J. Burkhart, vilka personer skulle tillerkännas visst medinflytande även i fråga om institutets byggnad och utrustning. Donator förbehöll sig rätt att återtaga donationen, därest inom fem år efter det kliniken börjat sin verksamhet dess syften eller karaktär skulle hava väsentligen ändrats så att de avveke från donationsvillkoren, eller därest verksamheten bleve nedlagd inom denna tidrymd.

Stadsfullmäktige beslöt den 19 dec. 1930 emottaga donationen på de av donator uppställda villkoren.

Förslag angående byggnad för institutet samt tillsättande av en direktion för detsamma godkändes av stadsfullmäktige den 29 juni 1932. Institutet har förlagts till Sabbatsbergs sjukhusområde invid Dalagatan och Vasaparken. Byggnadsarbetena påbörjades hösten 1932, och institutet beräknas vara färdigt att tagas i bruk hösten 1935.

Direktionen består av sju ledamöter, av vilka stadsfullmäktige utse fem för två år valda ledamöter samt hälsovårdsnämnden och folkskoledirektionen vardera en för ett år vald ledamot. För ledamot utsedd av hälsovårdsnämnden och

av folkskoledirektionen tillsättes i enahanda ordning suppleant. För övriga ledamöter väljas tre suppleanter av stadsfullmäktige. Direktionen utser årligen inom sig en ordförande och en vice ordförande.

Instruktion. Instruktion för direktionen över Eastmaninstitutet i Stockholm, fastställd av k. m:t 30 sept. 1932.

Direktionens ledamöter.

Ordförande

(som led. utsedd av hälsovårdsnämnden).

Karlsson, Victor E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset vardagar 11—12.

Vice ordförande.

Eggert, G. E., direktör, stadsfullm. (som led. utsedd av stadsfullm.).

Övriga ledamöter.

Åhrberg, F. A. L., typograf, stadsfullm. (utsedd av folkskoledirektionen).

***Adamsson, H.**, ingenjör, stadsfullm. (utsedd av stadsfullm.).

Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm. (utsedd av stadsfullm.).

Järte, f. Montelin, Ester L., fru, stadsfullm. (utsedd av stadsfullm.).

***Sandblom, J. N.**, förste hovtandläkare (utsedd av stadsfullm.).

Suppleanter.¹⁾

Rietz, A. E., förste stadsläkare (utsedd av hälsovårdsnämnden).

Wallin, H. E., kassör (utsedd av folkskoledirektionen).

Karlson, G. Henning, direktör, stadsfullm. (utsedd av stadsfullm.).

***Lundin, f. Fornstedt, Sigrd A.**, barnavårdsman, stadsfullm. (utsedd av stadsfullm.).

***Bergman, f. Zethräus, Gulli C. V.**, fru (utsedd av stadsfullm.).

¹⁾ Suppleanterna upptagas här i samma ordningsföljd som de stadsfullmäktigvalda ledamöter (inberäknat vice ordföranden), vilkas ersättare de enligt direktionens beslut i första hand skola vara.

Kassaförvaltare.

Karlsson, Wictor E.; Eggert, G. E. (ställföreträdare).

Sekreterare och redogörare
(1,980 kr.).

Bohman, A. G., drätselkamrerare.

Byggnadsdelegerade.

Enligt direktionens beslut skola byggnadsdelegerade handhåva ledningen av arbetet med uppförande, inredning och utrustning av institutets nybyggnad.

Eggert, C. E., vice ordf.; **Karlsson, Wictor E.,** ordf.; **Sandblom, J. N.**

Direktionens revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av 1933 års räkenskaper och förvaltning).

(Jfr sid. 68.)

Englund, F. E., banktjänsteman.

Eriksson, E. G., kontorsskrivare.

Holm, K. I., järnarbetare, stadsfullm., ordf.

Suppleanter:

Eriksson, J. E. Martin, chaufför, stadsfullm.

Lundh-Eriksson, J. A. (Nanna), fru, folkskollärarinna, stadsfullm.

Direktör

(utöver avlönning som föreståndare för folkskolornas polikliniker för tandsjukdomar, vilken till en del bestrides av direktionen över Eastmaninstitutet, se sid. 184, tilläggsarvode 2,640 kr.).

Strandberg, S. O.

Eastmaninstitutets arkitektkontor.

(F. d. sjukhuskommitténs arkitektkontor.)

Kungsgatan 66, 4 tr., C.; t. 11 93 55.

Ett av stadskollegiets sjukhuskommitté (se sid. 287) upprättat arkitektkontor har, sedan sjukhuskommitténs utredningsarbeten avslutats, t. v. anställt av direktionen över Eastmaninstitutet för arbetet med institutets uppförande m. m.

Arkitekt

(11,700 kr., utan rörligt tillägg).

Johanson, W. (se sid. 92).

Byggnadsingenjör

(5,100 kr.).

Sandberg, C. E. (se sid. 92).

En *kontrollant* (9,000 kr. utan rörligt tillägg), ett *kontors- och ritbiträde* (1,800 kr. utan rörligt tillägg).

Stockholms stads fattigvårdsnämnd och i samband därmed stående institutioner.

Fattigvårdsnämnden.

Stora Nygatan 2 A och B (postadress: Stockholm 2; postgirokonton nr 1268), t. »fattigvårdsnämnden»; sessionstid: första och tredje tisdagen i varje månad, vanligen kl. 19.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Enligt gällande lag om fattigvården den 14 juni 1918 skall fattigvård (omfattande det underhåll och den vård, som äro erforderliga, samt för minderårig, d. v. s. den som icke fyllt sexton år, jämväl uppfostran) meddelas minderårig eller den, som i följd av ålderdom, sjukdom, lyte eller eljest bristande kropps- eller själskrafter är oförmögen att genom arbete försörja sig och som saknar medel till sitt livsuppehälle samt icke annerledes erhåller hjälp (obligatorisk fattigvård). I övrigt ankommer det på fattigvårdsnämnden att meddela fattigvård i de fall, nämnden prövar nödigt (frivillig fattigvård). I den mån skäl till eftergift icke förefinnes, äger fattigvårdsnämnden uttaga ersättning för lämnad fattigvård av den, som åtnjutit fattigvården, samt i fall av obligatorisk fattigvård jämväl av den, som lagligen bort ansvara för försörjningen. Ovillkorlig försörjningsplikt åligger föräldrar gentemot minderåriga barn samt man gentemot hustrun. I övrigt åligger det föräldrar och barn att i mån av behov, å ena, samt förmåga, å andra sidan, försörja varandra, så att de ej falla fattigvården till last. Sådan villkorlig försörjningsplikt åligger ock hustru gentemot mannen.

Enligt k. förordningen om kommunalstyrelse i Stockholm skola fattigvårdsuppgifterna handhavas av en fattigvårdsnämnd. Fattigvårdsnämndens nu gällande instruktion förordnar vidare, att högsta ledningen av stadens fattigvård tillkommer nämnden, som har att, i enlighet med gällande författningar, på tjänligaste sätt ordna och besörja den allmänna fattigvården jämte därmed sammanhängande angelägenheter. Erforderlig vård å sjukhus av medellösa ombesörjes dock av sjukhusdirektionen.

Nämnden består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, åtta andra ledamöter, vilka jämte åtta

suppleanter väljas av stadsfullmäktige för två år i sänder. Minst en ledamot och en suppleant skall vara kvinna. Nämnden utser årligen inom sig en vice ordförande. Nämnden biträdes av en fattigvårdsdirektör, som är chef för nämndens byrå med tillhörande distriktsbyråer samt för de under nämnden lydande anstalterna. Nämnden sammanträder minst en gång i månaden. Åt särskilda delegerade må överlämnas att i fråga om fattigvårdsbeviljande med nämndens rätt besluta i enlighet med fattigvårdsreglementet för Stockholms stad samt de särskilda föreskrifter, som av nämnden meddelas (se sid. 150). Inom var och en av huvudstadens territorialförsamlingar skall finnas en av nämnden förordnad fattigvårdsstyrelse (se sid. 152). För granskning av nämndens och underlydande styrelsens räkenskaper och förvaltning utse stadsfullmäktige årligen sju revisorer jämte tre suppleanter.

En ledamot av fattigvårdsnämnden skall enligt instruktionen för barnavårdsnämnden jämväl vara ledamot av barnavårdsnämnden. Med hänsyn till det nära sambandet mellan fattigvårdsnämndens och barnavårdsnämndens verksamhetsområden har vidare i fattigvårdslagen föreskrivits, att, i den mån så prövas påkallat, representeranter för barnavårdsnämnden och fattigvårdsnämnden eller dessa myndigheter i deras helhet böra sammankomma för rådplägnung om angelägenheter, som beröra bådas verksamhet. Uppstår tvekan därom, vilken av myndigheterna, som i visst fall har att ingripa, kan avgörandet härutinnan hänskjutas till en särskild tremannanämnd, bestående av den för båda nämnderna gemensamma ledamoten samt därjämte en för ett år i sänder utsedd ledamot från vardera nämnden (se sid. 213).

Författningar. Lag om fattigvården 14 juni 1918, med ändr. 13 juni 1919, 30 juni 1920, 20 maj 1921, 9 juni 1922, 6 och 20 juni 1924, 11 juni 1926, 18 juni 1927, 2 mars 1928, 19 sept. 1929 och 5 juni 1931. Lag ang. kommunala pensionstillskott och sjukvårdsbidrag 14 juni 1918. Lag ang. lindring i de mindre bemädlades kostnader för vård av sinnessjuka, sinnesslöa och fallandesjuka 2 maj 1919. Instruktion för Stockholms stads fattigvårdsnämnd, fastställd av k. m:t 19 mars 1920, med ändr. 17 okt. 1924, 29 maj 1925, 1 aug. 1930 och 27 nov. 1931. Reglemente för fattigvården i Stockholms stad, antaget av SF 14 sept. 1931

och fastställt av ÖÄ 28 nov. 1931 med provisoriskt tillägg, antaget av SF 23 jan. 1933 och fastställt av ÖÄ 9 febr. 1933. ÖÄ:s skrivelser 7 maj 1932 och 30 sept. 1933 ang. ikraftträdande av instruktionen och reglementet. ÖÄ:s beslut 13 febr. 1933 ang. särskild ordning för mottagande och beredande av ansökningar om fattigvård och annat understöd åt arbetslösa (enligt provisoriska tillägget till reglementet, se ovan). Instruktion för fattigvårdsnämndens tjänstedelegerade, fastställd av fattigvårdsnämnden 15 febr. 1933.

Stat år 1934. Utgifter: 25,319,948 kr. (däruv att täckas med länemedel 1,000,000 kr.); inkomster: 6,763,346 kr. (däruv 145,641 kr. bidrag och ersättning av statsmedel).

Fattigvårdsnämndens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Karlsson, Wictor E., borgarråd, stadsfullm.; t. »stadshuset»; träffas i stadshuset vardagar 11—12.

Vice ordförande.

***Wedberg**, Ebba Ch., fröken.

Övriga ledamöter.

Anderson, Knut H., tjänsteman, stadsfullm.

***Danielsson**, f. Ahlstrand, H. M. (Stina), fru. **Hallström**, K. L. F., tjänsteman.

Paues, E. W., direktör, stadsfullm.

***Qvist**, J. K., arbetare, stadsfullm.

Théel, f. Roth, Elisif, fru, stadsfullm.

***Tvengström**, A. J., extra förste aktuarie.

Suppleanter.¹⁾

Axi, S. G. E., fängelsedirektör, stadsfullm.

***Eén**, O. B. L., föreståndare.

***Elmgren**, A. H., kanslist.

***Hermansson**, K. T. E., vaktmästare, stadsfullm.

Järte, f. Montelin, Ester L., fru, stadsfullm.²⁾

Karlson, G. Henning, direktör, stadsfullm.

Ljungberg, I., vice vörd.

***Reuterskiöld**, C. B., major, stadsfullm.

Kassaförvaltare.

Fattigvårdsdirektören; fattigvårdsinspektören (suppl.).

¹⁾ Enligt nämndens beslut skola ordföranden samt ledamöterna hr **Anderson**, fru **Danielsson**, hrr **Hallström** och **Qvist** vid förfall i första hand ersättas av suppleanterna hrr **Eén**, **Ljungberg**, **Elmgren** och **Hermansson** i nu nämnd ordning och vice ordföranden samt ledamöterna hr **Paues**, fru **Théel** och hr **Tvengström** i första hand av suppleanterna hrr **Reuterskiöld**, **Axi**, fru **Järte** och hr **Karlson** i nu nämnd ordning.

²⁾ Har av sagt sig uppdraget; efterträdare var vid tidpunkten för kalenderns tryckning icke utsedd.

Sekreterare.

Tham, K. G. K. M. (se sid. 151).

Fattigvårdsnämndens delegerade.

Delegerade för understödsärenden.

Se nedan sid. 150.

Delegerade för upphandlingsärenden.

Se sid. 159.

Tjänstedelegerade.

Karlsson, Wictor E.; **Hallström**, K. L. F.; **Reuterskiöld**, C. B.

Anstaltsdelegerade.

Se sid. 159.

Delegerade för arbetshemmen

(med uppgift att följa verksamheten vid resp. arbetshem; jfr sid. 166).

För arbetshemmet Ösbyholm:

Anderson, Knut H.; **Danielsson**, f. Ahlstrand, H. M. (Stina).

För arbetshemmet Emaus:

Anderson, Knut H.; **Öström**, J. N. H., fattigvårdsdirektör.

Suppleant: **Danielsson**, f. Ahlstrand, H. M. (Stina).

Tremannanämnden.

(Med uppgift att avgöra vissa ärenden jämlikt § 38 mom. 2 i fattigvårdslagen; jfr ovan.)

Angående tremannanämndens sammansättning se sid. 212, 213.

Fattigvårdsnämndens revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av 1933 års räkenskaper och förvaltning).¹⁾ (Jfr sid. 68.)

Andersson, J. Eric, spårvägsman, stadsfullm.

Henning, K. A., direktör, stadsfullm.

Hessler, A. A. H., sekreterare, stadsfullm.

Lundqvist, E. J., redaktör, ordf.

Löfcrantz, V. F., kamrerare.

Ohlson, V. G. H., tjänsteman.

Olsson, A. E., redaktör, stadsfullm.

Suppleanter:

Håkansson, E. A. F., spårvägsman.

Nyblom, f. Bergström, Eva M. C., redaktör, stadsfullm.

Strangert, V. E., posttjänsteman.

¹⁾ Fattigvårdsnämndens revisorer granska jämväl förvaltningen av de medel, som tillhört församlingarnas enskilda fattigvård.

FvN Fattigvårdsnämndens delegerade för understödsärenden.

Stora Nygatan 2 B, St.; t. »fattigvårdsnämnden»; sessionstid: torsdagar kl. 9.

Fattigvårdsnämnden har åt särskilda delegerade överlämnat att i fråga om understöds beviljande med nämndens rätt besluta i enlighet med reglementet för fattigvården i Stockholms stad samt de särskilda föreskrifter, som av nämnden meddelas.

Fattigvårdsnämndens delegerade för understödsärenden skola utses årligen av nämnden till ett antal av minst tre och högst fem ledamöter jämte två eller tre suppleanter. Ärendena skola beredas och föredragas av fattigvårdsinspektören, som även verkställer delegerades beslut samt äger, under tiden mellan delegerades sammanträden, vidtagna de åtgärder, som ej tåla uppskov.

Delegerade för understödsärenden tillkommer: att för intagning å anstalter enligt vissa grunder remittera vårdbehövande personer:

till ålderdomshem: i Stockholm hemortsberättigade behövande personer, som i följd av hög ålder, bräcklighet eller annan dylik anledning, utan att vara i behov av sjukvård, behöva varaktigt omhändertagas, och som genom hedrande vandel gjort sig förtjänta att å sådant hem intagas;

till vårdhem: behövande personer, som i följd av kroppslig eller andlig svaghet, varaktig sjuklighet eller annan dylik anledning äro i behov att omhändertagas för sjukvård, dock utan att behöva vård å sjukhus;

till försörjningshem: i någon mån arbetsföra behövande personer, som äro i behov av anstaltsvård men ej lämpligen böra vårdas å kommunens andra fattigvårdsanstalter, ävensom i Stockholm hemortsberättigade behövande arbetsföra personer, som ansöka om inträde;

till asylor för husvilla: behövande familjefäder, kvinnor och barn, som äro i saknad av bostad, ävensom barn, som äro i behov av tillfällig vård;

till andra tillgängliga anstalter: behövande personer, som där kunna beredas lämplig och erforderlig vård;

att till utackordering remittera behövande personer, vilka anses böra erhålla mera personlig vård;

att i övrigt bevilja fattigvård eller annat understöd i sådana fall, där prövningen ej enligt meddelade bestämmelser tillhör annan;

att i de fall, där delegerade beviljat fattigvård, tillse, att fattigvårdssamhällets anspråk på gottgörelse hos den, som åtnjuter fattigvård eller har försörjningsplikt mot sådan person, vardas bevakad;

att vid bevakandet av fattigvårdssamhällets rätt mot understödstagare och för dem försörjningspliktiga å nämndens vägnar utfärda ar-

betsföreläggande, som avses i 71 § i lagen om fattigvården;

att föranstalta om hemsändning eller avhållande av understödstagare; samt

att i fall, då sökande anmäler missnöje med fattigvårdsstyrelses beslut, eller på fattigvårdsinspektörens framställning pröva fattigvårdsstyrelses beslut.

Vid handläggning av sådana ansökningar om fattigvård eller annat understöd, vilka icke avse inträde å vårdhem, försörjningshem eller asylor för husvilla, skall yttrande inhämtas från vederbörande fattigvårdsstyrelse; under tiden 1 mars 1933—30 juni 1934 behöves dock sådant yttrande icke inhämtas ifråga om arbetslösa hjälp-sökande, enligt provisoriskt tillägg till reglementet samt beslut av överståthållarämbetet (se sid. 153).

Reglemente. Se sid. 148.

Delegerade.

Danielsson, f. Ahlstrand, H. M. (Stina), fru;
Elmgren, A. H., kanslist; **Hallström**, K. L. F., tjänsteman, vice ordf.; **Järte**, f. Montelin, Ester L., fru, stadsfullm.¹⁾; **Wedberg**, Ebba Ch., fröken, ordf.

Suppleanter: **Eén**, O. B. L., föreståndare;
Qvist, J. K., arbetare, stadsfullm.; **Tvengström**, A. J., extra förste aktuarie.

Protokollsförare.

Aktuarien för understödsärenden.

Fattigvårdsnämndens expedition.

Stora Nygatan 2 A och B, St.; t. »fattigvårdsnämnden»; expeditionstid: 10—14.

Fattigvårdsnämndens expedition är nämndens och dess delegerades beredande och verkställande organ. Expeditionens verksamhet är f. n. fördelad på sju avdelningar, nämligen: fattigvårdsdirektörens kansli, sekreterareexpeditionen, registerbyrån, kamrerareexpeditionen, intendentexpeditionen, ombudsmansexpeditionen och pensionsbyrån.

Expeditionen lyder under fattigvårdsdirektören, som är fattigvårdsförvaltningens högste chef. Honom åligger att ägna sorgfälligt uppmärksamhet åt allt, som rör den allmänna fattigvården i huvudstaden, verka för dess följdriktiga handhavande och sunda utveckling, hos nämnden eller dess delegerade göra de framställningar, vilka i sådant syftemål påkallas, samt bringa deras beslut till verkställighet, där ej detta tillkommer annan. Fattigvårdsdirektören skall utöva den högsta ledningen av anstaltsvården. Han skall verka för uppehållandet av samarbete såväl med myndigheter och institu-

¹⁾ Har av sagt sig uppdraget; efterträdare var vid tidpunkten för kalenderns tryckning icke utsedd.

tioner, vilkas verksamhet berör fattigvården, som ock med föreningar och enskilda, vilka utöva understödsverksamhet eller annan hithörande social verksamhet inom huvudstaden. Han har att bereda och föredraga de ärenden, som tillhöra fattigvårdsnämndens, dess delegerades och beredningars handläggning, samt att avgiva utlåtande i frågor, som av dessa hänskjutas till honom; dock med rätt för honom att i den omfattning han finner lämplig överlämna ärendenas beredning och föredragning åt annan tjänsteman. Därför skall han närvara vid fattigvårdsnämndens sammanträden, även om ärendenas föredragning överlämnats åt annan tjänsteman; och äger han rätt att deltaga i nämndens överläggningar, men ej i besluten, samt att i förekommande fall få sin särskilda mening antecknad till protokollet. Fattigvårdsinspektören har att utöva chefskapet för registerbyrån inom fattigvårdsnämndens expedition och för distriktbyråerna samt att handlägga understödsärenden och andra ärenden, som med dem äga samband, allt i den mån fattigvårdsdirektören ej finner nödigt att själv därmed taga befattning.

Instruktioner m. m. Fattigvårdsnämndens instruktion för fattigvårdsdirektören och fattigvårdsinspektören 3 maj 1932, för ombudsmannen 30 mars 1920, med ändr. 26 nov. 1923, för kamreraren 22 nov. 1932, för intendenten 22 nov. 1932, för föreståndaren för pensionsbyrån (aktuarien för pensionsärenden) 21 juni 1921 samt för kuratorn 20 okt. 1925.

Stat år 1934 (inberäknat distriktbyråerna; se nedan under fattigvårdsnämndens distriktbyråer och församlingarnas fattigvårdsstyrelser). Utgifter: 13,373,950 kr. (därav till understöd 11,750,000 kr.); inkomster: 25,566 kr.

Fattigvårdsdirektör (26).

Öström, J. N. H.; t. »fattigvårdsnämnden»; mottagningstid: 13—14.

Fattigvårdsinspektör (24).

Zetterlund, G. E.; mottagningstid: 9—11.

Fattigvårdsdirektörens kansli.

Bokhållare (13)

(dessutom tilläggsarvode 600 kr.).

Edwall, N. G. F., tf.

Kurator¹⁾

(3,540 kr.).

Wallström, Ines M., tf.; mottagning: å fattigvårdsnämndens expedition måndagar, onsdagar,

¹⁾ Kuratorn har till uppgift att biträda å fattigvårdsanstalterna intagna personer med bevakande av deras privata angelägenheter.

torsdagar och fredagar 10—11; dessutom å Rosenlunds ålderdomshem måndagar 13—14, å Sabbatsbergs ålderdomshem tisdagar 13—14 samt å vårdhemmet Högalid torsdagar 13—14.

Trä assistenter (10; dessutom extra arvoden 840 och 240 kr.), en *extra assistent* (4,140 kr.), en *extra kontorsskrivare* (3,900 kr.).

Sekreterareexpeditionen.

Sekreterare (24)

(befattningen uppförd å hälsovårdsnämndens stat).

Tham, K. G. K. M.

En *extra registrator* (3,240 kr.).

Registerbyrån.

Å registerbyrån föres ett centralt hänvisningsregister (kortregister) över alla personer, som meddelats fattigvård, understöd enligt lagen om samhällets barnavård, folkpension samt kommunalt pensionstillskott och sjukvårdsbidrag ävensom på kommunens bekostnad åtnjutit sjukhusvård i Stockholm. De registerhandlingar (personalakter), till vilka ovannämnda kortregister hänvisar, förvaras å distriktbyråerna samt å den för fattigvårdsnämnden och arbetslöshetskommittén gemensamt anordnade provisoriska organisationens expedition rörande det klientel, som åtnjuter understöd genom dessa organ; i övrigt förvaras registerhandlingarna å nämndens registerbyrå. — Till registerbyrån är ansluten en remissexpedition för handläggande av ärenden rörande personers remitterande till vissa stadens anstalter.¹⁾

Aktuarie för understödsärenden (19).

Nilson, A.

Bokhållare (13).

Östlihn, E. P. N. (vid centralregistret); Petersson, Greta L. (å remissexpeditionen).

Fyra kontorsskrivare (7), ett kontorsbiträde (5), tretton *extra biträden* (2,100—1,860 kr.).

Kamrerareexpeditionen.

Kamrerare (20).

Berg, L. H.; mottagningstid: 13—15 (lördagar 13—14).

Bokhållare (13).

Bäckström, Anna C.

¹⁾ Angående personers remitterande till upptagningshärbergena se sid. 163.

FvN

Kassör (11).

Carlsson, Emmy A.

En *amanuens* (3,060 kr.), en *extra kontorsskrivare* (3,300 kr.), två *extra biträden* (1,380 kr.).

Intendentsexpeditionen.

Intendenten tjänstgör såsom direktörens biträde vid förvaltningen av fattigvårdsanstalterna (se sid. 159) och är föredragande inför fattigvårdsnämnden och nämndens delegerade för upphandlingsärenden (se sid. 159).

Intendent (20).

Löwgren, K. G.; mottagningstid: 10—12.

En *amanuens* (3,900 kr.), ett *extra biträde* (2,140 kr.).

Ombudsmansexpeditionen.

Å ombudsmansexpeditionen handläggas mål och ärenden rörande ersättning för beviljad fattigvård. — Befattningshavarna å ombudsmansexpeditionen och pensionsbyrån hava att inom sina resp. verksamhetsområden biträda jämväl hälsovårdsnämnden, sjukhusdirektionen och barnavårdsnämnden.

Ombudsman (22).

Hellichius, N. M.; mottagningstid: 10—12.

Biträdande ombudsman (20).

Tersmeden, C. F. T. B. G.; mottagningstid: 11—13.

Aktuarier (18).

Lindquist, C. G. A.; **Carlsson, B. A. B.**, tj. (se nedan och sid. 176), *tj. Brisenius, O. A.*, mottagningstid: 10—12.

Bokhållare (13).

Thulin, Y. T.; **Korsner, K. M. H.**, tf.

Två *förste assistenter* (avlönung såsom assistenter jämte tilläggsarvode 600 kr.), tre *assistenter* (10, jämte tilläggsarvode 240 kr.), en *kontorsskrivare* (9), fyra *kontorsbiträden* (5), tio *extra assistenter* (3,420—2,460 kr. jämte tilläggsarvode 120 kr.), sex *amanuenser* (3,600—2,100 kr.), tolv *extra biträden* (2,820—1,860 kr.).

Pensionsbyrån.

Pensionsbyrån har till uppgift att bevaka stadens intressen i folkpensionsfrågor och övervakar, att envar av kommunen omhändertagen understödstagare erhåller den folkpension, var till han är berättigad. Vidare innehåller byrån för stadens räkning pensionstillägg eller understöd, som utgå till å stadens anstalter intagna understödstagare.

Aktuarie (18).

Vakant, *tj. Carlsson, B. A. B.*; mottagnings-tid: 10—12.

En *kontorsskrivare* (9), en *kontorsskrivare* (7), en *extra assistent* (3,300 kr.), ett *extra biträde* (1,980 kr.).

Förste vaktmästare (7).

Holmström, C. Hj.

Två *vaktmästare* (6), tre *extra vaktmästare* (2,400—2,100 kr.), tre *vaktmästarbiträden* (1,200—900 kr.).

Tjänstemän, som på grund av förordnanden å andra tjänster åtnjuta tjänstledighet.

Bokhållare (13).

Helin, M. S. (se sid. 159, 177), **Berg, E. A. G.** (se sid. 155), **Brisenius, O. A.** (se ovan), **Jacobsson, C. M.** (se sid. 154), **Holmberg, F. N. G. R.** (se sid. 178), **Hallberg, E. G.**, tf. (se sid. 178).

Fattigvårdsnämndens distriktsbyråer och församlingarnas fattigvårdsstyrelser.

Inom var och en av huvudstadens territoriella församlingar skall finnas särskild fattigvårdsstyrelse, med undantag för Jakobs och Johannes församlingar, vilka hava gemensam fattigvårdsstyrelse, samt för Katarina församling, som uppdelats på två styrelser.

Fattigvårdsstyrelse skall utses för kalenderår av fattigvårdsnämnden och utgöras av minst fem och högst sju ledamöter jämte två eller tre suppleanter. Varje styrelse skall årligen inom sig utse ordförande och vice ordförande samt kassaförvaltare för under styrelsens förvaltning stående fonder. Minst en ledamot skall vara kvinna. Vid fattigvårdsstyrelsens sammanträde äga fattigvårdsdirektören samt församlingens kyrkoherde eller dennes ställföreträdare närvara samt deltaga i överläggningarna.

Det tillkommer fattigvårdsstyrelserna, var och en inom sitt område, att utöva tillsynen över och omvårdnaden om sådana fattiga, som icke åtnjuta vård å anstalt. Vidare åligger det fattigvårdsstyrelse

a) att mottaga och bereda sådana ansökningar om fattigvård eller annat understöd, vilka icke avse inträde å vårdhem, försörjningshem eller asylor för husvilla, samt med anledning därav

avgiva utlåtande eller, jämlikt fattigvårdsnämndens bemyndigande, fatta beslut;¹⁾

b) att vaka över att beviljat understöd behörigen användes;

c) att i de fall, där styrelsen beviljat fattigvård, tillse, att fattigvårdssamhällets anspråk på gottgörelse hos den, som åtnjutit fattigvård eller har försörjningsplikt mot sådan person, varda bevakade;

d) att hos delegerade för understödsärenden göra anmälan om sådana fall, där åtgärder böra vidtagas för utfärdande av arbetsföreläggande eller för hemsändning av understödstagare;

e) att i samråd med sjukhusavgiftsdelegerade besluta om fri sjukhusvård;

f) att i fall, då enligt donationsbrev eller annat förordnande donationer eller andra tillgångar skola förvaltas av fattigvårdsstyrelse, jämväl, där ej annat är föreskrivet, förordna om de understöd, som skola av dessa tillgångar utgå;

g) att avgiva utlåtanden i frågor, som av fattigvårdsnämnden, delegerade för understödsärenden, fattigvårdsdirektören eller fattigvårdsinspektören hänskjutas till styrelsens prövning; samt

h) att till fattigvårdsnämnden, dess delegerade, fattigvårdsdirektören eller fattigvårdsinspektören göra de framställningar, som finnas påkallade.

Fattigvårdsstyrelsen skall sammanträda på kallelse av ordföranden, så ofta denne finner nödigt.

Staden är indelad i fattigvårdsdistrikt, vart och ett omfattande en eller flera fattigvårdsstyrelser områden. Antalet distrikt har av stadsfullmäktige bestämts till nio, varav ett provisoriskt. Beträffande fattigvårdsdistriktens omfattning hänvisas till sid. 153—158.

Inom varje fattigvårdsdistrikt finnes en distriktsbyrå med viss anställd personal under ledning av en byråföreståndare.

Föreståndare för distriktsbyrå har att bereda och föredraga alla ärenden, som skola handläggas av fattigvårdsstyrelse, tillhörande distriktet, och är styrelsens verkställande organ. Han äger att mellan fattigvårdsstyrelsens sammanträden fatta de beslut och vidtaga de åtgärder, som eljest ankomma på styrelsen men ej tåla uppskov. Enligt instruktionen för föreståndarna för Stockholms stads fattigvårds distriktsbyråer skall det, bland annat, särskilt åligga föreståndarna att mottaga alla ansökningar om understöd från personer, som vistas i fattigvårdsdistriktet, i den mån ansökningarna ej skola ingivas till fattigvårdsnämndens expedition, och att utlämna beslutade understöd å bestämda tider; att utfärda medellöshetsintyg och hemortsrättsbevis; att bevaka fattigvårdssamhällets anspråk på gottgörelse hos annat samhälle för fattigvård, som utgivits genom distriktsbyrån och vidtaga härför erforderliga åtgärder, i den

mån ärendena ej skola handläggas av ombudsmansexpeditionen; att efter beslut av fattigvårdsnämndens delegerade för understödsärenden eller av fattigvårdsstyrelse uttaga gottgörelse för lämnad fattigvård hos den, som åtnjutit fattigvården eller har försörjningsplikt mot sådan person, i den mån ärendena ej skola handläggas av ombudsmansexpeditionen; att tillhandaga allmänheten med råd och upplysningar rörande offentlig och enskild hjälperksamhet samt att föra distriktsbyråns räkenskaper.

Ansökning om fattigvård eller annat understöd ingives till distriktsbyrån i det fattigvårdsdistrikt, där sökanden vistas; mottagning varje helgfri dag å tid, som bestämmes av fattigvårdsnämnden (jfr dock nedan). Utredningen av understödsfrågorna skall verkställas av särskilda tjänstemän, assistenter, samt delvis även av diakonissor och fattigvårdssystrar.

För mottagande av ansökningar om arbete eller understöd åt arbetsföra personer, som äro ofrivilligt arbetslösa, gäller en provisorisk ordning fr. o. m. den 1 mars 1933 (se sid. 158, arbetslöshetsbyråer).

Författningar. Stadens indelning i fattigvårdsdistrikt, fastställd av fattigvårdsnämnden 7 juni 1932. Instruktion för föreståndarna för fattigvårdens distriktsbyråer, fastställd av fattigvårdsnämnden 12 juli 1932. Instruktion för förste assistenter, fastställd av fattigvårdsnämnden 18 okt. 1932. (Beträffande författningar i övrigt angående fattigvården hänvisas till sid. 148).

Stat år 1934 (inberäknat fattigvårdsnämndens expedition; se ovan). Utgifter: 13,373,950 kr. (därav till understöd 11,750,000 kr.); inkomster: 25,566 kr.

Avlöningar m. m. Extra bokhållare: 3,600—3,060 kr.; förste assistenter: avlöning som assistent jämte tilläggsarvode 600 kr.; assistenter: ordinarie lönegrupp 10, dessutom arvode 240 kr., extra 3,900—2,160 kr., dessutom extra arvode 240—120 kr.; kontorskrivare (kassörer): 3,600—2,700 kr.; kontorsbiträden: 2,100—1,860 kr. Diakonissor: fattigvårdsstyrelse erlägger årligen till diakonissanstalten för varje diakonissa 1,000 kr. samt utbetalar till diakonissan 1,280 kr. i kostpenningar jämte rörligt tillägg härå, varjämte hon åtnjuter möblerad bostad och bränsle samt fri skatt. Fattigvårdssystrar: lönegrupp 6. Till fattigvårdssystrarna i Bromma utgår halva avlöningen från hälsovårdsnämnden (jfr sid. 109).

Distrikt I

(omfattande Brännkyrka och Enskede församlingar).

Brännkyrka församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Engzelius, f. Hansson, Ester K., fru; Ferb, K. P. E., lagerbiträde; Larsson, C. A., förman;

¹⁾ Gäller icke t. v. beträffande arbetslöshetsärenden, se sid. 159.

FVN

Lindquist, C. G. A., aktuarie; Lindskog, H. J., kyrkoherde, vice ordf.; Wallin, J. A., distriktsuppbördsman, ordf.; Wiklander, N. A., poliskommissarie.

Suppleanter: Andersson, K. G., verkmästarbiträde; Henriksson, G. H. M., bagare; Öhlander, H. A. G., klockare.

Diakonissor.

Nylander, Anna V. (bostadstel. Stuvsta 3 11); Söderholm, Elsa K. (bostadstel. Liljeholmen 1 80); mottagning: alla vardagar 9—10, församlingshuset, Liljeholmen, Stockholm 9; t. Liljeholmen 1 28.

Enskede församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Eriksson, E. G. F., stereotypör; Johansson, K. W., telefonreparatör; Johansson, K. A., lantbrukare; Lindqvist, G. R., redaktör, stadsfullm., vice ordf.; Ljungberg, I., vice värd, ordf.; Lyssander, M. L. (Mia), folkskollärarinna; Månsson, f. Hjorth, Hanna K., fru.

Suppleanter: Horn, Stina U. M., föreståndarinna; Karling, f. Andersson, Ida H., fru; Liljeholm, C. G. M., byggnadsarbetare.

Fattigvårdssystem (6).

Breden, Ingeborg C. (bostadstel. Enskede 9 40); mottagning: alla vardagar 9—10, Kyrkogårdsvägen 43, Enskede 1; t. Enskede 29 70.

Distriktsbyrå (I).

Församlingshuset, Liljeholmen, Stockholm 9; t. Liljeholmen 1 27 och 2 23; expeditionstid: 9—11.

Filialbyrå: Kyrkogårdsvägen 43, Enskede 1; t. Enskede 8 58.

Byråföreståndare

(5,700 kr.).

Sandberg, E. T. G.; mottagningstid: 9—11; t. Liljeholmen 51.

En *extra bokhållare*, två *förste assistenter*, sju *assistenter*, en *kontorsskrivare*, fyra *kontorsbiträden*, två *vaktmästare*.

Distrikt II

(omfattande Högalids församling).

Högalids församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Andersson, K. E., filare; Axi, S. G. E., fängelse-direktör, stadsfullm., vice ordf.; Claesson, f. Fagerström, Anna M., fru; Claesson, E. L., kontorsskrivare, kassaförvaltare för styrelsens fonder; Harling, Anna H. M., f. d. bankkassör; Lindström, K. O., bryggeriarbetare, ordf.; Rönnell, E., f. d. folkskollärare.

Suppleanter: Ahlström, f. Karlström, A. E. Elsa E., fru; Fridenborg, S. K., filare; Palm, f. Eriksson, E. Wilhelmina, fru.

Diakonissor.

Andersson, Anna (bostadstel. 41 89 80); Claesson, Ruth D. C. (bostadstel. 41 89 85); mottagning: alla vardagar 9—10, Hornsgatan 110, Sö.; t. 43 01 00.

Distriktsbyrå (II).

Hornsgatan 110, Sö.; t. 40 13 82, 40 14 58; expeditionstid: 9—11.

Byråföreståndare

(6,300 kr.).

Helin, M. S., tjl., tf. Jacobsson, C. M.; mottagningstid: 9—11; t. 40 14 06.

En *extra bokhållare*, en *förste assistent*, fyra *assistenter*, en *kontorsskrivare*, tre *kontorsbiträden*, en *ordningsvakt*.

Distrikt II a

(omfattande Maria församling och norra delen av Katarina församling).

Maria församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Anderberg, G. H. A., tf. tjänstesekreterare, ordf.; Bäckman, G. O., förste vaktmästare, kassaförvaltare för styrelsens fonder; Kulin, H. V., chaufför; vice ordf.; Masreliez, Anna M. E., fröken; Nordgren, f. Johansson, Anna V., fru.

Suppleanter: Haholin, K. E. E., eldare; Karling, K. G., typograf; Möller, J. E., grosshandlare.

Diakonissa.

Nilsson, Selma G. (bostadstel. 40 77 32); mottagning: alla vardagar 9—10, Repslagargatan 14, Sö.; t. 40 47 27.

Norra Katarina församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Hillström, J. A. A., utkörare, vice ordf.; **Jonsson**, F. V. K., förman, ordf.; **Lund**, K. (Stina), fröken; **Wallman**, P. E. G., montör; **Wikland**, f. Roosvall, Dagmar M. V., fru.

Suppleanter: **Johansson**, f. Jansson, Signe O., fru; **Wenker**, G. E., kamrerare; **Öhman**, K. R., instrumentmakare, kassaförvaltare för styrelsens fonder.

Diakonissa.

Ekberg, Elna M. K. (bostadstel. 23 34 05); mottagning: alla vardagar 9—10, Repslagargatan 14, Sö.; t. 40 47 27.

Distriktsbyrå (II a).

Repslagargatan 14, Sö.; t. 40 47 28, 41 55 83; expeditionstid: 9—11.

Byråföreståndare

(5,700 kr.).

Simson, C. G:son; mottagningstid: 9—11; t. 40 47 49.

Bokhållare (13).

Runström, H. R.

En *förste assistent*, fem *assistenter*, en *kontorsskrivare*, tre *kontorsbiträden*, en *ordningsvakt*.

Distrikt III

(omfattande södra delen av Katarina församling).

Södra Katarina församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Brolin, T. E., kassadirektör; **Brunzell**, O., möbelhandlare, stadsfullm.; **Carlsson**, H. T., slöjd-lärare, ordf.; **Qvist**, J. K., arbetare, stadsfullm., vice ordf.; **Svensson**, Anna V., andra assistent; **Valdén**, G. F., syssloman, kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Zetterberg**, G. R. H., assistent.

Suppleanter: **Johansson**, G. E., kommunalarbetare; **Lindberg**, W. D., konditor; **Nilsson**, J. A., lagerarbetare.

FvN

Diakonissor.

Wallstén, Beda M. (bostadstel. 41 38 51). **Carlstedt**, G. Valborg, K. (bostadstel. 40 04 49); mottagning: alla vardagar 9—10, Allhelgonagatan 14, Sö.; t. 40 62 77.

Distriktsbyrå (III).

Allhelgonagatan 14 eller Götgatan 94, Sö.; t. 40 43 95, 41 38 13; expeditionstid: 9—11.

Byråföreståndare

(5,700 kr.).

Larsson, E. H.; mottagningstid: 9—11; t. 40 08 32.

Bokhållare (13).

Grünberger, S., tf.

En *förste assistent*, sju *assistenter*, en *kontorsskrivare*, tre *kontorsbiträden*, en *ordningsvakt*.

Distrikt IV

(omfattande Sofia församling).

Sofia församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Agvald, R. V., överlärare; **Collini**, f. Wernström, Karin I. A., fru; **Eriksson**, O. H., statistikförare, vice ordf.; **Gustafsson**, f. Johansson, Ester E., fru; **Johansson**, A. J., elektriker; **Johansson**, K. V., filare, ordf.; **Palmér**, B. J. S., banktjänsteman, kassaförvaltare för styrelsens fonder.

Suppleanter: **Gry**, A. P., distriktsuppbördsman; **Nyberg**, Gerda A., textilarbeterska; **Westerström**, J. E. E., yrkeslärare.

Diakonissor.

Persson, Sally M. (bostadstel. 40 00 65), **Andersson**, S. Gudrun I. (bostadstel. 41 59 42); mottagning: alla vardagar 9—10, Erstagatan 34, Sö.; t. 40 10 19.

Distriktsbyrå (IV).

Erstagatan 34, Sö.; t. 40 10 57, 43 34 25; expeditionstid: 9—11.

Byråföreståndare

(6,000 kr.).

Berg, E. A. G.; mottagningstid: 9—11; t. 40 10 12.

FvN

En *extra bokhållare*, en *förste assistent*, fem *assistenter*, en *kontorsskrivare*, en *ordningsvakt*.

Distrikt V

(omfattande S:t Görans och Bromma församlingar).

S:t Görans församlings fattigvårdsstyrelse.¹⁾

Ledamöter.

Allard, O. E., ingenjör, vice ordf.; **Edberg**, f. Janson, V. (Mimmi), fru; **Eén**, O. B. L., föreståndare, ordf.; **Elmgren**, A. H., kanslist; **Runqvist**, G. A. W., direktör; **Wallén**, A. M. V. (Alli), fröken; **Winqvist**, K. M., järnvägs-tjänsteman.

Suppleanter: **Benner**, Astrid S. A., fröken; **Lindholm**, J. F., maskinarbetare; **Ohlsson**, S. E., nattvakt.

Diakonissor.

Nilson, Ester A. K. (bostadstel. 53 18 47), **Axberg**, S. Maria (bostadstel. 53 42 15); mottagning: alla vardagar 9—10, Ernst Ahlgrens Väg 1, K.; t. 53 75 70.

Bromma församlings fattigvårdsstyrelse.¹⁾

Ledamöter.

Andersson, K. A., grundläggare; **Blomqvist**, E. W., typograf; **Dorff**, f. Larsson, Elina W., fru; **Ohlsson**, E. O. I., typograf, ordf.; **Tvengström**, A. J., extra förste aktuarie, vice ordf.; **Wickman**, f. Johansson, Laura K., fru; **Wirström**, C. G. A., kassör.

Suppleanter: **Carström**, A. E., spårvägsman; **Holmgren**, G. V., fabrikör; **Johanson**, f. Johansson, Olga A. R., fru.

Fattigvårdssystrar (6)

(gemensamma för hälsovårds- och fattigvårdsnämnderna).

Nord, A. M. (Greta) (östra distr.) (bostadstel. Äppelviken 15 94); mottagning: alla vardagar 9—10, Lövåsvägen 21, Ulvsunda; t. Ulvsunda 1 58.

Persson, Hilma P. (västra distr.) (bostads- och tjänstetel. Bromma 42); mottagning: alla vardagar 9—10, församlingshuset, Bällsta villastad, Sundbyberg.

¹⁾ S:t Görans församlings fattigvårdsstyrelses område omfattar även Stora och Lilla Essingen.

Distriktsbyrå (V).

Ernst Ahlgrens Väg 1, K.; t. 50 43 92, 53 75 74; *expeditionstid*: 9—11.
Filialbyrå: Lövåsvägen 21, Ulvsunda; t. Ulvsunda 1 58; *expeditionstid*: 9—11.

Byråföreståndare

(5,700 kr.).

Lovén, N. W.; mottagningstid: 9—11; t. 50 47 60.

Bokhållare (13).

Sundberg, E. D., tf.

Två *förste assistenter*, fem *assistenter*, en *kontorsskrivare*, fyra *kontorsbiträden*, en *ordningsvakt*.

Distrikt VI

(omfattande Adolf Fredriks, Gustav Vasa och Matteus församlingar).

Adolf Fredriks församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Carlson, C. G., fabrikör, kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Hagardt**, A., kyrkoherde, ordf.; **Sjöström**, f. Viktorsson, A. Maria C., fru; **Wallén**, O. A., spårvägsman; **Åhrberg**, F. A. L., typograf, stadsfullm., vice ordf.

Suppleanter: **Eriksson**, D. P. N., förtroende- man; **Hjelm**, C. A., järnvägstjänsteman; **La- gergren**, Maria S. V., fröken.

Diakonissa.

Forsberg, Anna M. (bostadstel. 10 88 38); mottagning: alla vardagar 9—10, Kammakargatan 13, C.; t. 10 42 37.

Gustav Vasa församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Bjurström, O. V., linjeförman, kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Enqvist**, C. E., posttjänsteman; **Hallström**, K. I. F., tjänste- man, ordf.; **Ingmanson**, O. G., förste kon- trollör; **Schürer von Waldheim**, f. Grönwall, Ruth A., fru, vice ordf.

Suppleanter: **Holmberg**, Agnes V., fröken; **Lundfors**, Hj., posttjänsteman; **Magnusson**, f. Eriksson, Elin, fru.

Diakonissa.

Olson, J. (Nanna) (bostadstel. 30 96 39); mottagning: alla vardagar 9—10, Surbrunnsgatan 61, Va.; t. 32 53 92.

Matteus församlings fattigvårdsstyrelse.*Ledamöter.*

Boström, Clara G., fröken, vice ordf.; **Danielsson**, f. Ahlstrand, H. M. (Stina), fru, kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Eriksson**, E. G., pianoarbetare; **Färnlöf**, J. G., f. d. grosshandlare; **Karlén**, f. Ullman, Anna M. L., fru; **Lindholm**, C. E., tf. kontrollör; **Söderholm**, A. H., järnvägstjänsteman, ordf.
Suppleanter: **Borg**, C. H., svarvare; **Claesson**, E. O., färghandlare; **Porath**, Sally M., fröken.

Diakonissor.

Djurson, E. L. (Lisa) (bostadstel. 38 46 36); **Larsson**, A. K. (Amy) (bostadstel. 38 75 58); mottagning: alla vardagar 9—10, Birkagatan 30, Va.; t. 38 55 11.

Distriktsbyrå (VI).

Surbrunnsgatan 61, Va.; t. 32 48 03, 32 48 57; expeditionstid: 9—11.

Byråföreståndare

(5,700 kr.).

Thurberg, G. O.; mottagningstid: 9—11; t. 32 48 05.

Bokhållare (13).

Werndahl, G. W., tf.

En *förste assistent*, sex *assistenter*, en *kontorsskrivare*, tre *kontorsbiträden*, en *ordningsvakt*.

Distrikt VII

(omfattande Storkyrko-, Klara och Kungsholms församlingar).

Storkyrkoförsamlingens fattigvårdsstyrelse.*Ledamöter.*

Eklund, J. O., specerihandlare, kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Nilsson**, Carl R., ombudsman, stadsfullm., ordf.; **Olsson**, A. E., hamnarbetare; **Winberg**, K. A., förste vaktmästare; **Wiström**, K. O. F., konditor, vice ordf.

Suppleanter: **Adolfsson**, G. A., privatdetektiv; **Johansson**, G. A., hamnarbetare; **Thurnell**, f. Jansson, Agda M. V., fru.

Diakonissa.

Ralf, Hanna F. (gemensam med Klara församling; ang. mottagningstid se nedan).

Klara församlings fattigvårdsstyrelse.**FvN***Ledamöter.*

Erikson, K. M., vaktmästare, kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Martin**, L. G. M., advokat, vice ordf.; **Rung**, K. A. R., mäk-lare; **Stark**, f. Dahlqvist, A. Anna L., fru; **Törnberg**, A. O. Oson, förste reparatör ordf.
Suppleanter: **Hintze**, P. R., typograf; **Stark**, V. M. A., maskinist; **Westerdahl**, E. A., direktör.

Diakonissa.

Ralf, Hanna F. (bostadstel. 21 38 43); mottagning: alla vardagar 9—10, Vattugatan 9, 1 tr. ö. g., C.; t. 11 31 64.

Kungsholms församlings fattigvårdsstyrelse.*Ledamöter.*

Bengtsberg, M. Adèle, fröken; **Bergh**, J. T. A., läroverksadjunkt; **Holm**, J. A., metallarbetare, vice ordf.; **Hübner**, L. O. J., f. d. kapten, kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Karlsson**, A. F., järnarbetare, ordf.

Suppleanter: **Gravenius**, G. V., köpman; **Söderlund**, C. H., järnarbetare; **Wijkmark**, A. R. H., överstelöjtnant.

Diakonissa.

Björklund, Ida S. (bostadstel. 50 01 22); mottagning: alla vardagar 9—10, Bergsgatan 24, n. b., K.; t. 50 00 41.

Distriktsbyrå (VII).

Vattugatan 9, C.; t. 20 25 05 och 20 25 10; expeditionstid: 9—11.

Byråföreståndare

(5,700 kr.).

Claesson, P. J.; mottagningstid: 9—11; t. 20 23 30.

Bokhållare (13).

Söderlindh, C. A. F.

En *förste assistent*, fem *assistenter*, en *kontorsskrivare*, tre *kontorsbiträden*, en *ordningsvakt*.

Distrikt VIII

(omfattande Jakobs, Johannes, Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars församlingar).

Jakobs och Johannes församlingars fattigvårdsstyrelse.*Ledamöter.*

Andersson, K. E., gjutare; **Jonsson**, A., handlande; **Kleman**, f. Pettersson, Dagny A. L.,

FvN

fru, kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Lundkvist**, F., järnsvarvare, ordf.; **Nilsson**, A. H. E., reparatör, vice ordf.

Suppleanter: **Borgström**, E., portvakt; **Lignell**, E., komminister; **Svensson**, K. L., förman.

Fattigvårdssystem (6).

Nilsson, Alma M. (bostadstel. 30 22 57); mottagning: alla vardagar 9—10, Brunnsgatan 18, C.; t. 10 27 29.

Engelbrekts församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Eriksson, E., reseffektmakare, vice ordf.; **Fürstenberg**, f. **Jacobsson**, Mary B., fru, kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Gustafsson**, G. A. V., materialförvaltare; **Johansson**, f. **Nilsson**, J. V. E. (Thora), fru; **Lindgren**, J., kyrkoherde; **Lundh**, E. V. R., ombudsman; **Åkerman**, G. A., kansliråd, ordf.
Suppleanter: **Hed**, K. A., grovarbetare; **Jacobsson**, Signe F., fröken; **Nyberg**, C. J. F., montör.

Diakonissa.

Ahlin, Elly P. (bostadstel. 20 07 43); mottagning: alla vardagar 9—10, Brahegatan 41, Ö.; t. 60 71 33.

Hedvig Eleonora församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Bergendahl, A., f. d. kontorschef, ordf. och kassaförvaltare för styrelsens fonder; **Carlberg**, Hilda A., fröken; **Carlsson**, f. **Lindskog**, Anna R., fru, stadsfullm., vice ordf.; **Carlstedt**, P., fabrikör; **Hedman**, C. E., möbelsnickare.

Suppleanter: **Andersson**, A. H., snickare; **Anderson**, C. H., boktryckare; **Erdmann**, f. **Malm**, E. K. G. (Gertie), fru.

Diakonissa.

Ahlberg, Anna J. V. (bostadstel. 60 04 75); mottagning: alla vardagar 9—10, Brahegatan 41, Ö.; t. 60 71 33.

Oscars församlings fattigvårdsstyrelse.

Ledamöter.

Andersson, A. F., skomakare, vice ordf.; **Blomqvist**, F. O., modellsnickare; **Gezelius**, A., apotekare; **Ohlsson**, A. O., kontorist; **Wed-**

berg, Ebba Ch., fröken, ordf. och kassaförvaltare för styrelsens fonder.

Suppleanter: **Andersson**, E. A. B., rustmästare; **Barthelson**, f. **Werner**, I. J. Maria, änkefru; **Jacobi**, N. A., förste aktuarie.

Diakonissa.

Ahlstedt, Anna E. (bostadstel. 67 07 24); mottagning: alla vardagar 9—10, Banérgatan 25, Ö.; t. 61 30 25.

Distriktsbyrå (VIII).

Brahegatan 41, Ö.; t. 60 71 16, 60 71 42; expeditionstid: 9—11.

Byråföreståndare

(5,700 kr.).

Fredriksson, K. G. A.; mottagningstid 9—11; t. 60 71 26.

Bokhållare (13).

Gummesson, G. A.

En *förste assistent*, sex *assistenter*, en *kontorsskrivare*, tre *kontorsbiträden*, en *ordningsvakt*.

Fattigvårdsnämndens och arbetslöshetskommitténs provisoriska hjälporganisation för arbetslösa.

Med anledning av den omkring årsskiftet 1932/1933 starkt ökade omfattningen av understödsverksamheten i synnerhet i fråga om arbetslösa, framlade den av stadskollegiet tillsatta kommittén för utredning av understödsfrågor (se sid. 288) ett förslag till provisorisk omorganisation av stadens hjälpverksamhet för arbetslösa, som godkändes av stadsfullmäktige den 23 jan. 1933 och som, efter fastställelse av nödig reglementssändring av överståthållarämbetet trädde i kraft den 1 mars 1933 för att gälla tills vidare till den 1 juli 1934. Den provisoriska organisationen innebär i huvudsak, att samtliga fattigvårdsstyrelser och hittillsvarande distriktsbyråer äro befriade från det i reglementet för fattigvården i Stockholms stad innefattade åliggande att mottaga och bereda ansökningar om fattigvård eller annat understöd åt arbetslösa personer, som äro ofrivilligt arbetslösa (jfr sid. 159). Sådana ansökningar skola i stället mottagas å särskilda för bland annat detta ändamål inrättade s. k. arbetslöshetsbyråer och därifrån omedelbart vidareändas till en central beredningsexpedition. Arbetslöshetsbyråerna och den centrala beredningsexpeditionen äro gemensamma för fattigvårdsnämnden och arbetslöshetskommittén.

För den händelse det genom ansökningsens bedrömd visats, att sökanden är arbetsför och ofrivilligt arbetslös, tillkommer det, allteftersom det provas lämpligt, antingen fattigvårdsnämndens delegerade för understödsärenden att omedelbart, utan att yttrande inhämtats av vederbörande fattigvårdsstyrelse, fatta beslut enligt gällande författningar angående fattigvård eller annat understöd, eller arbetslöshetskommittén att fatta beslut angående understöd m. m. enligt gällande kungörelse angående statsbidrag till arbetslöshetshjälp.

För den händelse det visats, att sökanden är oförmögen till arbete eller icke ofrivilligt arbetslös, skall ansökningen ofördröjligen överlämnas till vederbörande distriktsbyrå för bedrömd och beslut i den i reglementet för fattigvården föreskrivna ordning.

Författningar m. m. Reglemente för fattigvården i Stockholm, antaget av SF 14 sept. 1931 och fastställt av ÖA 28 nov. 1931, med provisoriskt tillägg, antaget av SF 23 jan. 1933 och fastställt av ÖA 9 febr. 1933. ÖA:s beslut 13 febr. 1933 ang. särskild ordning för mottagande och beredande av ansökningar om fattigvård och annat understöd åt arbetslösa. K. kung. 26 juni 1933 ang. statlig och statsunderstödd hjälpverksamhet vid arbetslöshet. Av statens arbetslöshetskommission meddelade råd och anvisningar rörande hjälpverksamheten för arbetslösa.

Expedition.

Munkbrogatan 2, St.; t. 23 42 60; expeditionstid: 9—15.

Expeditionen står under omedelbar ledning av direktören hos arbetslöshetskommittén, därvid denne i erforderlig mån fungerar som biträde åt fattigvårdsdirektören resp. fattigvårdsinspektören. Expeditionen är uppdelad på arbetslöshetsbyråernas centralexpedition, beredningsavdelningen och utredningsavdelningen. Såsom kassaavdelning och registeravdelning fungera arbetslöshetskommitténs motsvarande avdelningar.

Direktör: 1)

Helin, M. S.

Beträffande expedition, arbetslöshetsbyråer och personal hänvisas till sid. 177.

Stockholms stads fattigvårdsanstalter.

Enligt av stadsfullmäktige godkända grunder för den fattigvårdsnämnden underställda anstaltsvården för vuxna bör anstalternas klientel fördelas på så sätt att medellösa, orkeslösa äld-

ringar sammanföras å ålderdomshem, medellösa personer med någon arbetsförmåga å försörjningshem och medellösa, som äro i behov av mera varaktig sjukvård, å vårdhem. För bl. a. medellösa personer, som sakna bostad, finnas asylor för husvilla. För omhändertagande av försumliga försörjningspliktiga har nämnden tvenne arbetshem att tillgå. Till stadens fattigvårdsanstalter höra även sinnesslösanstalten Åkeshov samt Lamms hem för behövande blinda, vilka stå under särskilda styrelser.

Fattigvårdsdirektören är chef för fattigvårdsanstalterna med biträde av intendenten.

Upphandlingen av förnödenheter för anstalternas räkning ankommer på särskilda delegerade för upphandlingsärenden, vilka årligen utses av fattigvårdsnämnden till ett antal av minst tre och högst fem ledamöter jämte två eller tre suppleanter. Ärenden beredas och fördrömdas inför upphandlingsdelegerade av intendenten, som även är delegerades sekreterare.

Ansökningar om inträde å fattigvårdsnämndens anstalter skola behandlas av delegerade för understödsärenden (se sid. 150).

Reglementen m. m. Reglemente för Stockholms stads fattigvårdsanstalter, fastställt av fattigvårdsnämnden 22 nov. 1932. Instruktion för Stockholms stads fattigvårdsnämndens anstaltsdelegerade, fastställt av fattigvårdsnämnden 22 nov. 1932. Reglemente för de vid Stockholms stads fattigvårdsanstalter anställda befattningshavare, vilkas löneförhållanden regleras genom kollektivavtal, fastställt av fattigvårdsnämnden 18 okt. 1932, med ändr. 31 dec. s. å. Kollektivavtal 15 mars 1934 ang. löneförhållanden för sköterske- och baderskebiträden, arbets-, köks-, tvätt- och städsköterpersonal vid Stockholms stads fattigvårdsanstalter.

Anstaltsdelegerade.

Anstaltsdelegerade hava till huvudsaklig uppgift att med uppmärksamhet följa förvaltningen av de anstalter, som sortera direkt under fattigvårdsnämnden.

Hallström, K. L. F., tjänsteman, ordf.; **Ljungberg, I.**, vice vörd; **Tvengström, A. J.**, extra förste aktuarie.

Suppleanter: **Hermansson, K. T. E.**, vaktmästare, stadsfullm.; **Théel, f. Roth, Elisif, fru**, stadsfullm., vice ordf.

Delegerade för upphandlingsärenden.

Anderson, Knut H., tjänsteman, stadsfullm., ordf.; **Axi, S. G. E.**, fängelsedirektör, stadsfullm., vice ordf.; **Ljungberg, I.**, vice vörd.

Suppleanter: **Hermansson, K. T. E.**, vaktmästare, stadsfullm.; **Théel, f. Roth, Elisif, fru**, stadsfullm.

1) Avlöning ännu icke fastställd.

FVN

Stockholms stads ålderdomshem.

Ålderdomshemmen hava till ändamål att till vård och underhåll emottaga sådana till Stockholms kommun hörande nödställda, som i följd av hög ålder, bräcklighet eller annan fortfarande anledning äro i behov av ständig hjälp och genom hedrande vandel gjort sig förtjänta att intagas å sådant hem. Intagning å hemmen sker efter remiss från fattigvårdsnämndens delegerade för beviljande av understöd.

Fattigvårdsnämnden antager för hemmen sysslomän samt andra erforderliga biträden.

Reglemente. Fattigvårdsnämndens reglemente för Sabbatsbergs ålderdomshem samt Rosenlunds ålderdomshem med Oscars och Sofias guldbrölloppshem för åldriga makar 30 mars 1920.

Sabbatsbergs ålderdomshem.

Torsgatan 32, Va.; t. 38 56 06, 38 84 46; expeditionstid: 9—16 (lördagar 9—14).

Sabbatsbergs ålderdomshem har f. n. 719 platser, därav 308 avsedda för män och 411 för kvinnor, därtill komma 33 tillfälliga platser.

Å staten för Sabbatsbergs ålderdomshem har jämväl uppförts ålderdomshemmet i Bromma (se nedan).

Instruktioner. Fattigvårdsnämndens instruktion för syssломannen 22 nov. 1932 och styrelsens instruktion för läkaren 23 sept. 1873.

Stat år 1934 (för Sabbatsbergs ålderdomshem jämte ålderdomshemmet i Bromma). Utgifter: 653,930 kr.; inkomster: 86,795 kr.

Sysslomän och kamrerare (19).

Valdén, G. F.; träffas säkrast måndagar, onsdagar och lördagar 10—12.

En *kontorsskrivare* (7), en *extra kontorsskrivare* (3,300 kr.).

Predikant

(2,000 kr.).

Lund, B. A., ständig adjunkt i Gustav Vasa förs. En *organist* och *försångare* (500 kr.).

Läkare

(2,500 kr.).

Schager, K. V. F.

En *maskinist* (9), en *förråds-mästare* (8), en *vaktmästare* (7), två *värmelednings-skötare* (6), en *portvakt* (1,680 kr.), två *sjukvårds-förestånderskor* (7), en *köksförestånderska* (6), två *biträdande sjukvårdsförestånderskor* (4), två *biträdande köksförestånderskor* (4), *tjugnen sköterskor* (3), en *baderska* (2), *fjorton extra sköterskor* (2,160—1,560 kr.). Avlönade enligt kollektivavtal: en *eldare*

(2 b), en *kokerska* (1 c), två *första biträden* (1 b), ett *matsalsbiträde* (1 b), sex *köksbiträden* (1 a), två *städerskor* (1 a).

Ålderdomshemmet i Bromma.

Nära Bromma kyrka (postadress: Ängby); t. Bromma kyrka 59.

Hemmet har 35 platser, därav 20 för män och 15 för kvinnor.

Sysslomän och kamrerare.

Se ovan under Sabbatsbergs ålderdomshem.

En *predikant* (200 kr.).

Föreståndarinnan (6).

Törn, Adèle I. E.

En *kokerska* (1 c), ett *första biträde* (1 b) (båda avlönade enligt kollektivavtal).

Gammelbyns ålderdomshem.

Stureby; t. Stureby 4, 5, 8, 9, 42, 247.

Hemmet är anordnat enligt s. k. kolonisystem, d. v. s. med ett antal friliggande byggnader, grupperade omkring en ekonomibyggnad med kök, matsalar, en mindre sjukavdelning m. m. Första utbyggnaden omfattar, förutom ekonomibyggnad, 9 ålderdomshemsbyggnader¹⁾. I varje byggnad, som består av två våningar, äro inredda cirka 15 rum, avsedda för en eller två personer. Därjämte finnas i varje byggnad dagrum, kaffekök och badrum. Då hemmets syfte är att bereda ett verkligt hem för friska åldringar, har man här frångått systemet med stora salar.

Hemmet har plats för 258 åldringar.

Närmaste uppsikten över och vården av hemmet handhaves tills vidare av syssломannen vid Sabbatsbergs ålderdomshem.

Instruktion. Se under Sabbatsbergs ålderdomshem.

Stat år 1934. Utgifter: 225,785 kr.; inkomster: 26,655 kr.

Sysslomän och kamrerare.

Valdén, G. F. (se även ovan under Sabbatsbergs ålderdomshem); träffas å Gammelbyns ålderdomshem säkrast tisdagar och fredagar 9,30—11.

Ett *extra kontorsbiträde* (1,860 kr.).

Predikant

(500 kr.).

Helén, H. V. J., kyrkoherde i Enskede förs.

¹⁾ Förslag föreligger om hemmets utvidgning med ytterligare 9 dylika ålderdomshemsbyggnader.

Läkare

(1,500 kr.).

Ericsson, V. A.

En *föreståndarinna* (7), en *vaktmästare* (7), en *värmeledningsskötare* (6), en *köksförestånderska* (4), en *biträdande föreståndarinna* (4), fem *sköterskor* (3), sex *extra sköterskor* (1,740—1,560 kr.), en *portvakt* (1,500 kr.); dessutom avlönade enligt kollektivavtal: en *eldare* (2 b), en *gårdskar* (2 a), två *kokerskor* (1 c), tre *köksbiträden* (1 a).

Rosenlunds äldersdomshem.

Skånegatan 1, Sö.; t. 43 04 09, 43 11 06; expeditionstid: 9—16 (lördagar 9—14).

Rosenlunds äldersdomshem är numera i huvudsak inrättat till vårdhem med plats för 664 patienter (därav 332 manliga och 332 kvinnliga). Antalet äldersdomshemsplatser utgör 261 (117 avsedda för män och 144 för kvinnor).

Å samma stat som Rosenlunds äldersdomshem äro jämväl uppförda guldbröllopshemmet och äldersdomshemmen vid Årsta och Skarpnäck (se vidare nedan).

Instruktioner. Styrelsens instruktioner för sysslomanen 1 mars 1889, för predikanten 14 juni 1888 och för läkaren 13 nov. 1901.

Stat år 1934 (för Rosenlunds äldersdomshem jämte guldbröllopshemmet samt äldersdomshemmen vid Årsta och Skarpnäck). Utgifter: 978,440 kr.; inkomster: 128,000 kr.

Syssloman och kamrerare (19).

Broman, H. V.; träffas säkrast 9—11.

Kontorsskrivare (11).

Biltberg, C. H.

En kontorsskrivare (7).

Predikant

(2,000 kr.).

Lundberg, P. I., ständig adjunkt i Högalids förs.

En organist och försångare (500 kr.).

Läkare

(3,000 kr.).

Ingolf, K. A.

En *maskinist* (10), en *trädgårdsmästare* (10), en *förråds-mästare* (9), två *vaktmästare* (7), en *hantverkare* (7), två *värmeledningsskötare* (6), en *värmeledningsskötare*, tillika *vaktmästare* (6), fyra *sjukvårdsförestånderskor* (7), en *köksförestånderska* (6), en *tvättförestånderska* (4), fyra *biträdande sjukvårdsförestånderskor* (4), två *biträdande köksförestånderskor* (4), nio

sköterskor (3), en *baderska* (2), tjugutva *sköterskor* (2,160—1,740 kr.).

Avlönade enligt kollektivavtal: tre *eldare* (2 b), fyra *kokerskor* (1 c), ett *matsalsbiträde* (1 b), fjorton *sköterskebiträden* (1 a), ett *baderskebiträde* (1 a), tretton *köksbiträden* (1 a), sju *städerskor* (1 a), ett *tvättbiträde* (1 a).

Oscars och Sofias guldbröllopshem för äldriga makar (»guldbröllopshemmet»).

Skånegatan 1, Sö.; t. 40 73 09.

Hemmet, som upprättats med anledning av konung Oscar II:s och drottning Sofias guldbröllop, är avsett till beredande av ett hem för fattiga älderstigna makar. Det har plats för 80 par äldreningar.

Syssloman och kamrerare.

Se ovan under Rosenlunds äldersdomshem.

Läkare.

Se ovan under Rosenlunds äldersdomshem.

En *sjukvårdsförestånderska* (7), en *biträdande sjukvårdsförestånderska* (4), en *sköterska* (3), en *sköterska* (1,980 kr.); dessutom avlönade enligt kollektivavtal: ett *sköterskebiträde* (1 a).

Äldersdomshemmet vid Årsta.*Årsta, Liljeholmen, Stockholm 9;**t. Liljeholmen 20.*

Äldersdomshemmet har 63 platser, varav 32 för män och 31 för kvinnor.

Syssloman och kamrerare.

Se ovan under Rosenlunds äldersdomshem.

Läkare

(500 kr.).

Malmgren, G. W. K.

Predikant

(360 kr.).

Lundberg, P. I., ständig adjunkt i Högalids förs.

Föreståndarinna (6).

Hedvall, Signe A., tjf. (tjänstgör vid Rosenlunds äldersdomshem), tjf. Vestman, Astrid A. K.

En *vaktmästare* (7).

Avlönade enligt kollektivavtal: en *gårdskar* (2 a), två *första biträden* (1 b), ett *köksbiträde* (1 a), två *städerskor* (1 a).

Äldersdomshemmet vid Skarpnäck.

Hemmet har 52 platser, varav 40 för män och 12 för kvinnor.

FFVN

Syssloman och kamrerare.

Se ovan under Rosenlunds ålderdomshem.

Läkare

(500 kr.).

Ericsson, V. A.

En *föreståndarinna* (2,400 kr.); dessutom avlönade enligt kollektivavtal: två *första biträden* (1 b), ett *köksbiträde* (1 a), en *städerska* (1 a).

Vårdhemmet Högalid.

Maria Ban- och Wollmar Yckullsgatorna, Sö. (postgirokonton nr 2439; t. 23 25 70; expeditionstid: 9—15 (lördagar samt juni—aug. alla dagar 9—14).

Vårdhemmet Högalid har 1,067 platser, varav 739 å försörjningsavdelningen och 328 å vårdhemsavdelningen.

Å hemmets försörjningsavdelning intagas dels i någon mån arbetsföra män, vilka äro i behov av anstaltsvård, men ej lämpligen böra vårdas å kommunens andra fattigvårdsanstalter, dels nödställda, kommunen tillhörande arbetsföra personer, som sakna stadigt hemvist och önska att intagas å vårdhemmet, dels slutligen även välfredade, avskedade militärer, som tillhört manskapet vid värvad trupp samt inom kommunen befinnas vara i behov av fattigvård; dessa utgöra en särskild underavdelning, kallad militäravdelningen.

Å försörjningsavdelningen intagna personer äro skyldiga att efter sin förmåga förrätta det arbete inom inrättningen, som av syssloman dem anvisas. Arbetet består förnämligast av vedsågning, utearbeten, bakning, tvätt, mangling, skomakeri, skrädderi, snickeri m. m. Även tillredes mat och bakas bröd för de av allmänna fattigvården bespade inom vissa stadens territoriella församlingar.

Å hemmets vårdhemsavdelning intagas endast sådana män, som äro i behov av vård men icke av sjukhusvård. I regel intagas endast sådana personer, som varit intagna å St Eriks sjukhus och därifrån rekommenderats till erhållande av plats å vårdhemmet, ävensom personer, som förut varit intagna å hemmets försörjningsavdelning. Vårdhemmets läkare beslutar i sista hand angående intagning å vårdhemsavdelningen.

Å vårdhemmet mottagas ej personer, som på grund av kropps- eller sinnessjukdom kräva särskild vård och tillsyn, ej heller den, som ej fyllt 18 år. Intagning sker allenast efter remiss från fattigvårdsnämndens delegerade för beviljande av understöd.

Under samma förvaltning som vårdhemmet Högalid stå jämväl vårdhemmet Torkel Knutssonsgatan 22, vårdhemmet Lilla

Nygatan 21 och vårdhemmet Tjärhovsgatan 11 (se vidare nedan).

Reglemente m. m. Fattigvårdsnämndens reglemente för Stockholms stads fattigvårdsanstalter 22 nov. 1932. Instruktion för vid [Stockholms stads arbetsinrättning] anställda tjänstemän och betjante, fastställd av inrättningens styrelse 14 dec. 1905.

Stat år 1934 (för vårdhemmet Högalid jämte filialer). Utgifter: 1,528,030 kr.; inkomster: 784,809 kr.

Syssloman och föreståndare (21).

Brusén, N. G.; t. 43 25 42; mottagningstid: 8—9,30, 11—12.

Assistent (16).

Malm, J. A. F.

Läkare

(7,200 kr.).

Grahn, K. E.

Predikant

(1,400 kr.).

Alner, Hj. P., komminister i Högalids förs.

En *organist och försångare* (500 kr.).

Kassör (15).

Pettersson, A.

Förrådsbokhållare (14).

Ahlner, K. G.

Bokhållare (13).

Johansson, V. E.; Uddén, A. E.; en vakant, t. j. Ekblom, G. E. G.

Två *extra skrivbiträden* (2,160 kr.).

Maskinist (13)

(för verkstärgörsmål 600 kr.).

Melander, S. F.

Tre *biträdande maskinister* (10), fyra *arbetsföreståndare* (10), två *arbetsförmän* (9), tolv *vaktmästare* (7), en *automobilförare* (7), tre *automobilförare* (6), en *barberare* (2,880 kr.), en *köksförestånderska* (7), en *sjuksköterska* (7), fyra *sjuksköterskor* (6), två *extra sjuksköterskor* (2,400 kr.), en *tvättförestånderska* (6), två *biträdande köksförestånderskor* (4), åtta *städerskor* (840 kr.).

Avlönade enligt kollektivavtal: fyra *automobilförare* (2 b), en *första kokerska* (1 d), tre *kokerskor* (1 c), två *matsalsbiträden* (1 b), två *första biträden* (1 b), en *strykerska* (1 b), tjugutre *sköterskebiträden* (1 a), två *baderskebiträden* (1 a), sju *biträden* (1 a).

Vårdhemmet Torkel Knutssons-
gatan 22.

Torkel Knutssonsgatan 22, Sö.; t. 41 45 00.

Hemmet har 130 platser för män.

Syssloman och föreståndare.

Se ovan under vårdhemmet Högalid.

Läkare

(800 kr.).

Grahn, K. E. (se ovan).

En *vaktmästare* (7), en *extra sjuksköterska* (2,400 kr.).

Vårdhemmet Lilla Nygatan 21.

Lilla Nygatan 21, St.; t. 10 57 09.

Hemmet har 135 platser för män.

Syssloman och föreståndare.

Se ovan under vårdhemmet Högalid.

Läkare

(800 kr.).

Grahn, K. E. (se ovan).

En *extra vaktmästare* (2,640 kr.), en *extra sjuksköterska* (2,400 kr.), tre *matutdelerskor* (I c), fem *städerskor* (840 kr.).

Vårdhemmet Tjärhovsgatan 11.

Sivertska kasernen, Tjärhovsgatan 11, Sö.; t. 40 78 15.

Hemmet har 64 platser för män.

Syssloman och föreståndare.

Se ovan under vårdhemmet Högalid.

Läkare

(800 kr.).

Grahn, K. E. (se ovan).

En *extra vaktmästare* (2,640 kr.), en *extra sjuksköterska* (tillika anställd vid vårdhemmet Lilla Nygatan 21).

Asylerna för husvilla och de mindre vårdhemmen.

Expeditionen.

Tjärhovsgatan 28, Sö.; t. 40 88 45, 41 45 92; expeditionstid: 9—16, lördagar 9—14.

Asylerna för husvilla ävensom de s. k. mindre vårdhemmen stå under gemensam förvaltning. Närmaste uppsikten över och vården av dessa anstalter handhaves av en av fattigvårdsnämnden utsedd syssloman.

Reglemente. Fattigvårdsnämndens reglemente för [Stockholms stads barnhärberge, spädbarnshem] och asyl för husvilla jämte tillhörande natthärberge 30 mars 1920.

Stat år 1934. Utgifter: 26,200 kr.

Syssloman

(som i lönegrupp 19).

Silfversparre, C. G. C:son; träffas säkrast 9—11.

En *kontorsskrivare* (7), en *extra kontorsskrivare* (3,300 kr.), ett *extra kontorsbiträde* (1,980 kr.).

Stockholms stads asyl för husvilla.

Asylerna för husvilla (barnasylor samt upptagningshärberge) hava till ändamål att bereda tillfälligt skydd åt medellösa eller mindre bemedlade personer, som (särskilt vid flyttningstider) äro i saknad av bostad, företrädesvis sådana, som tillhöra Stockholms kommun. Intagning å barnasylorna sker efter remiss av fattigvårdsnämndens remissexpedition och å upptagningshärbergena efter remiss av konsulentexpeditionen vid fattigvårdsnämndens och arbetslöshetskommitténs provisoriska hjälporganisation för arbetslösa (se sid. 151 och 178).

Å staten för asylerna för husvilla finnes jämväl uppfört anslag till värme- och läsestugor.

Stat år 1934. Utgifter: 240,010 kr.; inkomster: 31,171 kr.

Läkare

(arvode för båda sammanlagt 3,600 kr.).

Hultkvist, G. E. (för barnasynen vid Åsögatan 44 och upptagningshärberget vid Östgötagatan 61 och 63); **Gyllensvärd, C. E.** (för barnasynen vid Sabbatsbergsvägen).

Barnasynen vid Sabbatsbergsvägen, Va.¹)

Tel. 38 57 02.

Asynen är avsedd för mödrar, som åtföljas av barn under 3 år, ävensom för ensamstående gossar, som icke fyllt 12 år, och flickor, som icke fyllt 16 år. De sistnämnda kategorierna äro emellertid avsedda att successivt överflyttas till barnavårdsnämndens barnhem, i den mån plats där kan beredas för dem. Asynen rymmer 122 personer, därav 25 platser för mödrar och 97 för barn.

¹) Barnavårdsnämnden har framlagt förslag angående uppförande av ett nytt barnhem vid Nyboda i Bränkyrka, vilket skulle ersätta de mindre barnhemmen (se sid. 219) samt fattigvårdsnämndens barnasylor.

FvN

Föreståndarinna (7).

Christiansen, Ellen M.

En *vaktmästare* (7), en *värmelednings-skötare* (6), en *biträdande föreståndarinna* (4), en *köksförestånderska* (3), fem *barn-sköterskor* (2), två *extra barnsköterskor* (1,440 kr.), en *portvakt* (900 kr.); dessutom avlönade enligt kollektivavtal: två *första biträden* (1 b).

Barnasyslen vid Åsögatan 44, Sö.¹⁾

Tel. 41 58 66.

Asylen, som är avsedd för samma kategorier som asylen vid Sabbatsbergsvägen, har 120 platser, därav 30 för mödrar och 90 för barn, däri inberäknat det antal platser, som tidigare disponerades av asylen för fattiga barnaföderskor ej tillhörande Stockholms kommun (»landsasylen»).

Föreståndarinna (7).

Karlberg, E. K. (Connie).

En *vaktmästare* (7), en *värmelednings-skötare* (6), en *biträdande föreståndarinna* (4; nuvarande innehavaren åtnjuter avlönning enligt 6:e lönegruppen), en *köksförestånderska* (3), fem *barnsköterskor* (2), två *extra barnsköterskor* (1,560—1,440 kr.), en *portvakt* (900 kr.); dessutom avlönade enligt kollektivavtal: två *första biträden* (1 b).

Uppagningshärbarget vid Östgötagatan 61 & 63, Sö.

Tel. 41 54 08.

Härbarget, som är avsett för arbetslösa arbetsföra män, har plats för 72 personer. Logerar i upptagningshärbargena äro skyldiga att utföra visst förelagt arbete, för vilket ersättning lämnas.

Föreståndare (8).

Person, E. R. L.

Två *vaktmästare* (7), en *husmoder* (4), en *extra vaktmästare* (1,980 kr.), en *portvakt* (900 kr.); dessutom avlönat enligt kollektivavtal: ett *första biträde* (1 b).

Uppagningshärbarget Åsö-
gatan 141, Sö.

Tel. 40 02 64.

Härbarget, som är av tillfällig natur, är avsett för samma klientel som upptagningshär-

¹⁾ Barnavårdsnämnden har framlagt förslag angående uppförande av ett nytt barnhem vid Nyboda i Brännkyrka, vilket skulle ersätta de mindre barnhemmen (se sid. 219) samt fattigvårdsnämndens barnasylar.

bärgat vid Östgötagatan. Härbarget har 75 platser.

Personal.

En *föreståndare* (2 a) (avlönning enligt kollektivavtal), två *extra vaktmästare* (1,740 kr.), en *portvakt* (900 kr.).

Värme- och läsestugor.

Gamla Brogatan 49 A, C.; t. 10 54 09; Brännkyrkagatan 95, Sö.; t. 41 11 63; Bondegatan 44, Sö.; t. 40 43 20; Snickarbacken 6, C.; t. 10 35 69.

Värme- och läsestugor pläga i mån av behov inrättas under den kallare årstiden. Under vintern 1933—1934 äro fyra sådana inrättade.

Personal.

Åtta *vaktmästare* (tillfälligt anställda för vinternånaderna).

Stockholms stads mindre vårdhem.¹⁾

Stat år 1934. Utgifter: 467,475 kr.; inkomster: 43,230 kr.

Predikanter

(1,600 kr.).

Dahl, H. H., ständig adjunkt i Katarina förs. (för vårdhemmen å Södermalm); Skoglund, S. A. G., kyrkoadjunkt i St Görans förs. (för vårdhemmen Kungsholmsgatan 69 och Lilla Gråbergsgatan 1).

Vårdhemmet Bondegatan 23.

Bondegatan 23, Sö.; t. 41 43 30.

Hemmet har 150 platser för kvinnor.

Läkare

(1,500 kr.).

Engström, R. O.

Föreståndarinna (6).

Eriksson, Frida C. Z.

En *vaktmästare* (7), två *sjuksköterskor* (6), en *extra arbetsförestånderska* (2,340 kr.); dessutom avlönade enligt kollektivavtal: nio *sköterskebiträden* (1 a).

¹⁾ En större fattigvårdsanstalt av vård- och försörjningshemskaraktär (med ca 600 platser), avsedd att ersätta flertalet av de nuvarande mindre vårdhemmen, är f. n. jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 1 april 1932 under uppförande å egendomen Svedmyran vid Stureby (mitt emot Gammelbyns ålderdomshem).

Vårdhemmet Kungsholmsgatan 69.
Kungsholmsgatan 69, K.; t. 50 00 21.
Hemmet har 72 platser för kvinnor.

Läkare
(500 kr.).

Mellner, K. A. A.

Föreståndarinna (6).

Vakant, t. j. f. *Lundberg*, H. M. (Maja).

Fem *sköterskebiträden* (1 a) (därav ett gemensamt med vårdhemmet Lilla Gråbergsgatan 1; samtliga avlönade enligt kollektivavtal).

Vårdhemmet Lilla Gråbergsgatan 1.
Lilla Gråbergsgatan 1, Va.; t. 11 20 31.

Hemmet har 52 platser för kvinnor.

Läkare
(500 kr.).

Mellner, K. A. A.

Föreståndarinna (6).

Möller, Elsa L.

Ett *sköterskebiträde* (1 a) (avlöning enligt kollektivavtal).

Vårdhemmet Tjärhovsgatan 28.

Tjärhovsgatan 28, Sö.; t. 41 45 92.

Hemmet har 72 platser, därav 40 för kvinnor och 32 för män.

Läkare
(500 kr.).

Engström, R. O.

Föreståndarinna
(2,400 kr.).

Ringh, Ingeborg E.

En *vaktmästare* (7); dessutom avlönade enligt kollektivavtal: fem *sköterskebiträden* (1 a) (därav ett gemensamt med vårdhemmen Bondegatan 23 och Södermannagatan 2).

Vårdhemmet Roslagsgatan 65
(Bellevue).

Roslagsgatan 65, Va.; t. 38 78 39.

Hemmet består av en avdelning om 18 platser för havande kvinnor samt en nattasyl för kvinnor med 8 platser.

Läkare
(500 kr.).

Engström, R. O.

Föreståndarinna (6).

Hedgren, Sofia E.

En *gårdskar* (2 a), en *kokerska* (1 e), två *arbetsbiträden* (1 a), därav ett med avkortad tjänstgöring (samtliga avlönade enligt kollektivavtal).

Vårdhemmet Södermannagatan 2.

Sivertska kasernen, Södermannagatan 2, Sö.; t. 43 48 40.

Hemmet har 72 platser för kvinnor.

Läkare
(1,000 kr.).

Engström, R. O.

Föreståndarinna (6).

Ljunberg, f. Gunnerbeck, A. Elisabeth, t. j. f. Johansson, Kerstin M.

Två *sjuksköterskor* (2,400 kr., därav en tjänstgör som avbytare vid vårdhemmen); dessutom avlönade enligt kollektivavtal: nio *sköterskebiträden* (1 a), en *städerska* (1 a).

Sinnesslöanstalten Åkeshov.

Åkeshov; postadress: Ulvsunda; t. Ulvsunda 102.

Anstalten, som är av k. m. t. för sitt ändamål godkänd, står under medicinalstyrelsens överinseende och under närmaste tillsyn av överinspektören för sinnesslövården i riket. Statsbidrag utgår halvårsvis med högst 180 kr. för en var av det antal obildbara sinnesslöa, som i medeltal för dag under nästföregående halvår vårdats å anstalten. Anstalten har 50 platser för män.

Styrelsen för anstalten består av fem ledamöter med en suppleant och utses årligen av fattigvårdsnämnden.

Författningar. K. kung. ang. understöd av statsmedel åt anstalter för obildbara sinnesslöa 24 okt. 1919, med ändr. 18 juni 1927 och 19 dec. 1930. Reglemente för sinnesslöanstalten Åkeshov, fastställt av fattigvårdsnämnden 30 mars 1920.

Stat år 1934. Utgifter: 83,268 kr.; inkomster: 26,020 kr.

Styrelse.

Elmgren, A. H., kanslist; Eneström, Hj. E., överläkare, kassaförvaltare; Jakobsson, U. G. W., roteman, ordf.; Lindley, f. Jonsson, Elin J., fru, vice ordf. och vice kassaförvaltare; Ljungberg, I., vice värd.

Suppleant: Täckholm, T. O., skötare.

Läkare
(1,400 kr.).

Bystedt, I.

FvN Redogörare och protokollsförare

(1,000 kr.).

Josefsson, N. O., kontorsskrivare.

Föreståndarinna (8).

Gustafsson, H. E. (Nora).

En skötare (7), en extra skötare (1,680 kr.), fyra sköterskor (5), en extra sköterska (1,380 kr.), ett biträde åt föreståndarinnan (1,980 kr.); dessutom avlönade enligt kollektivavtal: en kokerska (1 d), två köksbiträden (1 a).

Jacques och Galathée Lamms hem för behövande blind.

Hornsgatan 52, Sö.; t. 41 04 11.

Hemmet har tillkommit på grund av en i testamente av änkefru Galathée Lamm år 1913 till staden gjord donation å ett belopp av 100,000 kr., var till sedermera ytterligare tillkommit donationer av fröknarna Agnes och Ida Lamm å sammanlagt 20,000 kr. Medlen skulle användas till ett hem för behövande blind mot villkor bl. a. att staden upplåte för ändamålet lämpad lokal och omhändertog bestyret med förvaltningen av såväl hemmet som penningmedlen. Det i anledning härav upprättade hemmet är numera inrymt i en staden tillhörig fastighet, Hornsgatan 52.

Hemmets angelägenheter handhavas av en styrelse, bestående av en ordförande och två andra ledamöter jämte tvenne suppleanter, årligen utsedda av fattigvårdsnämnden. Ansökan om inträde i hemmet inlämnas till anstaltens styrelse och skall vara åtföljd av läkarintyg, av vederbörande fattigvårdsdistriktsbyrå (se sid. 153) utfärdat intyg om medellöshet samt prästbetyg. Den å hemmet åtnjutna vården är ej att hänföra till fattigvårdsunderstöd.

Hemmet är t. v. avsett uteslutande för män och har f. n. 9 pensionärer.

Reglemente. Reglemente för Jacques och Galathée Lamms hem för behövande blind, fastställt av fattigvårdsnämnden 20 juni 1916.

Stat år 1934. Utgifter: 14,810 kr.; inkomster: 7,600 kr. (därav 5,500 kr. ränta å donationsmedel).

Styrelse.

Lamm, C. R., ingenjör; von Schultz, f. Wedin, Sigrd E., fru, kassaförvaltare; Wassberg, A., f. d. överlärare, ordf.

Suppleanter: Wedberg, Ebba Ch., fröken; Lundin, f. Nordström, Hanna M., fru.

Protokollsförare

(150 kr.).

Nilson, A., aktuarie.

Föreståndarinna

(2,160 kr.).

Johansson, Anna.

En tjänarinna (2,100 kr.).

Stockholms bispisningsförening.

Värmdögatan 16—18, Sö., t. 40 58 33; Mäster Samuelsgatan 67, C., t. 20 67 67.

Centralkök jämte utspisningslokaler för arbetslösa ungar har hava genom fattigvårdsnämndens försorg anordnats i fastigheterna Värmdögatan 16—18 och Mäster Samuelsgatan 67. För omhändertagande av denna verksamhet har en särskild förening bildats, nämligen Stockholms bispisningsförening, vilken har till ändamål att under samarbete med Stockholms stads fattigvårdsnämnd idka matserveringsrörelse.

Styrelse.

Elmgren, A. H., kanslist; Folcker, J. F., direktör; Karlsson, Victor E., borgarråd, stadsfullm., ordf.

Sekreterare.

Sjöwall, W., marinintendent.

Arbetshem.

Genom 1918 års fattigvårdslag (§ 33) hava landsting och städer, som ej deltaga i landsting, ålagt att upprätta särskilda arbetshem för omhändertagande av dels i någon mån arbetslösa behövande, vilka äro i behov av anstaltsvård, men ej lämpligen kunna emottagas eller behållas å ålderdomshem, försörjningshem eller vårdhem, dels och försörjningspliktiga, vilka jämlikt § 71 i fattigvårdslagen förelagts arbete. Män och kvinnor må ej intagas i samma arbetshem, såvida ej för dem finnas fullständigt skilda avdelningar. Personer under aderton år må ej intagas i arbetshem. Arbetshem skall stå under ledning av en styrelse, som har att besluta om intagning i hemmet, samt vara försett med av konungen fastställt reglemente.

Enligt särskilda kungörelser utgår statsbidrag såväl för uppförande eller inrättande av arbetshem som ock till driftkostnaderna. Det senare bidraget utgår halvårsvis med 250 kr. för var och en av det antal personer, som i medeltal för dag under nästföregående halvår varit intagna å arbetshemmet.

I anledning av omförmälda stadganden i fattigvårdslagen har fattigvårdsnämnden i enlig-

het med av stadsfullmäktige lämnat bemyndigande träffat avtal med kristliga föreningen av unga kvinnor angående upplåtande till arbetshem för kvinnor av den föreningen tillhöriga småbrukskolonien Emaus vid Norrtälje. Enligt avtalet skall anstaltens drift fortfarande handhavas av kristliga föreningen av unga kvinnor, under det att staden för disponerandet av de tillgängliga platserna (12) skall betala dels ett årligt bidrag (för år 1934 4,000 kr.), dels ersättning för vårdkostnaderna för å hemmet intagna personer från Stockholm efter viss dagavgift (för år 1934 3 kr.). Statsbidraget till driftskostnaderna skall av arbetshemmet inlevereras till fattigvårdsnämnden. Reglemente för arbetshemmet Emaus fastställdes av k. m:t den 27 april 1923.

Efter bemyndigande av stadsfullmäktige har fattigvårdsnämnden vidare träffat avtal med svenska diakonsällskapet om inrättande för Stockholms stads räkning av ett arbetshem för män å den av sällskapet för ändamålet inköpta Ösbyholms egendom inom Frötuna socken av Stockholms län. Arbetshemmet, som har plats för 47 personer, drives av diakonsällskapet, mot det att staden lämnar ersättning för driftskostnaderna med dels ett fast garantibelopp av 15,000 kr., dels en dagavgift av 3 kr. för varje å hemmet intagen person från Stockholm. Reglemente för arbetshemmet Ösbyholm fastställdes av k. m:t den 19 dec. 1924.

Sedan genom bestämmelser i 1924 års barnavårdslag barnavårdsnämnden erhållit befogenhet att meddela försumliga underhållsskyldiga arbetsförelägganden, får även denna nämnd disponera platser å de båda ovannämnda arbetshemmen mot ersättning av kostnaderna härför.

Med hänsyn till de av Stockholms stad i förvarande hänseende vidtagna åtgärderna har k. m:t den 15 okt. 1926 tills vidare befriat staden från skyldigheten att själv upprätta arbetshem jämlikt § 33 i fattigvårdslagen.

Arbetarbostadsfonden till minne av den 9 februari 1853.

FVN

Denna fond bildades av bidrag, som nämnda år, i anledning av konung Oscar I:s återställande till hälsan efter en långvarig sjukdom samt födelsen av kronprins Carls son Carl, subskriberades för att användas till uppförande av sunda och tjänliga bostäder åt arbetare. Fonden förvaltas av en styrelse bestående av sex personer, vilka utses för livstid av Stockholms stads fattigvårdsnämnd. Styrelsen väljer inom sig ordförande.

Styrelsen åligger att till förverkligande av det med fondens bildande avsedda ändamål använda de medel, som nu redan finnas och framdeles komma att till fonden inflyta samt i sådant avseende vidtaga alla erforderliga åtgärder. Fondens värdehandlingar och medel förvaras hos fattigvårdsnämnden.

Fondens kapital, som vid början av dess verksamhet var 16,668 rdr banko, hade vid 1933 års slut växt till 1,443,607: 04 kr.

För uppgifter angående fondens fastigheter hänvisas till kommunalkalendern 1933.

Reglemente. Fattigvårdsnämndens reglemente för styrelsen för arbetarbostadsfonden till minne av den 9 februari 1853, fastställt 7 mars 1904, med ändr. 21 mars 1933.

Styrelse.

Eklund, J. M., fabrikör; **Engberg, J. A. A.**, murare, stadsfullm.; **Hallström, K. L. F.**, tjänsteman; **Lindqvist, F. L.**, föreståndare, ordf.; **Ringholm, K. E.**, konsul; **Svensson, G. A.**, byggmästare, stadsfullm., vice ordf.

Protokollsförare.

Berg, L. H., kamrerare.

Stockholms stads nykterhetsnämnd

och i samband därmed stående institutioner.

Nykterhetsnämnden.

Kungsholmstorg 16, 2 tr., K.; t. 23 12 25.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Lagen den 12 juni 1931 om behandling av alkoholister (alkoholistlag) stadgar, att om någon är hemfallen åt alkoholmissbruk och han i följd därav finnes vara farlig för annans personliga säkerhet eller eget liv, eller utsätta någon, som han jämlikt stadgande i lag är skyldig att försörja, för nöd eller uppenbar vanvård eller eljest grovt brista i sina plikter mot sådan person, eller ligga det allmänna, sin familj eller annan till last, eller vara ur stånd att taga vård om sig själv, eller föra ett för närboende eller andra grovt störande levnadssätt, skola åtgärder vidtagas för hans återförande till ett nyktert och ordentligt liv. Detta gäller även, där person, som är hemfallen åt alkoholmissbruk, blivit under de två senast förflytna åren tre eller flera gånger dömd till ansvar för fylleri. Länsstyrelse (överståthållarämbetet) kan, i den ordning lagen föreskriver, förordna om sådan persons intagnings å allmän alkoholistanstalt. Allmän alkoholistanstalt är antingen anstalt, som av staten inrättats för sådant ändamål, eller av landsting, kommun, förening eller stiftelse eller annan anordnad anstalt, som av konungen erkänts såsom allmän alkoholistanstalt. — Hithörande frågor handläggas av kommunens nykterhetsnämnd. Ansökan om internering göres i regel av nykterhetsnämnden men kan även i vissa fall göras av polismyndighet.

Stadens behov av anstaltsplatser är tillgodosett genom disponerandet av platser dels å de erkända enskilda alkoholisthemmen vid Björknäs (adr. Järlåsa), Älvgården (adr. Hedemora), Åsbro (adr. Åsbro) och Hagbyhemmet (adr. Almunge), dels å statens anstalter för vård av alkoholister vid Vengarn (adr. Sigtuna), Svartsjö (adr. Svartsjö) och Landskrona (adr. Landskrona). (Beträffande nykterhetsnämndens inackorderingshem vid Älvsjö se nedan.)

Förutom alkoholistrården har Stockholms stads nykterhetsnämnd till uppgift att handlägga frågor rörande nykterhetstillståndet inom Stockholm ävensom att förvalta de medel, som av stadsfullmäktige anslås till nykterhetens befräm-

jande inom staden eller eljest ställas till nämndens förfogande.

Genom k. förordningen den 14 juni 1917 angående försäljning av rusdrycker hava vissa särskilda uppdrag ålagts nykterhetsnämnden. Sålunda äger nämnden förordna, att rusdrycker icke må utminneras under tre år från beslutets dag till den, som brukar alkoholhaltiga drycker till uppenbar skada för sig eller andra. Vidare skall nykterhetsnämnden genom ett ombud deltaga i besiktning av lokaler, vilka skola användas för detaljhandel med spritdrycker, vin, öl eller pilsnerdricka samt alkoholfria drycker (jfr sid. 39). Jämlikt k. förordning den 8 maj 1925 angående försäljning av vissa alkoholfria och därmed jämförliga drycker har överståthållarämbetet, bl. a. i syfte att erhålla bättre möjligheter till kontroll över s. k. nykterhetskaféer, på hemställan av stadsfullmäktige förordnat, att utskänkning av alkoholfria drycker i Stockholm icke må bedrivas utan av ämbetet meddelat tillstånd. Över ansökan härom skall yttrande inhämtas från nykterhetsnämnden. (Yttranden över framställningar om tillstånd till utskänkning och utminnering av pilsnerdricka avgivas däremot ej av nykterhetsnämnden utan av stadsfullmäktige efter beredning hos fullmäktiges utskänningskommitté; se sid. 60.)

Enligt k. motorfordonsförordningen den 20 juni 1930 skall vidare polismyndigheten före utfärdande av i förordningen omnämnt intyg rörande körkortssökandes nykterhet m. m. höra vederbörande nykterhetsnämnd angående sökandens nykterhetsförhållanden.

Slutligen har nykterhetsnämnden att övervaka nykterhetstillståndet inom kommunen och att för sådant ändamål särskilt genom upplysningar och råd till försäljare söka förebygga missbruk av rusdrycker; att bereda de ärenden, berörande nykterhetstillståndet, vilka av stadsfullmäktige till nämnden remitteras; samt att till stadsfullmäktige göra framställningar om vidtagande av nykterhetsfrämjande åtgärder och avgiva årlig berättelse över nykterhetstillståndet inom kommunen. Ordförande i nykterhetsnämnden eller annan av nämnden utsedd ledamot äger närvara vid styrelsesammanträden hos rusdrycksförsäljningsbolaget i Stockholm (se sid. 323) och deltaga i överläggningarna men ej i beslutet.

Nykterhetsnämnden består av sju ledamöter och tre supplanter, utsedda av stadsfullmäktige för två kalenderår. Av ledamöterna bör minst

en vara läkare samt en representant för den kommunala fattigvården, en för den frivilliga alkoholistvården och en för den organiserade nykterhetsverksamheten inom Stockholm. Nämnden utser inom sig ordförande och vice ordförande. Det borgarråd, under vars föredragningskyldighet nämndens arbetsområde faller (borgarrådet för socialroteln), äger närvara vid dess sammanträden samt deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet. Nämnden utser inom sig delegationer, som handlägga frågor om tvångsinternering av alkoholister m. m.

För granskningen av nämndens förvaltning och räkenskaper utses årligen av stadsfullmäktige tre revisorer med tvenne suppleanter.

Författningar. Lag 12 juni 1931 ang. behandling av alkoholister. K. kung. 27 maj 1932 med vissa närmare bestämmelser rörande alkoholistvården. K. kung. 27 maj 1932 om understöd av statsmedel till nykterhetsnämndernas verksamhet. K. kung. 27 maj 1932 om gottgörelse av statsmedel för vissa kostnader för vård av alkoholister. K. förordn. 14 juni 1917 ang. försäljning av rusdrycker, med ändr. K. förordn. 11 juli 1919 ang. försäljning av pilsnerdricka, med ändr. K. förordn. 8 maj 1925 ang. försäljning av vissa alkoholfria och därmed jämförliga drycker, med ändr. K. motorfordonsförordn. 20 juni 1930. Instruktion för Stockholms stads nykterhetsnämnd, fastställd av k. m:t 19 mars 1920, med ändr. 1 aug. 1930. Instruktion för vissa befattningshavare hos Stockholms stads nykterhetsnämnd, fastställd av nämnden 19 dec. 1929.

Stat år 1934. Utgifter: 142,610 kr.; inkomster: 16,120 kr.

Nykterhetsnämndens ledamöter.

Ordförande.

*Anderson, Knut H., tjänsteman, stadsfullm.

Vice ordförande.

Hedelius, A. H., lärare vid stadens tekniska mellanskola, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Danielsson, T. H., tjänsteman.

*Englund, E. W., aktuarie, stadsfullm.

Lundh-Eriksson, J. A. (Nanna), fru, folkskol-lärarinna, stadsfullm.

Nilsson, Carl R., ombudsman, stadsfullm.

*Tillgren, J., professor, överläkare.

Suppleanter.

Andersson, J. Eric, spårvägsman, stadsfullm.

*Eriksson, J. E. Martin, chaufför, stadsfullm.

Looström, O. L., sekreterare, stadsfullm.

Nykterhetsnämndens delegerade.

Delegerade för handläggning av alkoholistvårdsärenden.

Anderson, Knut H., ordf.; Hedelius, A. H.; Tillgren, J.

Suppleanter: Danielsson, T. H.; Nilsson, Carl R.; Englund, E. W.; Eriksson, J. E. Martin; Andersson, J. Eric; Lundh-Eriksson, J. A. (Nanna); Looström, O. L.

Delegerade för avgivande av yttranden över sökta tillstånd till utskänkning av tillagade alkoholfria och därmed jämförliga drycker.

Danielsson, T. H.; Hedelius, A. H.; Nilsson, Carl R. **Suppleanter:** Andersson, J. Eric; Lundh-Eriksson, J. A. (Nanna).

Delegerade för körkortsärenden.

Eriksson, J. E. Martin; Danielsson, T. H.

Suppleant: Nilsson, Carl R.

Sekreterare

(1,200 kr.).

Moureau, N. C., förste kanslisekreterare; träffas å nämndens expedition måndagar 9—10.

Nykterhetsnämndens revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av 1933 års räkenskaper och förvaltning).

(Jfr sid. 68.)

Axi, S. G. E., fängelsedirektör, stadsfullm., ordf.

Larsson, f. Karlsson, Jenny A. F., fru.

Linde, N., förbundsordförande.

Suppleanter:

Setréus, I. M., kontorist.

Törnblom, V. A., direktör.

Nykterhetsnämndens expedition.

Kungsholmstorg 16, K.; t. 23 12 25; expeditionstid: alla vardagar 10—12 samt dessutom torsdagar 18—19.

Expeditionen fungerar som nämndens beredande och verkställande organ och förestås av en av nämndens inspektörer, vilken förordnats som expeditionsföreståndare.

Instruktioner. Instruktioner för vissa befattningshavare hos nykterhetsnämnden, fastställda av nämnden 19 dec. 1929.

Stat år 1934. Utgifter: 123,450 kr.; inkomster: 4,300 kr.

Expeditionsföreståndare

(720 kr.).

Sällqvist, A. A. (se nedan).

NN

Inspektörer (16).

Sällqvist, A. A. (se ovan); Ölander, A. F.

Biträdande inspektör
(4,800 kr.).

Göransson, G. G.

Inspektris (11).

Löfwall, f. Sundberg, Astrid M. M.

Extra inspektör
(3,600 kr.).

Ahlborg, G. E.

Extra tjänsteman för körkortsärenden.
(3,300 kr.).

Sundberg, N. E. L.

Läkare
(2,400 kr.).

Petrén, D. A.

En *extra kontorsskrivare* (2,460 kr.),
två *extra skrivbiträden* (2,100—1,680 kr.),
två *extra övervakare* (3,200 kr.), en *vaktmästare* (6).

Nykterhetsnämndens inackorderingshem.

Solberga, Älvsjö 1; t. Örby 68.

Nykterhetsnämndens inackorderingshem är avsett för personer, vilka vid utskrivning från alkoholistanstalt eller eljest sakna lämplig bostad.

Vid hemmet, som sålunda är avsett för vård av mindre ingripande natur än internering å alkoholistanstalt, mottagas förutom från alkoholistanstalt utskrivna även andra under nykterhetsnämndens övervakning stående personer, vilka kunna anses i behov av det stöd, som hemmet kan skänka dem. Inackorderad person skall i allmänhet ej kvarbo å hemmet längre tid än sex månader i följd.

Nykterhetsnämnden har för inackorderingshemmet förhyrt en barnavårdsnämnden tillhörig byggnad i Älvsjö. Plats kan där beredas för 15 personer.

Förvaltningen av hemmet har uppdragits åt en särskild av nykterhetsnämnden utsedd styrelse, bestående av tre personer.

Reglemente. Reglemente för Stockholms stads nykterhetsnämnds inackorderingshem, fastställt av nämnden 28 maj 1931.

Stat år 1934. Utgifter: 19,160 kr.; inkomster: 11,820 kr.

Styrelse.

Englund, E. W., aktuarie, stadsfullm.; Kjellberg, Gerda E., prakt. läkare; Nilsson, Carl R., ombudsman, stadsfullm., ordf.

Suppleanter: Andersson, J. Eric, spårvägsman, stadsfullm.; Lundh-Eriksson, J. A. (Nanna), fru, folkskollärarinna, stadsfullm.

Föreståndare
(780 kr.).

Ahlborg, G. E. (se ovan).

En *husmoder* (1,680 kr.), två *biträden* (I b).

Övriga till socialroteln hörande institutioner.

Pensionsnämnderna.

Expeditioner och mottagningar: se nedan resp. ordförande. — Jfr även nämndernas upplysnings- och registerbyrå nedan sid. 175.

Lagen den 30 juni 1913 ang. allmän pensionsförsäkring¹⁾, med senare ändringar (se nedan), stadgar, att varje svensk man och kvinna skall genom erläggande av årliga pensionsavgifter och med bidrag av allmänna medel försäkras till erhållande av pension. Avgifterna från de försäkrade utgå årligen dels med en *grundavgift* å tre kr. av varje arbetsför person fr. o. m. det år, under vilket han fyller 16 t. o. m. det, under vilket han fyller 66 år, dels med en *tilläggsavgift* å två till trettio kr., beroende på vederbörandes till inkomst- och förmögenhetsskatt taxerade inkomst. Undantagna från avgiftsplikt äro vissa ordinarie statstjänstemän med rätt till statlig pension, delägare i vissa pensionsinrättningar m. fl. Grundavgifterna uppbäras i regel i samband med kommunalutskyllerna av kommunerna, som äro ansvariga för beloppens inbetalande till pensionsfonden. Tilläggsavgifterna uppbäras i samband med kronoutsylderna. I Stockholm erläggas, jämlikt k. brevet den 13 juni 1919, även grundavgifterna vid kronouppbördsstämman.

Pensionen utbetalas vid fyllda 67 år, eller vid därförinnan inträffad varaktig oförmåga till arbete, genom postverket och utgöres dels av en för varje försäkrad utgående *avgiftspension*, och i vissa fall av *pensionstillägg*. Pensionsstillägg utgår till pensionstagare, som är till arbete varaktigt oförmögen, och vilkens årsinkomst icke uppgår till visst minimibelopp eller ock har minderåriga barn att försörja. Kostnaden för pensionstilläggen bestrides till $\frac{3}{4}$ av staten och till $\frac{1}{4}$ av landsting och kommuner. Till den som vid 15 års ålder redan är varaktigt arbetsoförmögen, ävensom till den som senare bliver det, men för vilken pensionsavgifter icke erlagts, liksom ock till vissa icke pensionsberättigade personer, vilka äro till arbete varaktigt oförmögna och hava att försörja barn under 15 år, utgår *understöd* enligt för pensionstillägg gällande

grunder. En del övergångsstadganden inskränka de i lagen stadgade pensions- och understödsbeloppen för de närmaste årtiondena.

En var äger dessutom rätt att erhålla försäkring genom *frivilliga* avgifter, varom närmare stadgas i k. kung. den 22 dec. 1927, med senare ändringar.

Folkpensioneringens förvaltningsorgan utgöres dels av ett statens ämbetsverk, *pensionsstyrelsen*, dels av kommunala *pensionsnämnder*. I varje kommun skall finnas en pensionsnämnd. Ordförande och dennes suppleant utses av konungens befallningshavande för fyra år, ledamöterna, till antalet högst sex, jämte lika många suppleanter, utses i stad av stadsfullmäktige, likaledes för fyra år (hälften avgår vartannat år). Därjämte äger pensionsstyrelsen utse ombud hos nämnderna samt vissa instruktionsombud. Valbar till ordförande och ledamot i pensionsnämnd är en var inom kommunen boende man och kvinna, som uppnått myndig ålder; är i besittning av medborgerligt förtroende och råder över sig och sitt gods (kommunal rösträtt är således ej nödvändig förutsättning). Pensionsnämnd tillkommer att i första hand pröva pensionsansökningarna och besluta, huruvida sökande äger rätt till pension, och bestämma storleken av den årsinkomst, som skall läggas till grund för eventuellt pensionstilläggs belopp. Själva pensionsbeloppet utträkas av pensionsstyrelsen, som utfärdar pensionsbrev. Pensionsnämnds beslut får överklagas inom trettio dagar hos pensionsstyrelsen. Dess beslut åter kan icke överklagas av enskild men väl av justitiekanslern eller efter dennes medgivande av kommun och pensionsnämnds ordförande hos regeringsrätten.

Genom lag den 14 juni 1918 har vederbörande fattigvårdssamhälle beretts möjlighet att anvisa medel till utdelande av *dels* kommunala pensionstillskott åt personer, vilka uppbära pension eller understöd enligt pensionsförsäkringslagen men ändock finnas vara i behov av fattigvård, *dels* kommunala sjukvårdsbidrag till bestridande, gemensamt med pensionsstyrelsen, av kostnader för åtgärder till förebyggande eller hävande av arbetsoförmåga, med föreskrift att tillskott eller bidrag, som utdelas av dessa medel, icke skola vara att anse såsom fattigvård. De kommunala sjukvårdsbidragens utbetalning m. m. handhaves av pensionsnämndernas upplysnings- och registerbyrå (se sid. 175). Handhavandet och fördelningen av

¹⁾ En utförligare redogörelse för lagens bestämmelser (jämte historik) återfinnes i 1922 års kommunalkalender, sid. 232.

PN

ifrågavarande medel ombesörjes i övrigt av fattigvårdsnämnden och närmast av dess delegerade för understödsärenden (se sid. 150).

Stockholms stad är f. n. indelad i 15 pensionsdistrikt. Arvode utgår enligt stadsfullmäktiges beslut den 15 sept. 1913 och 6 dec. 1915 till ordförande, suppleant för ordförande samt ledamöter med 4 kr. per sammanträde. Dessutom utgår fr. o. m. den 1 juli 1919 och tills vidare enligt stadsfullmäktiges beslut den 5 maj 1919, 1 april 1920 och 19 dec. 1928 till pensionsnämndernas ordförande särskilt arvode (innefattande även anslag till skrivbiträde), beräknat efter 700 kr. för år för vart och ett av 1.—14. pensionsdistrikten och efter 500 kr. för 15. distriktet.

Nuvarande ledamöter och suppleanter i pensionsnämnderna hava utsetts av stadsfullmäktige den 7 och 17 dec. 1931 samt 4 dec. 1933, varjämte kompletteringsval hava ägt rum den 26 sept. och 31 okt. 1932, 1 april, 18 sept., 20 nov., 4 och 20 dec. 1933, samt 8 och 22 jan. 1934. Suppleant inträder vid förfall för viss ordinarie ledamot (vilket här nedan anges genom att suppleanterna uppräknas i samma ordningsföljd som de ledamöter, vilkas resp. ställföreträdare de äro).

Beträffande pensionsnämndernas upplysnings- och registerbyrå se nedan sid. 175.

Författningar. Lag 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring, med ändr. Lag 8 juni 1915 om övergångsbestämmelser i anledning av lagen 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring, med ändr. K. kung. 22 dec. 1927 ang. anordnande av den i 34 § av lagen om allmän pensionsförsäkring omförmälda, på frivilliga avgifter grundade försäkringen, med ändr. K. kung. 5 dec. 1924 ang. sättet och tiden för utbetalning av pension och understöd jämlikt lagen 30 juni 1913 om allmän pensionsförsäkring, med ändr. K. instruktion för pensionsnämnderna 31 dec. 1918. Lag 14 juni 1918 ang. kommunala pensionstillskott och sjukvårdsbidrag.

Stat år 1934. Stadens utgifter för folkpensioneringen: 1,200,000 kr. (därav stadens bidrag till understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring 960,000 kr. och ersättning till allmänna pensionsförsäkringsfonden för oguldna pensionsavgifter 240,000 kr.).

1:a distriktet

(omfattande Storkyrko- och Jakobs församlingar).

Ordförande.

Zetterlund, G. E., fattigvårdsinspektör; t. 20 45 29 (10—12). Mottagning: Stora Nygatan 2 B, n. b. t. v., St., tisdagar 19—20.

Suppleant: Jordman, E., övermaskinist (se nedan).

Ledamöter.

***Fryckstrand, H.**, grosshandlare; **Hellman, J. A.**, hamnfogde; **Jordman, E.**, övermaskinist (se

ovan); ***Lindholm, H. G.**, typograf; ***Lundberg, C. O.**, hamnarbetare; **Olsson, A. E.**, hamnarbetare.

Suppleant: *Nilsson, A. H. E., reparatör; **Kobbe, W. E.**, köpman; **Kock, G. L. B.**, fil. kand.; ***Rosén, E. I.**, snickare; ***Simonsson, S. A.**, kakelugnsmakare; **Borgström, E.**, portvakt.

2:a distriktet

(omfattande Klara och Adolf Fredriks församlingar).

Ordförande.

Lindén, K. J. V., ingenjör. Mottagning: Klara församlingshus, Brunkebergsgatan 10 D, n. b. ö. g., C., måndagar 19—20; t. »Skånska cementgjuteriet».

Suppleant: Asproth, J. K., aktuarie (se nedan).

Ledamöter.

***Asproth, J. K.**, aktuarie (se ovan); **Engström, f. Karlson, A. E.** (Elin), fru; **Ericzén, G. H. J. A.**, verkmästare; **Sjöström, f. Viktorsson, A. Maria C.**, fru; ***Skog, Anna I.**, fru; ***Svensson, D. F.**, förste expeditionsvakt.

Suppleanter: *Kämpe, K. A., byggnadssnickare; **Wallin, E. F. V.**, tjänsteman; **Erikson, E. H.**, fabrikör; **Ståhlberg, M. E.** (Lisa), fröken; ***Hansson, H. S.**, föreståndare; ***Forsblom, L. A.**, hamnarbetare.

3:e distriktet

(omfattande Johannes församling).

Ordförande.

Lignell, E., komminister. Mottagning: Johannes pastorsexp., Kammakargatan 12, Va., torsdagar 18—19; t. 10 71 80, 20 09 09.

Suppleant: Ljungström, A. G., sekreterare (se nedan).

Ledamöter.

***Bellström, N. E. G.**, banktjänsteman; ***Dahl, J. A.**, smed; **Johansson, K.**, möbelsnickare; **Ljungström, A. G.**, sekreterare (se ovan); **Lundkvist, f. Eriksson, M. V.** (Maja), fru; ***Vigren, O. R.**, mekaniker.

Suppleanter: *Månsson, G., diakon; ***Andersson, K. E.**, gjutare; **Tjulander, H. J. A.**, spårvägsman; **Hillierfeldt, K. W.**, spårvägsman; **Rudberg, C.**, tullkontrollör; ***Tholander, Hildur E.**, fröken.

4:e distriktet

(omfattande Gustav Vasa församling).

Ordförande.

Löfgren, A., sekreterare. Mottagning: Matteus folkskola (lärarerrummet), Norrtullsgatan 18, Va., 1:a och 3:e onsdagen i varje månad 19—20.

Suppleant: Ingmanson, O. G., förste kontrollör (se nedan).

* Angiver att vederbörande skall avgå med utgången av år 1935.

Ledamöter.

Björklund, S. S:son, kamrerare; **Ekman**, C. G., bankdirektör; ***Fredrikson**, K. G. A., byråföreståndare; ***Hallström**, K. L. F., tjänsteman; ***Ingmanson**, O. G., förste kontrollör (se ovan); **Olson**, J. (Nanna), diakonissa.
Suppleanter: **Engqvist**, C. E., posttjänsteman; **Svensson**, P., fabrikör; ***Ifwer**, C. J., köpmän; ***Lundqvist**, G. R., linjemästare; ***Falleenius**, C. M. G., amanuens; **Lilliehörn**, P. F. P., revisor.

5:e distriktet

(omfattande Matteus församling).

Ordförande.

Palm, A. A. E., major. Mottagning: uppbördslokalen, Västmannagatan 52, Va., 1:a och 3:e fredagen i varje månad 9—10.

Suppleant: **Eriksson**, E. G. E., järnvägstjänsteman (se nedan).

Ledamöter.

Borg, C. H., svarvare; ***Danielsson**, f. Ahlstrand, H. M. (Stina), fru; **Eriksson**, E. G. E., järnvägstjänsteman (se ovan); ***Forsell**, J. A. S:son, kassör; ***Fries**, N. O. E., kapten; **Nilsson**, P. E., direktör.

Suppleanter: **Porath**, Sally M., korrespondent; ***Nordberg**, V. K., spårvägsman; **Thurberg**, G. O., distriktsbyråföreståndare; ***Wallin**, H. E., kassör; ***Jespersion**, S., fabrikör; **Wiklund**, E. V., komminister.

6:e distriktet

(omfattande Engelbrekts församling samt väster om Sibyllegatan belägen del av Hedvig Eleonora församling).

Ordförande.

Åbergsson, Anna M. A., fröken. Mottagning: kyrksalen, Surbrunnsgatan 10, n. b., Va., torsdagar 12—13.

Suppleant: **Oscarson**, A. V., byrådirektör.

Ledamöter.

***Carlstedt**, P., fabrikör; **Erdmann**, f. Malm, E. K. G. (Gertie), fru; **Jansson**, P. J., arbetsförman; ***Larsson**, L. O., utmätningsman; **Lind**, N. G. C., bokhållare; ***Mellin**, Jetty H. E., församlingsdiakonissa.

Suppleanter: ***Jonsson**, S. E., murare; **Åkerlund**, E. G., tandläkare; **Reinius**, G. P., kommandör; ***Eriksson**, E., reseffektmakare; **Nilsson**, D. E. J., chaufför; ***Grubb**, O. H. I., direktör.

7:e distriktet

(omfattande Oscars församling samt öster om Sibyllegatan belägen del av Hedvig Eleonora församling).

Ordförande.

Falkenberg, C. A., frih., överstelöjtnant. Mottagning: Oscars pastorsexp., Fredrikshovsgatan 3, O., 1:a och 3:e torsdagen i varje månad 18—19; t. 67 19 47.

Suppleant: **Beskow**, J. H. T., förste amanuens.

Ledamöter.

***Andersson**, A. F., skomakare; **Jacobi**, N. A., förste aktuarie; ***Könsberg**, Elsa C., församlingsdiakonissa; ***Lundström**, O. G., lärare vid stadens tekniska mellanskola; **Wallers**, A. E., verkmästare; **Westman**, f. Tillgren, E. Olga C., fru.

Suppleanter: ***Wikander**, f. Althin, Ester T., fru; **Johansson**, K. E. G. V., inkasserare; ***Fröberg**, Eva M., fröken; ***Andersson**, C. A., tillskärare; **Larsson**, K. E., verkmästare; **Cervin**, f. Sandwall, Hulda P., fru.

8:e distriktet

(omfattande Maria församling).

Ordförande.

Högner, E. F. R., byråchef; t. 10 91 25 (17,30—18,30). Mottagning: Maria folkskola, Wollmar Yxkullsgatan 16, 1 tr., Sö., 1:a och 3:e måndagen i varje månad 18—19.

Suppleant: **Viklund**, O. I., förste postassistent.

Ledamöter.

***Andersson**, A. G., avsynare; **Bachman**, C. N., köpmän; ***Ekebohm**, N. K. K., kamrerare; ***Kulin**, H. V., chaufför; **Nilsson**, Selma G., fattigvårdsdiakonissa; **Söderberg**, A. L., flaggunderofficer.
Suppleanter: ***Rinander**, Hedvig N., f. d. lärarinna vid högre folkskolorna; **Norén**, f. Stein, F. C. P. (Riken), fru; ***Zetterlund**, G. E., fattigvårdsinspektör; ***Lindeberg**, K. A. E., reparatör; **Eriksson**, f. Norgren, Josefine K., fru; **Karling**, K. G., typograf.

9:e distriktet

(omfattande Högalids församling).

Ordförande.

Andrée, J. E., notarie; t. Enskede 39. Mottagning: Maria folkskola, Wollmar Yxkullsgatan 16, 1 tr., Sö., 1:a och 3:e onsdagen i varje månad 17,30—18,30.

Suppleant: **Gard**, A. F., advokat.

Ledamöter.

Avén, C. O., f. d. polisöverkonstapel; ***Claësson**, P. J., byråföreståndare; ***Engström**, C. J., järnsvarvare; ***Gustafsson**, f. Andersson, Elin E., fru; **Karlsson**, f. Karlsson, Ester J., fru; **Masreliez**, Anna M. E., fröken.

* Angiver att vederbörande skall avgå med utgången av år 1935.

Suppleanter: Grönberg, B. G., smedsmästare; *Gustafsson, S. A., gjutare; *Hellman, H. R., gjuteriarbetare; *Carlsson, S. L., chaufför; Strömberg, N. E. T., extra förrådsmästare; Andersson, Anna, fattigvårdsdiakonissa.

10:e distriktet

(omfattande Katarina församling med undantag av den del av församlingen, som begränsas av Göt-, Skåne-, Östgöta-, Bonde- och Renstiernasgatorna samt Ringvägen).

Ordförande.

Stagnér, O. N., f. d. folkskollärare. Mottagning: folkskoleexpeditionen, Tjårhovsgatan 15, Sö., torsdagar 16.30—17.30.

Suppleant: Björkman, C. A. J., sekreterare.

Ledamöter.

Andersson, C. Hj., järnsvarvare; *Billberg, A. A., civilingenjör; *Fager, J. M., f. d. kriminalkonstapel; *Nilsson, J. A., lagerarbetare; Söderholm, C. H., verkstadsarbetare; Valdén, f. Karlson, Gerda S., fru.

Suppleanter: Zetterberg, f. Johansson, M. A. K. (Stina), fru; *Molander, S., banktjänsteman; *Dahlin, A., hamnarbetare; *Berglund, O. H., järnvägstjänsteman; Schött, O. E. A., kammarskrivare; Linn, O. G. A., kamrerare.

11:e distriktet

(omfattande Sofia församling samt den del av Katarina församling, som begränsas av Göt-, Skåne-, Östgöta-, Bonde- och Renstiernasgatorna samt Ringvägen).

Ordförande.

Rönnell, E., f. d. folkskollärare. Mottagning: Katarina södra folkskola, Sofiagatan 2, Sö., 2:a och 4:e fredagen i varje månad 18—19.

Suppleant: Dalborg, M., f. d. barnhemsföreståndare (se nedan).

Ledamöter.

Branting, C. H. I., försäljare; *Dalborg, M., f. d. barnhemsföreståndare (se ovan); *Engberg, J. A. A., murare, stadsfullmäktig; *Eriksson, O. H., statistikförare; Johnson, G. A. H., elektriker; Palmér, B. J. S., banktjänsteman.

Suppleanter: Nordfeldt, A. Hj., bokhållare; *Johansson, A. J., elektriker; *Pettersson, N. H., trädgårdsarbetare; *Spångberg, E., föreståndare; Johanson, G. F., f. d. folkskollärare; Nordström, G. V., trävaruhandlare.

12:e distriktet

(omfattande Kungsholms församling).

Ordförande.

Rosén, N. J. O., revisionskommisarie. Mottagning: polishuset, Agnegatan, 1 tr. t. v., K., 1:a och 3:e måndagen i varje månad 19—20.

Suppleant: Winkler, E. S., postmästare (se nedan).

Ledamöter.

*Björklund, Ida S., fattigvårdsdiakonissa; Darke, P. H., exportchef; *Johansson, S. J., förste assistent; Karlsson, A. F., järnarbetare; Simon, C. G:son, byråföreståndare; *Winkler, E. S., postmästare (se ovan).

Suppleanter: *Engcrantz, S. G., järnvägstjänsteman; Andersson, F. O. E., avdelningschef; *Lindstedt, E. G., blomsterhandlare; Forssell, M. M. L. (Maja), skolkökslärarinna; Lindegren, C. Vilhelmina, rosettsömmerska; *Wittholm, f. Ekström, Karin S. L., fru.

13:e distriktet

(omfattande S:t Görans församling).

Ordförande.

Seedoff, A. M. A., fabriksförvaltare. Mottagning: församlingshuset, Arbetargatan 21, K., fredagar 19—20.

Suppleant: Djurling, C. H. E., direktör.

Ledamöter.

*Eén, O. B. L., föreståndare; Hartell, N., snickare; Larsson, f. Karlsson, Jenny A. F., fru; *Nilson, Ester A. K., fattigvårdsdiakonissa; Nilsson, O., ingenjör; *Ståhl, A. E., filare.

Suppleanter: *Pettersson, G. A., tryckeriförman; Runnqvist, G. A. W., direktör; Edberg, f. Janson, V. (Mimmi), fru; *Lambert, A., köpman; Granstedt, P. D., avdelningschef; *Benner, Astrid S. A., fröken.

14:e distriktet

(omfattande Brännkyrka och Enskede församlingar).

Ordförande.

Lundh, J. A., folkskollärare; t. Gröndal 64 (vardagar 10.45—11). Mottagningar: Brännkyrka förs.: församlingshuset, Liljeholmen, 1:a och 3:e onsdagen i varje månad 18—20; t. Liljeholmen 305; Enskede förs.: Kyrkogårdsvägen 43, Enskede, 1:a och 3:e torsdagen i varje månad 18—19; t. Enskede 858.

Suppleant: Sandberg, C. A. J:son, förman.

Ledamöter.

*Ericsson, K. J. E., typograf; *Helle, A. V., folkskollärare; *Hultman, I. M., handlande; Johansson, O. L., f. d. förman; Lindquist, C. G. A., aktuarie; Sundell, J. Hj., stationsförman.

* Angiver att vederbörande skall avgå med utgången av år 1935.

Suppleanter: *Andersson, G., verkstadsarbetare; *Eriksson, J. G., ingenjör; *Nylander, Anna V., fattigvårdsdiakonissa; Holmberg, V., järnvägs-tjänsteman; Lindskog, H. G., hovrätts e. o. notarie; Rydén, O. E., distriktsuppbördsman.

15:e distriktet

(omfattande Bromma församling).

Ordförande.

Norström, K., kontrollör. Mottagning: Atlevägen 9, Nockeby, fredagar 18,30—19,30; t. Nockeby 6 42.

Suppleant: Berg, E. A. G., byråföreståndare.

Ledamöter.

*Almström, H. E., ingenjör; Ingelsson, Hj. F., järnarbetare; *Nord, A. M. (Greta), fattigvårdssyster; Persson, A., järnarbetare; *Pettersson, F. F., vaktmästare; Östlund, K. O., spårvägsmän.

Suppleanter: *Du Rietz, f. Ludin, Alice, fru; Holm, f. Jakobsson, E. K. (Stina) fru; *Videfors, G. J., folkskollärare; Johansson, J. A., vaktmästare; *Eriksson, E. Z., metallarbetare; Persson, Hilma P., fattigvårdssyster.

Pensionsnämndsordförandenas delegerade.

(Med uppgift att dels förbereda vissa ärenden, som skola handläggas av nämndernas ordförande, dels å ordförandenas vägnar tillhandagå stadens myndigheter m. fl. med upplysningar och meddelanden).

Andrée, J. E.; Högner, E. F. R.; Zetterlund, G. E.; en vakant.

Pensionsstyrelsens ombud.

1:a området

(omfattande 1:a—7:e samt 12:e, 13:e och 15:e pensionsdistrikten).

Moberg, O. P., läroverksadjunkt.

2:a området

(omfattande 8:e—11:e samt 14:e pensionsdistrikten).

Haynez, A. I. A., tf. sekreterare hos försäkringsrådet.

Pensionsnämndernas upplysnings- och registerbyrå.

Stora Nygatan 2 B, n. b. t. v., St.; t. 204529; expeditionstid: vardagar 11—14; dessutom tisdagar 19—20 och fredagar (utom juni—aug.) 19—20.

Pensionsnämndernas upplysnings- och registerbyrå har till uppgift att biträda pensions-

* Angiver att vederbörande skall avgå med utgången av år 1935.

nämnderna i deras verksamhet. Till byrån har sammanförts det upplysnings- och expeditiönsarbete, som ankommer å pensionsnämnderna och som utan olägenhet för verksamheten kan handläggas centralt. Pensionsärendenas sakliga prövning handhaves fortfarande av de olika pensionsnämnderna.

Å den centrala byrån finnes tillgängligt ett kortregister över alla de personer, som alltsedan pensionsförsäkringsens tillkomst (fr. o. m. år 1914) i Stockholm sökt eller erhållit pension, varjämte därstädes sammanförts och ordnats de olika pensionsnämndernas arkiv.

Allmänheten erhåller å upplysnings- och registerbyrån kostnadsfritt råd och upplysningar såväl rörande den allmänna pensionsförsäkringen som och beträffande den därmed förenade, av pensionsstyrelsen anordnade sjukvårdande verksamheten. I fråga om sistnämnda verksamhet, som huvudsakligen omfattar kurortsvård och yrkesutbildning, ombesörjer byrån, enligt överenskommande med fattigvårdsnämnden, erforderlig utredning och skriftväxling ävensom uttaltning av beviljade yrkesutbildningsbidrag, stadgad övervakning under utbildningstiden m. m. Byråns tjänstemän biträda i övrigt med upprättande av ansökningar av olika slag, varjämte där tillhandahållas alla erforderliga blanketter och formulär.

Ansökningar om pension kunna inlämnas å byrån, som vidarebefordrar dem till de olika pensionsnämnderna. Byrån biträder även pensionsnämndernas ordförande med vissa expeditionella och mekaniska göromål samt med vissa undersökningar rörande pensionssökande och pensionstagare.

En av byråns huvuduppgifter är att verka för ett bättre fullgörande av den avgiftsplikt, som enligt pensionsförsäkringslagen åligger envar i åldern 16—66 år. I detta syfte har byrån igångsatt viss propagandaverksamhet bland allmänheten rörande pensionsförsäkringen och dess fördelar dels genom annonsering och upplysningsartiklar i dagspressen, dels genom utdelning av broschyrer i skolorna m. m.

Pensionsnämndernas upplysnings- och registerbyrå, som intar en fristående ställning, men som i sin verksamhet skall uppehålla nödigt samarbete med övriga organ för stadens understödsverksamhet, står under ledning av en styrelse, bestående av fem av stadsfullmäktige för ett år i sänder valda ledamöter, av vilka två samtidigt skola vara ordförande i pensionsnämnd, en ledamot av drätsel-nämnden samt en ledamot av fattigvårdsnämnden. Styrelsen har uppdragit åt tre delegerade att handhava det löpande arbetet och förbereda de ärenden, som skola föredragas inför styrelsen, ävensom att träffa avgörande i ärenden av brådskande natur, i vilket fall anmälan härom skall göras vid styrelsens nästkommande sammanträde.

För granskning av styrelsens räkenskaper och

**Pnb
Arb-
kom**

förvaltning utse stadsfullmäktige årligen två revisorer jämte två suppleanter.

Stat år 1934. Utgifter: 47,135 kr.

Styrelse.

Bergvall, J. H., direktör, stadsfullm.; **Eriksson, E. G. E.**, järnvägstjänsteman, ordf. och kassaförvaltare; **Hallström, K. L. F.**, tjänsteman, vice kassaförvaltare; **Högnér, E. F. R.**, byråchef, vice ordf.; **Löfgren, A.**, sekreterare.

Sekreterare.

Carlsson, B. A. B. (se nedan).

Styrelsens delegerade.

Hallström, K. L. F.; **Högnér, E. F. R.**; **Carlsson, B. A. B.**

Suppleant: **Eriksson, E. G. E.**

Styrelsens revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av 1933 års räkenskaper och förvaltning).

(Jfr sid. 68.)

Månsson, O. P., instruktör, stadsfullm.; **Nyblom, f. Bergström, Eva M. C.**, redaktör, stadsfullm., ordf.

Suppleanter: **Kolmodin, f. Norelius, Ulla M.**, fru; en vakant.

Föreståndare

(1,800 kr.).

Carlsson, B. A. B., aktuarie (se sid. 152); mottagningstid: se ovan.

En *registrator* (4,140 kr.), en *assistent* (2,700 kr.), en *assistent* (gemensam med hälsovårdsnämndens pensionsbyrå) (2,940 kr.), ett *kontorsbiträde* (2,340 kr.), ett *vaktmästarbiträde* (1,200 kr.).

Stockholms arbetslöshetskommitté.

Vissa historiska uppgifter m. m. finnas intagna i kommunalkalendern 1933 (ävensom tidigare årg.).

Den med statsbidrag anordnade hjälpverksamheten för arbetslösa är avsedd att omfatta arbetslöshet av extraordinär natur, vilken uppkommit på grund av speciella, krisartade förhållanden inom näringslivet. Arbetslöshetshjälp

kan endast tillkomma personer, som provas vara oförfärdig till arbetslöshet.

Hjälperksamheten regleras genom en k. kungörelse den 26 juni 1933 angående statlig och statsunderstödd hjälpverksamhet vid arbetslöshet. Den centrala ledningen utövas av statens arbetslöshetskommision. De lokala åtgärderna för verksamheten omhändervärdas i Stockholm av en särskild arbetslöshetskommitté, vilken består av en av överståthållarämbetet för viss tid utsedd ordförande jämte suppleant för denne samt minst fyra och högst tio (f. n. åtta) av stadsfullmäktige för viss tid valda ledamöter med minst hälften så många suppleanter.

Arbetslöshetskommitténs verksamhet granskas av särskilda revisorer, av vilka en utses av överståthållarämbetet och två av stadsfullmäktige.

Arbetslöshetskommitténs verksamhet omfattar i huvudsak anordnande av statskommunala reservarbeten samt kontantunderstödsverksamhet.

Arbetslöshetskommitténs uppgift är i övrigt att anvisa arbetslösa till statliga reservarbeten, att verkställa de undersökningar och utredningar och göra de framställningar till stadens myndigheter eller andra, som på grund av arbetsmarknadens läge vid olika tillfällen kunna anses påkallade. Därjämte har kommittén anordnat upplysningskurser för arbetslösa. (Fr. o. m. oktober 1933 hava samtliga av gatukontoret anordnade reservarbeten övertagits av arbetslöshetskommittén, vilken fortsatt desamma såsom statskommunala reservarbeten.)

Statsbidrag till hjälpverksamheten utgår enligt ovannämnda författning.

För arbetslöshetskommitténs verksamhet under år 1934 hava stadsfullmäktige hittills (april 1934) anvisat sammanlagt 6,647,000 kr., därav 3,200,000 kr. till reservarbeten, 3,060,000 kr. till understödsverksamhet och 387,000 kr. till bestridande av administrationskostnader för arbetslöshetskommitténs expedition och för kommitténs med fattigvårdsnämnden gemensamma organisation (se nedan). Av anförda anslagsbe-
lopp beräknas sammanlagt 1,120,000 kr. kunna täckas med statsbidrag.

Stadsfullmäktiges val av ledamöter och suppleanter i arbetslöshetskommittén för år 1934 ägde rum den 4 dec. 1933. Stadsfullmäktiges senaste val av revisorer ägde rum samma dag. Ordförande och suppleant för ordföranden hava för år 1934 utsetts av överståthållarämbetet den 23 dec. 1933.

Författningar m. m. K. kung. ang. statlig och statsunderstödd hjälpverksamhet vid arbetslöshet 26 juni 1933. Av statens arbetslöshetskommision meddelade råd och anvisningar rörande hjälpverksamheten för arbetslösa.

Arbetslöshetskommitténs ledamöter.

Ordförande.

Karlsson, Wictor E., borgarråd, stadsfullm.

Suppleant för ordföranden.

Ewerlöf, K. G., borgarråd.

Ledamöter.

Järte, f. Montelin, Ester L., fru, stadsfullm.¹⁾
Liander, M. E., grosshandlare, stadsfullm.
Ljung, A. J. H., metallarbetare, stadsfullm.
Lyden, F. L., typograf.
Malmberg, G. E., ombudsman.
Nyqvist, S. G. B., metallarbetare, stadsfullm.
Qvarfordt, S. B., förman.
Styrman, G. A., direktör.

Suppleanter.

Johansson, F. O., ombudsman.
Lövgren, f. Eriksson, Hulda T., fru.
Nyström, B. A. E., tf. byråchef, stadsfullm.
Wistrand, K. K:son, ombudsman, stadsfullm.

Av kommittén antagen sekreterare
(1,500 kr.).

Anderberg, G. H. A., tf. tjänstesekreterare; t.
»stadshuset».

Kassaförvaltare.

Helin, M. S., direktör.

Arbetslöshetskommitténs delegerade.

Kursdelegerade. Malmberg, G. E.; Nyqvist,
S. G. B.; Styrman, G. A.

Suppleanter: Johansson, F. O.; Järte, Ester L.
Understödsdelegerade. Järte, Ester L.;
Ljung, A. J. H.; Lyden, F. L.

Suppleanter: Johansson, F. O.; Lövgren, Hulda
T.; Styrman, G. A.; Wistrand, K. K:son.

Arbetsdelegerade. Karlsson, Victor E.;
Liander, M. E.; Qvarfordt, S. B.

Suppleanter: Malmberg, G. E.; Nyström, B.
A. E.

Tjänstedelegerade. Malmberg, G. E.; Ny-
qvist, S. G. B.; Styrman, G. A.

Arbetslöshetskommitténs revisorer.

Oliv, L. J., kanslist (utsedd av överståthållaräm-
betet); Brodén, E. H., civilingenjör, Sundin,
T. W., tullpackhusarbetare, stadsfullm. (ut-
sedda av stadsfullmäktige).

Expedition.

Munkbrogatan 2, 1 tr., St.; postgirokonto
54832; t. 23 42 60 (växel); expeditionstid:
9—15.

Direktör

(9,600 kr.).

Helin, M. S.

¹⁾ Har av sagt sig uppdraget; efterträdare
var vid tidpunkten för kalenderns tryckning icke
utsedd.

En direktörsassistent (5,700 kr.), ett kon-
torsbiträde (1,980 kr.), en vaktmästare (1,980
kr.), ett vaktmästarbiträde (840 kr.).

Tekniska avdelningen.

Arbetschef

(9,300 kr.).

Berger, E. J.

Två ingenjörer (4,500—4,200 kr.), en bi-
trädande ingenjör (4,200 kr.), två ritare
(3,600—3,300 kr.), en kontrollant (2,760 kr.),
ett kontorsbiträde (2,280 kr.), en vaktmä-
stare (1,740 kr.) (å expeditionen); tre distrikts-
ingenjörer (6,600—6,300 kr.), fyra redögä-
rare (2,760 kr.), sjutton verkmästare (4,440
—3,540 kr.) (å distrikten).

Kassa- och inköpsavdelningen.

Föreståndare.¹⁾

Brunander, R. U. A., tf.

En amanuens¹⁾, en kassör (2,280 kr.),
en förrådsföreståndare (3,000 kr.), fyra kon-
torsbiträden (1,620 kr.), en telefonist (1,620
kr.), en vaktmästare (1,740 kr.), ett vakt-
mästarbiträde (900 kr.).

Registeravdelningen.

Föreståndare

(3,300 kr.).

Bolin, S. J.

En biträdande föreståndare (2,820 kr.)
två kontorskrivare (1,800 kr.), tjugo fyra
kontorsbiträden (1,860—1,620 kr.), en vakt-
mästare (1,740 kr.), ett vaktmästarbiträde
(840 kr.).

Arbetsavdelningen.

Föreståndare.

Vakant.

En biträdande föreståndare (4,500 kr.),
två kontorsbiträden (2,280—1,740 kr.).

Fattigvårdsnämndens och arbetslös- hetskommitténs provisoriska hjälpor- ganisation för arbetslösa.

Beträffande den provisoriska hjälporganisa-
tionens tillkomst och för densamma gällande
författningar m. m. hänvisas till sid. 158.

Avlöningar: Assistenten: 3,180—2,160
kr.; amanuenser: 2,820—2,100 kr.; kon-
torskrivare: 2,280 kr.; kontorsbiträden:
1,980—1,680 kr.; vaktmästare: 1,980—1,740.

¹⁾ Avlöning ännu icke fastställd.

**Arb-
kom**

**Arb-
kom**

Expedition.

Munkbrogatan 2, St. t. 23 42 60; expeditionstid 9—15.

Direktör.¹⁾

Helin, M. S., se ovan.

Arbetslöshetsbyråernas centralexpedition.

Föreståndare

(5,100 kr.).

Hallberg, E. G.

Två amanuenser, en assistent.

Beredningsavdelningen.

Föreståndare

(6,000 kr.).

Holmberg, F. N. G. R.

Tre amanuenser, en kontorsskrivare, tre assistenter, sjutton kontorsbiträden.

Konsulentexpeditionen för de kommunala upptagningshärbergena.²⁾

Åsögatan 141, Sö.

Konsulent

(4,740 kr.).

Dahlgren, T. E.

En assistent.

Utredningsavdelningen.

Föreståndare

(4,200 kr.).

Grünberger, H.

Tre kontorsbiträden, femtioåtta assistenter.

Arbetslöshetsbyråer.

Expeditionstid: varje helgfri dag 9—11 och 14—16.

Arbetslöshetsbyrå A

(för Storkyrkoförsamlingen samt Klara, Adolf Fredriks och Jakobs församlingar).

Munkbron 19, St.; t. 23 42 60 (växel).

Föreståndare

(2,580 kr.).

Holm, N. O.

Två kontorsbiträden, en vaktmästare.

¹⁾ Arvlöning ännu icke fastställd. — ²⁾ Se sid. 164.

Arbetslöshetsbyrå B

(för Katarina, Sofia, Maria och Enskede församlingar samt den del av Högalids församling, som ligger öster om linjen Årstaviken—Jägargatan—Sköldgatan—Ringvägen norrut—Yttersta Tvärgränd—Mälaren).

Högbergsgatan 40, Sö., t. 40 52 35; kontrollstämplingsexpeditionen Ringvägen 83, Sö., t. 40 43 05.

Föreståndare

(3,300 kr.).

Svensson, A. I.

Nio kontorsbiträden, två vaktmästare.

Arbetslöshetsbyrå C

(för Brännkyrka församling samt den återstående delen av Högalids församling).

Liljeholmens folkskola, Liljeholmen. Stockholm 9; t. Liljeholmen 2 35.

Föreståndare

(2,580 kr.).

Husberg, K.

Tre kontorsbiträden, två vaktmästare.

Arbetslöshetsbyrå D

(för Kungsholms, St Görans, Gustav Vasa, Matteus och Bromma församlingar).

Baltzar von Platens Gata 12, K.; t. 50 15 88, 50 14 67.

Föreståndare

(2,820 kr.).

Larenius, K. N. H.

En kontorsskrivare, sex kontorsbiträden, en vaktmästare.

Arbetslöshetsbyrå E

(för Johannes, Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars församlingar).

Döbelnsgatan 38, Va.; t. 32 48 27.

Föreståndare

(2,820 kr.).

Hedman, E. T.

Tre kontorsbiträden, en vaktmästare.

Arbetslöshetsbyrå F

(avsedd för kvinnliga hjälpsökande).

Drottninghusgränd 1, C.; t. 20 30 15.

Föreståndare

(2,580 kr.).

Rosenblad, O. F.

Två kontorsbiträden, en vaktmästare.